

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัย นางสาวประภาพรณ พักประไพ **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัว
และสังคม) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2) รองศาสตราจารย์
ดร.ปรีชา วิหคโต และ (3) รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล **ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของครอบครัว ตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (2) ศึกษาบทบาทของครอบครัว ตามการรับรู้ของแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และ (3) ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัว ตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรกับแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน 53 คน และพ่อแม่ของนักเรียน (พ่อ จำนวน 43 คน และแม่ จำนวน 53 คน) เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งจำแนกเป็นด้านย่อย 6 ด้าน ได้แก่ ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว เมื่อพิจารณาตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น (1) บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ส่วนใหญ่คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน (2) บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตร ส่วนใหญ่คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน และด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว และ (3) บทบาทของครอบครัวเมื่อเปรียบเทียบตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรกับแม่และบุตร ที่ตรงกันมากที่สุดคือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนและการติดต่อสื่อสารในครอบครัว ส่วนบทบาทครอบครัวเมื่อเปรียบเทียบตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรกับแม่และบุตรที่ไม่ตรงกันมากที่สุดคือ ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน

คำสำคัญ บทบาทของครอบครัว การช่วยเหลือนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

Thesis title: Family Roles as Perceived by Parents and Their Children on Helping Lower-secondary School Students with Low Learning Achievement at Banglane Wittaya School in Nakorn Pathom Province

Researcher: Miss Prapapan Fugprapai; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development) **Thesis advisors:** (1) Dr.Chittinun Tejagupta, Associate Professor; (2) Dr.Preecha Wihocto, Associate Professor; (3) Dr. Supim Sripunvorasakul, Associate Professor, **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the family roles as perceived by fathers and their children in helping lower-secondary school students with low learning achievement, (2) to study family roles as perceived by mothers and their children in helping lower-secondary school students with low learning achievement, and (3) to compare family roles as perceived by fathers, mothers, and their children in helping lower-secondary school students with low learning achievement.

The research samples consisted of 53 lower-secondary school students with low learning achievement at Banglane Wittaya School in Nakorn Pathom Province and their parents (43 fathers and 53 mothers). The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Statistics used for quantitative data analysis were frequency and percentage and the qualitative data analysis was content analysis.

The research findings were as follows: the family roles in helping lower-secondary school students with low learning achievement were classified into six aspects, namely the interest in paying attention to studying, the communication within the family, the environment conducive to academic activities, the enthusiasm of family in solving learning problems, the promotion of learning, the instillation of responsibilities in the family. When considering the perception of the samples, it was found that: (1) the family role as perceived by most fathers and their children was the interest in paying attention to studying; (2) the family roles as perceived by most mothers and their children were the interest in paying attention to studying and the instillation of responsibilities in the family; and (3) the family roles as comparing between perceived by the fathers and their children and perceived by the mothers and their children, the aspects which most of them had the same perception were the interest in paying attention to studying and the communication within the family, while the different perception was on the enthusiasm of family in solving learning problems.

Keywords: Family roles, Helping students, Low learning achievement

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูง และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต ซึ่งได้กรุณาตรวจพิจารณางานวิจัยให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่พร้อมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สรณ ภูงค์ และ อาจารย์สมพร อินทร์แก้ว ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์เยาวนาฏ ผลิตนนท์เกียรติ อาจารย์จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร อาจารย์จรีพร สามารถ ที่ท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณพ่อ พี่ ๆ และหลาน ๆ คุณอมรรัตน์ บุญใหญ่เอก คุณปารณีย์ สิริวาเสฏฐาเมธา ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีงามทั้งหมดอันบังเกิดจากการทำวิจัยครั้งนี้ แต่ คุณแม่ คุณพ่อ และครู-อาจารย์ ซึ่งผู้วิจัยให้ความเคารพรักที่สุด

ประภาพรรณ พักประไพ

พฤศจิกายน 2549

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพปัญหาที่พบ.....	9
บทบาทหน้าที่ของครอบครัวในการศึกษาของบุตรวัยรุ่น.....	22
บทบาทของครอบครัวครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การสร้างเครื่องมือ.....	57
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัว	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสำคัญ ในครอบครัวระหว่างระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่	83
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุ ปัญหาการเรียน	127
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อบทบาท ของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน	137
ตอนที่ 5 สรุปผลความคิดเห็นของพ่อแม่และนักเรียนต่อบทบาทของครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน	210
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	223
สรุปผลการวิจัย	223
อภิปรายผล.....	229
ข้อเสนอแนะ	236
บรรณานุกรม.....	238
ภาคผนวก	
ก. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	245
ข. แบบสอบถาม.....	249
ประวัติผู้วิจัย.....	271

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่โดยรวม	66
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 1	74
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 2	76
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 3	80
ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว และสิ่งที่คาดหวังในกลุ่มที่ 1	85
ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว และสิ่งที่คาดหวังในกลุ่มที่ 2	88
ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว และสิ่งที่คาดหวังในกลุ่มที่ 3	94
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบ ให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1	101
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบ ให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2	105
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบ ให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 3	116
ตารางที่ 4.11 สาเหตุปัญหาการเรียนตามความเห็นของนักเรียนและความคิดเห็น ของพ่อแม่ (ในกลุ่มที่ 1)	128
ตารางที่ 4.12 สาเหตุปัญหาการเรียนตามความเห็นของนักเรียนและความคิดเห็น ของพ่อแม่ (ในกลุ่มที่ 2)	130
ตารางที่ 4.13 สาเหตุปัญหาการเรียนตามความเห็นของนักเรียนและความคิดเห็น ของพ่อแม่ (ในกลุ่มที่ 3)	134
ตารางที่ 4.14 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 1)	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.15	บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 1).....	148
ตารางที่ 4.16	บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 2).....	155
ตารางที่ 4.17	บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 2).....	168
ตารางที่ 4.18	บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 3).....	183
ตารางที่ 4.19	บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 3).....	197
ตารางที่ 4.20	จำนวนและอันดับของคำตอบที่ตรงกันและคำตอบที่ไม่ตรงกันตามการรับรู้ ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกต่อบทบาทครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ.....	210
ตารางที่ 4.21	บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกัน ในกลุ่มที่ 1.....	215
ตารางที่ 4.22	บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกัน ในกลุ่มที่ 2.....	217
ตารางที่ 4.23	บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกัน ในกลุ่มที่ 3.....	220

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ผู้ได้รับการศึกษาจะเจริญงอกงามในความรู้ ความคิด เกิดสติปัญญา ทั้งมีหลักการปฏิบัติที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกสภาวะการณ์ได้เป็นอย่างดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขและไม่เป็นปัญหาต่อสังคม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2530 อ้างถึงใน ดวงใจ ตระกูลช่าง 2538: 1) ซึ่งทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ความตอนหนึ่งว่า

“...การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมจะกระทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลแน่นอน...”

การพัฒนาไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือการศึกษา ก็ตามได้รับการยอมรับว่าหากปราศจากการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัว แล้ว กิจกรรมเหล่านั้นมักจะประสบความล้มเหลว ไม่เป็นไปตามเป้าของหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือไม่ต่อเนื่องยั่งยืน การจัดการศึกษาเป็นภารกิจร่วมกันของปวงชนทุกสถาบัน ทุกองค์กร สัมพันธ์ เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (ลีปพนนท์ เกตุทัต 2539 : 33) ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ในปัจจุบันจึงหันมาให้ความสนใจ และยอมรับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้

ครอบครัวถือเป็นสถาบันทางสังคมแห่งหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นรากฐานของระบบสังคมทั้งหลาย มีบทบาทสำคัญในการสร้างคน ให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจสติ ปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การพัฒนาเด็กที่ดีเริ่มต้นจากในครอบครัว เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกเช่นไร จะเป็นคนดีมุ่งทำประโยชน์ต่อสังคมหรือด้อยสมรรถภาพ

สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคมส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดู จากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญเพราะนอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยสายเลือดแล้วยังทำหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตพึ่งตนเองได้ เป็นแบบอย่างที่ดีหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม ตลอดจนจิตใจสำนึกของความเป็นคนที่สมบูรณ์ ปลูกฝัง ค่านิยมและถ่ายทอดวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา จริยธรรม การสื่อสาร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทย ส่งผลให้การทำหน้าที่ของครอบครัว กลุ่มสังคม และสถาบันต่าง ๆ ในสังคมเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงระบบความสัมพันธ์ ระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ในครอบครัวเดียวกัน บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ในการพัฒนาสมาชิกที่อ่อนเยาว์ บุตรหลาน ทั้งในด้านการศึกษา การอบรมทางสังคม และทักษะชีวิตอ่อนแอลง เป็นไปในทางที่มุ่งเน้นการทำมาหารายได้ และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแทนแม้ว่าภาพของครอบครัวที่ปรากฏ ในปัจจุบัน เป็นภาพที่สะท้อนถึงความอ่อนแอแรงลง แต่การทบทวนถึงคุณค่าและบทบาทของ ครอบครัว ในฐานะเป็นพลังทางยุทธศาสตร์สำคัญต่อการพัฒนามนุษย์และสังคม ยังคง เป็นกระแสหลักและเป็นคำตอบของสังคมมาทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาและการเสริมพลังให้แก่ครอบครัว จึงเป็นภาระหน้าที่ขององค์กรทุกฝ่ายที่ทำงานทางสังคม ควรนำมา พิจารณาสร้างมาตรการในการผลักดันและส่งเสริมอย่างจริงจัง เพื่อจะระดมศักยภาพ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวมาช่วยในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในสังคมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังนั้น จำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของครอบครัว อันได้แก่ พ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมการศึกษาของลูก ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าครอบครัว มีบทบาทสำคัญมากในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กให้ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ที่เหมาะสมกับเด็กแล้ว การพัฒนาการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องรู้ถึงปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไข และเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ถ้าครอบครัวประสบความล้มเหลวในการทำหน้าที่ดังกล่าวโรงเรียนก็ไม่อาจทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มีสาระสำคัญที่ให้ สิทธิและหน้าที่แก่ครอบครัว ผู้ปกครองมากขึ้นถึงหน้าที่ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กในครอบครัว (มาตรา 11 และ 12) จนถึงการเข้าไปเป็นองค์ประกอบ หนึ่งในคณะกรรมการด้านต่าง ๆ เช่นคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 34 และ 38) ซึ่งจะทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาตลอดจนยังให้สิทธิแก่บิดา มารดา และผู้ปกครอง ในการได้รับสิทธิด้านการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการ

อบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษากับบุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการได้รับการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา (มาตรา 13)

ขณะเดียวกัน ครอบครัวอันหมายถึงกลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกันโดยการสมรส และมีการตั้งครอบครัวขึ้นโดยความสัมพันธ์ในฐานะของสามีและภรรยา ซึ่งเป็นพ่อและแม่ บุตรชายและหรือบุตรสาว ซึ่ง สุพัตรา สุภาพ (2536: 35) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กและสำคัญที่สุดที่มีความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิด เป็นสถาบันที่มีความคงทนที่สุด มนุษย์ทุกคนในสังคมต้องอยู่ร่วมกันในสถาบันครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีคุณค่าในการที่จะเป็นแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าให้แก่สังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ ศีลธรรมจรรยา ประสบการณ์ที่มีค่า ตลอดจนขีดความสามารถและอบรมปณิธาน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้ระบุถึงสิทธิและการมีส่วนร่วมของครอบครัวว่า ครอบครัวสามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วิชาคุณทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความจำเป็นและความเหมาะสม มาตรา 58 (2)

โรงเรียนบางเลนวิทยา เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนเป็นเด็กวัยรุ่นที่เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่ต้องการพัฒนาตนเอง มีความอยากรู้อยากลอง ในช่วงนี้สภาพร่างกายจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความสับสน ประกอบกับเป็นช่วงที่เริ่มมีวุฒิภาวะ สามารถรับรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ รอบตัว จึงทำให้เกิดความตึงเครียดในด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย บิดา มารดา ผู้ปกครองจึงควรเข้าใจถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่น

การจัดการศึกษาเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องและบรรลุผลของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เท่าที่ควร กรมสามัญศึกษา (2544) พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 78.63 เห็นว่านักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 เริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากที่สุด ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 47.01 เห็นว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเรื่องหนีเรียนมากที่สุด ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 64.96 เห็นว่าสาเหตุที่เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาจากปัญหาครอบครัวมากที่สุด และผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 61.53 เห็นว่าบุคคลที่จะช่วยเหนี่ยวนำจิตใจเด็กมิให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดีที่สุดคือ พ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติข้อมูลของฝ่ายปกครองโรงเรียนบางเลนวิทยาระหว่างปีการศึกษา 2544-2546 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายอย่าง เช่น หนีเรียน มาโรงเรียนสาย ทะเลาะวิวาท แต่งกายผิดระเบียบ และจากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ พบว่ามีปัญหาที่เหมือนกัน เช่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ ได้รับผลการเรียนระดับ "0" "ร" "มส" "มผ" ในหลาย

วิชาที่เรียน เข้าห้องเรียนช้า ไม่สนใจเรียน ไม่มีอุปกรณ์เรียน ไม่ส่งการบ้าน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างเรียน อีกทั้งแสดงท่าทีที่ไม่เหมาะสม การแสดงความรักต่อกันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในห้องเรียนพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนน่าเป็นห่วง

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบางเลนวิทยา (2546) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ที่ต่ำกว่า 2.00 มี 5 วิชาจากวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรทั้งหมด 10 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะศึกษา และธุรกิจ มีนักเรียนที่เรียนวิชาต่าง ๆ และได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่าระดับ 2 ถึงร้อยละ 33.11 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่ต่ำกว่า 2.00 มี 5 วิชาจากวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรทั้งหมด 11 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และศิลปะศึกษา และได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่าระดับ 2 ถึงร้อยละ 32.15 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ที่ต่ำกว่า 2.00 มี 4 วิชาจากวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรทั้งหมด 11 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะศึกษา มีนักเรียนที่เรียนวิชาต่าง ๆ และได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่าระดับ 2 ถึงร้อยละ 32.32 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด

เมื่อสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 จำนวน 764 คน มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง 2 และไม่ผ่านการประเมินผลในหลายรายวิชาถึงจำนวน 374 คน คิดเป็น 49% ของจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นปัญหาทางการเรียนที่แสดงให้เห็นในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนซึ่ง กมล สูดประเสริฐ (2532 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบด้านตัวนักเรียนและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เช่น ผู้ปกครอง ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมพื้นฐานทางความรู้ สติปัญญาและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน องค์ประกอบด้านคุณภาพการสอน เช่น การชี้แนะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนการเสริมแรงจากครู การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง และการบริหารการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร ดังนั้นนอกจากครูและโรงเรียนที่จะต้องให้การดูแลช่วยเหลือแล้ว ผู้ปกครองในฐานะตัวแทนของครอบครัวที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ควรมีส่วนช่วยแก้ปัญหา

ดังกล่าวได้ โดยปฏิบัติตามบทบาทของพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เมื่อครอบครัวมีคุณภาพจะก่อให้เกิดความผูกพัน มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจซึ่งกันและกัน และมีความเชื่ออาทร ก็จะส่งผลให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย (สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ม.ป.ป. : 186) ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เฉพาะกลุ่มที่มีปัญหาด้านการเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการช่วยเหลือและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรกับแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาที่ครูที่ปรึกษาจะต้องดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการเรียน การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ซึ่งในปัจจุบันสภาพสังคมที่มีความซับซ้อน ส่งผลต่อคนทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต ทำให้ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมไปถึงครอบครัวที่จะต้องมีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากบิดามารดาและผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อนักเรียนในการช่วยเหลือนักเรียน เพราะบทบาทของพ่อแม่ และผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนนั้นมิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูเท่านั้น บทบาทสำคัญที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องกระทำ คือ ให้การสนับสนุนด้านการเรียนแก่นักเรียนทั้งที่บ้านและในสวนที่

เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน พ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน โดยครูและครอบครัวจะต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน โดยนำแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 22-23) ที่กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครอบครัวไว้ 6 ลักษณะ คือ ความสนใจเอาใจใส่ของผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัว การส่งเสริมการเรียนรู้ และความรับผิดชอบในครอบครัว ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ได้มาปรับให้สอดคล้องกับการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนเป็น 6 ด้านย่อย (ดูภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) "รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา" กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพ่อแม่ของนักเรียน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพ่อแม่ของนักเรียน จำนวน 53 ครอบครัว ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามเงื่อนไขที่กำหนด

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

4.2.1 บทบาทครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตามการรับรู้ของพ่อและบุตร

4.2.2 บทบาทครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตามการรับรู้ของแม่และบุตร

5. ข้อจำกัดของการวิจัย

พ่อแม่และบุตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่านั้น เนื่องจากในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และถือว่าเป็นตัวแทนของประชากรเฉพาะในการวิจัยในเรื่องนี้เท่านั้น

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือบุตร หมายถึง นักเรียนเพศชายและหญิง อายุ ระหว่าง 13-16 ปีที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 โรงเรียนบางเลนวิทยา และอาศัยอยู่กับพ่อและหรือแม่ ขณะที่ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

6.2.1 ความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ในการดูแลเอาใจใส่ต่อการศึกษเล่าเรียนของลูก ซึ่งเน้นให้คำปรึกษา เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ตักเตือนกวดขันการเรียนรู้ ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน

6.2.2 *การติดต่อสื่อสารในครอบครัว* หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ ในการพูดบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ ได้รับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความ เข้าใจไม่ตรงกัน บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่มีต่อกัน คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมให้เหมาะสม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก

6.2.3 *การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ* หมายถึง การปฏิบัติตน ของพ่อแม่ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จัดสถานที่สำหรับการ เรียนอย่างเป็นทางการเป็นสัดส่วน จัดสภาพแวดล้อมให้ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ จัดสภาพแวดล้อมของบ้าน ให้น่าอยู่

6.2.4 *ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน* หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ในการค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน วางแผนแก้ปัญหาการเรียน ร่วมกับลูก ส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ศึกษาข้อมูล ความรู้ในการแก้ปัญหา การเรียนของลูก ติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน

6.2.5 *การส่งเสริมการเรียนรู้* หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ในการส่งเสริม ให้ลูกชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีนิสัยรักการอ่านจัดหา หรือซื้อหนังสือมาให้อ่าน สนับสนุนให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ประเพณี พาลูกไปแหล่งเรียนรู้

6.2.6 *การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว* หมายถึง การปฏิบัติตนของ พ่อแม่ในการมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำ ให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของ ครอบครัว ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัว เช่น ช่วยขายของ เป็นต้น

6.3 *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ* หมายถึง ระดับผลการเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 ในปีการศึกษา 2547 และไม่ผ่านการประเมินผลมากกว่า 3 วิชา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งจะสามารถนำข้อค้นพบไปใช้ พัฒนาปรับปรุงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

7.2 สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนและความประพฤติของนักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพปัญหาที่พบ
2. บทบาทของครอบครัวในการศึกษาของบุตร
3. บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพปัญหาที่พบ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ที่บัญญัติเกี่ยวกับความเสมอภาคในการรับการศึกษาของคนไทยว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และในบทบัญญัติในมาตรา 81 ได้ทำให้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดระดับการศึกษาเป็นสองระดับคือการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยมีการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่หมายถึงการศึกษาดำรงปริญญาหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544: 15-27)

นับจากวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ซึ่งเป็นวันเริ่มบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามจัดการศึกษาของประเทศตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 3 ระดับคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีเป้าประสงค์สำคัญ 3 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ม.ป.ป. : 16-19) ได้แก่ 1) สร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี 2) สร้างคุณภาพทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) สร้างเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพรองรับการแข่งขัน

1.1 การพัฒนาสติปัญญาเด็กในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (กรมวิชาการ 2544: 3) ซึ่ง กมล สูดประเสริฐ (2532: 32) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบด้านตัวนักเรียน และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน องค์ประกอบด้านพฤติกรรมพื้นฐานทางความรู้ สติปัญญาและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และองค์ประกอบด้านคุณภาพการสอน

การศึกษาในปัจจุบันพบว่า ลักษณะส่วนตัวของนักเรียนที่เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน คือ ความฉลาด (Quotient) ซึ่งยังแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ความฉลาดทางปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางปัญญา หรือ I.Q. ย่อมาจาก Intelligence Quotient เกิดขึ้นจาก 2 ส่วน คือ จากยีนส์หรือพันธุกรรม และอีกส่วนมาจากการเลี้ยงดู มีคนเคยกล่าวไว้ว่า ไอคิวสามารถพัฒนาขึ้นตั้งแต่ชีวิตเริ่มอุบัติตลอดจนการเลี้ยงดูเล็กน้อยด้วยความรักเอาใจใส่อย่างถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างไอคิวและสร้างเซลล์สมองให้เพิ่มขึ้นและถ้าพ่อแม่เป็นผู้มีสติปัญญาดี ลูกก็จะได้รับสิ่งที่ดีตกทอดด้วย ซึ่งมีส่วนสร้างเสริมไอคิวแก่ลูกน้อยได้

ปัญหาที่มักพบจากการศึกษาคือ ครอบครัวไม่มีการปลูกฝังจิตใจที่ดีให้แก่เด็ก สอนเด็กให้รู้จักที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นเราจึงพบปัญหาความขัดแย้ง เด็กไม่สามารถปรับตัวในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เมื่อประสบปัญหาในชีวิตก็ไม่หาหนทางแก้ไขทางออกของเขาจึงเป็นไปในทางที่ผิด เช่น อาจตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา

นอกจากนี้ยังพบว่าคนที่มีความ "ไอคิวสูง" หรือมีอัจฉริยภาพเพียงอย่างเดียววันนั้น อาจไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ เพราะภาวะสังคมที่เป็นพิษทำให้จิตใจคนแปรเปลี่ยนไป

สมองเฉื่อยชา ไม่รู้วิธีจัดระบบให้กับตัวเอง คนประเภทนี้เราเรียกว่าคน "อีคิวต่ำ" ถึงแม้ว่าสติปัญญาจะดีเลิศ มีระดับไอคิวสูงขนาดไหน แต่ถ้าเป็นคนอีคิวต่ำ สมองที่เคยปราดเปรื่องก็อาจนอกกลุ่มนอกทางได้

ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ หรือ E.Q. ย่อมาจาก Emotional Quotient หรือ Emotional Intelligence หมายถึง คนที่รู้จักและเข้าใจอารมณ์ตัวเองได้ รู้จักแยกแยะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะและปรับตัวให้เข้ากับสังคมอย่างเหมาะสม ช่วงไม่กี่ปีมานี้ กระแสอีคิวกำลังมาแรง อาจเป็นด้วยว่าภาพสะท้อนของผู้คนในสังคมเริ่มเปลี่ยนแปลง เมื่อใดก็ตามที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม อีคิวก็จะเสียตามไปด้วย รัฐจึงควรหาปัจจัยเกื้อหนุนส่งเสริมสุขภาพทางจิตใจให้มากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สุขภาพจิตของคนเราเสื่อมลงมาก มีปริมาณคนใช้ทางจิตสูงขึ้น

ปัจจุบันนี้อีคิวเริ่มมีบทบาทเด่นชัดขึ้นในแวดวงการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีเด็กที่เรียนเก่งจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ หรืออย่างเหตุการณ์ที่เด็กสอบได้เกรดเฉลี่ยไม่ดีแล้วฆ่าตัวตาย ซึ่งกรณีเช่นนี้มันไม่ใช่ปัญหาของเด็กคนนั้นอย่างเดียว แต่มันหมายถึง สังคมหรือกลไกการศึกษาของเราละเลยเรื่องความสามารถทางอารมณ์ด้วย

งานสำรวจจากหลายประเทศบอกว่าคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น อีคิวมักจะนำไอคิว ซึ่งขณะนี้อีคิวสามารถวัดได้จากแบบทดสอบ โดยประเมินจากบุคลิกภาพเป็นการประเมินจากความคิดเห็น ซึ่งวัดได้ยากกว่าไอคิว อีคิวสามารถประเมินได้แล้ว ถ้าประเมินแล้วพบว่าอีคิวไม่ดีก็สามารถแก้ไขได้ โดยขั้นแรกพ่อแม่ต้องแสดงออกถึงความรักที่ถูกต้อง ต้องสอนให้เด็กรู้จักรอคอยฝึกการอดทน และสอนให้แก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ฝึกให้เป็นคนยืดหยุ่น มองโลกในแง่ดี รู้จักการให้การเสริมสร้างอีคิวแก่เด็กไม่ใช่เรื่องยาก หากพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก

สรุป ไอคิวกับอีคิวเป็นสิ่งต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กันและให้ทั้งสองสิ่งอยู่คู่กันอย่างสมดุล เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปอย่างปกติสุข

1.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 24-26) กล่าวถึง การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าเป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และ แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ทางการศึกษา และ ระดับชาติ และการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

ในระดับชั้นเรียน การวัดประเมินผลมีจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติที่สอดคล้องและเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไป ในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้การประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินเป้าหมาย วิธีการและ ค้นหาข้อมูล เกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เป็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำคัญของผู้เรียน

การที่ผู้เรียนจะผ่านช่วงชั้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และ จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) ทั้งนี้ผู้ที่จบการศึกษาทั้งสองช่วงชั้นต้อง ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ ได้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียน ผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

โดยทั่วไป การกำหนดระดับผลการเรียนรู้ (เกรด) ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทุกช่วงชั้น จะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนร้อยละ	ความหมาย	ระดับผลการเรียน
0 - 49	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	0
50 - 59	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	1
60 - 69	ผลการเรียนปานกลาง	2
70 - 79	ผลการเรียนดี	3
80 - 100	ผลการเรียนดีเยี่ยม	4

ระดับผลการเรียนดังกล่าวใช้กับนักเรียนทุกช่วงชั้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา แต่ในปีการศึกษา 2548 การคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนระบบมาใช้ค่าผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) และค่าผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มสาระ (GPA) ทำให้ต้องเปลี่ยนระบบการกำหนดระดับผลการเรียนจาก 5 ระดับเป็น 8 ระดับย้อนหลังรวมไปถึงนักเรียนที่จบการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 ก่อนปีการศึกษา 2547 ที่มีผลการเรียนบันทึกในเอกสารแสดงผลการเรียนเดิม (รบ.3-ป หรือ ปพ.5) โดยผลการเรียน 8 ระดับมีรายละเอียด ดังนี้

ช่วงคะแนนร้อยละ	ความหมาย	ระดับผลการเรียน
0 - 49	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	0
50 - 54	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	1
55 - 59	ผลการเรียนพอใช้	1.5
60 - 64	ผลการเรียนน่าพอใจ	2
65 - 69	ผลการเรียนค่อนข้างดี	2.5
70 - 74	ผลการเรียนดี	3
75 - 79	ผลการเรียนดีมาก	3.5
80 - 100	ผลการเรียนดีเยี่ยม	4

การกำหนดผลการเรียนเป็น 8 ระดับ ทำให้สามารถจำแนกความสามารถในการเรียนของนักเรียนได้ละเอียดขึ้น สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งกำหนดไว้ที่ค่าเฉลี่ย 2.00 ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มนักเรียนสำหรับศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ระดับผลการเรียน 0.50 - 1.00	(ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ)
กลุ่มที่ 2	ระดับผลการเรียน 1.01 - 1.50	(ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ อยู่ในระดับพอใช้)
กลุ่มที่ 3	ระดับผลการเรียน 1.51 - 2.00	(ผลการเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ)

1.3 สรุปสถานการณ์เด็กไทยปี 2548-2549

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีความก้าวหน้าของงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะได้พยายามจัดการศึกษาให้แก่เด็กไทยโดยเน้นถึงการสร้างโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันแก่ผู้เรียนด้วยมาตรการต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ม.ป.ป. : 62-70) เช่น การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี การพัฒนางานวิชาการ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาสภาพแวดล้อม และพัฒนาการบริหารจัดการก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าเด็กไทยอีกเป็นจำนวนมากยังมีปัญหาทางด้านสังคม เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากสังคมเกษตรกรรม มาเป็นสังคมอุตสาหกรรมและกลายมาเป็นสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะมีผลกระทบต่อครอบครัว เช่น มีการโยกย้ายแรงงานจากเขตชนบทเข้าสู่เขตเมืองมากขึ้น ครอบครัวจึงมีลักษณะที่หลากหลายมากขึ้น สมาชิกในครอบครัวมีเวลาให้แก่กันน้อยลง อัตราการหย่าร้างมากขึ้น ปัญหาเงินเฟ้อที่เป็นแรงกดดันต่อครอบครัว พ่อแม่มีปัญหาสุขภาพจิตหรือกระทำผิดกฎหมาย ปัญหาโรคเอดส์และยาเสพติดที่มีมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น (เบญจพร ปัญญา ยง 2545)

Child Watch สรุปสภาวะการณ์เด็กไทยในรอบปี 2548-2549 พบมีแนวโน้มที่จะอยู่ห่างจากพ่อแม่มากขึ้น และมีพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งการเสพยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ เล่นการพนัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวโน้มปัญหาหลาย ๆ ด้านที่เพิ่มขึ้นด้วย เช่น จำนวนวัยรุ่นท้อง จำนวนวัยรุ่นที่ถูกละเมิดทางเพศ ตลอดจนจำนวนคดีอาชญากรรมที่วัยรุ่นเป็นผู้ก่อก็ยังคงสูงเหมือนปีที่แล้ว

จากการเปิดเผยรายละเอียดของ ดร.อมรวิทย์ นาคกรทรรพ ผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ เกี่ยวกับโครงการ Child Watch ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้สำรวจพฤติกรรมเยาวชนและเก็บข้อมูลitudinal ที่เป็นตัวบ่งชี้สภาวะเด็กและเยาวชนไทยจากหน่วยงานต่าง ๆ ในรอบปี 2548-2549 พบข้อมูลสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเด็กไทยที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย พบว่าอนามัยแม่และเด็กดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเสพเหล้าบุหรี่ลดลงเล็กน้อย แต่ข่าวร้ายคือการบริโภคของเด็กระดับประถมศึกษาแยลง ติดขนม น้ำอัดลมมากขึ้น รวมทั้งภาวะความเครียด และอุบัติเหตุในวัยรุ่นก็มีแนวโน้มสูงขึ้นโดยภาวะด้านโภชนาการและการบริโภคพบว่า เด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบและดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ เพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 26 และ 20 เป็น 27 และ 23 ตามลำดับ ส่วนเด็กวัยมัธยมถึงอุดมศึกษา ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ทั้งที่เป็นครั้งคราวถึงประจำลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 39 และ 18 เหลือ 36 และ 17 ตามลำดับ

ภาวะด้านสุขภาพจิต พบว่ามีเยาวชนต่ำกว่า 25 ปี พยายามฆ่าตัวตาย เพิ่มขึ้นจากจำนวน 30 เป็น 34 คนต่อแสนประชากรในกลุ่มอายุ แต่ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จกลับลดลงเล็กน้อยจาก 3.69 เหลือ 3.52 คนต่อประชากรในกลุ่มอายุ หรือคิดเป็นจำนวนเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตายปีละ 7,800 คน หรือเฉลี่ยวันละ 21 คน และที่ฆ่าตัวตายสำเร็จปีละราว 800 คน หรือเฉลี่ยวันละ 2 คน

สำหรับภาวะด้านความเสี่ยงทางสุขภาพ พบว่ามีเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี บาดเจ็บจากอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์เป็นจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 1,183 เป็น 1,332 คนต่อแสนประชากรในกลุ่มอายุ แต่อัตรการเสียชีวิตลดลงเล็กน้อยจาก 32 เป็น 29 คนต่อแสนประชากรในกลุ่มอายุ หรือคิดเป็นจำนวนเยาวชนที่บาดเจ็บปีละกว่า 300,000 คน หรือเฉลี่ยวันละกว่า 800 คน และเสียชีวิตปีละเกือบ 7,000 คน หรือเฉลี่ยวันละ 18 คน

2. ด้านการศึกษา นักเรียนไทยในปัจจุบันมีโอกาสการศึกษาสูงขึ้นโดยตลอด ทั้งเด็กพิการและเด็กทั่วไป โดยเฉพาะการเรียนต่ออุดมศึกษาพุ่งขึ้นสูงถึงร้อยละ 73 ของผู้ที่จบ ม.6 รวมทั้งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบอินเทอร์เน็ตโรงเรียนก็ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กมีพฤติกรรมโดดเรียนน้อยลง อาจเป็นเพราะระบบ การเรียนมีความหลากหลายตามความต้องการของเด็กมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ข่าวร้ายคือการใช้เวลาเรียนพิเศษมากขึ้นจากความไม่แน่ใจในวิธีเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย และเด็กก็มีแนวโน้มที่จะมีเวลาทำงานหารายได้พิเศษน้อยลงด้วย

ด้านโอกาสการศึกษา พบว่าอัตราการเรียนต่อ ม.4 ยังคงที่จากปีที่แล้วที่ร้อยละ 87 ในขณะที่อัตราการเรียนต่ออุดมศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67 เป็นร้อยละ 73 ส่วนอัตราเด็กพิการที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาก็เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66 เป็นร้อยละ 75

ภาวะด้านการลงทุนในปัจจุบันพื้นฐาน พบว่าจำนวนโรงเรียนประถมและมัธยม ที่มีอินเทอร์เน็ตใช้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67 และ 95 เป็นร้อยละ 85 และ 97 ตามลำดับ ด้านงบประมาณ

ห้องสมุดต่อหัวนักเรียนระดับประถม พบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 57 เป็น 59 บาทต่อคนต่อปี ส่วนระดับมัธยมลดลงจาก 107 เหลือ 89 บาทต่อคนต่อปี

นอกจากนี้ ยังพบว่าภาวะด้านพฤติกรรมกรเรียนและการทำงาน พบว่าทั้งเด็กประถมและมัธยมใช้เวลาอ่านหนังสือเรียนและทำการบ้านโดยเฉลี่ยคงเดิม คือประมาณวันละ 150-170 นาที นอกจากนี้ ยังพบว่าพฤติกรรมการโดดเรียนมีแนวโน้มลดลงโดยเด็กประถมลดลงจากร้อยละ 12 เหลือร้อยละ 11 และเด็กมัธยมลดลงจากร้อยละ 39 เหลือเพียงร้อยละ 25 ที่มีพฤติกรรมโดดเรียนอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ อีกทั้งยังพบว่าเด็กประถมและมัธยมใช้เวลาเรียนพิเศษเพิ่มจากวันละ 100-140 นาที เป็นวันละ 160-170 นาที ส่วนในด้านการทำงานหารายได้พิเศษพบว่าทั้งเด็กประถมและมัธยมโดยเฉลี่ยมีการทำงานหารายได้พิเศษลดลงจากร้อยละ 37 เหลือเพียงร้อยละ 30

3. ภาวะทางสังคม อัตราหย่าร้างในรอบสองปีที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย และอัตราส่วน พื้นที่เสี่ยงต่อพื้นที่ดีในแต่ละจังหวัดก็ดีขึ้น นอกจากนี้พบว่าเด็กจำนวนมากยังคงประกอบกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะเด็กเล็ก ในขณะที่เด็กยิ่งโตขึ้นมากก็ดูจะยิ่งห่างศาสนามากขึ้น ๆ

ส่วนข่าวร้าย คือ การที่เด็กมีแนวโน้มที่จะอยู่ห่างจากพ่อแม่มากขึ้น และมีพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้นเป็นเงาตามตัวทั้งการเสพยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ การเล่นการพนัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวโน้มปัญหาหลายด้านที่เพิ่มขึ้นด้วย เช่น จำนวนวัยรุ่นท้อง จำนวนวัยรุ่นที่ถูกละเมิดทางเพศ ตลอดจนจำนวนคดีอาชญากรรมที่วัยรุ่นเป็นผู้ก่อก็ยังคงสูงเหมือนปีที่แล้ว

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลภาวะด้านความสัมพันธ์กับศาสนา พบว่าเด็กประถมร้อยละ 58 และ 44 เด็กมัธยมร้อยละ 47 และ 36 ยังมีการทำบุญใส่บาตรและมีการไปวัดโบสถ์ หรือมัสยิด อย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ส่วนด้านครอบครัว พบว่าเด็กประถมร้อยละ 52 และเด็กมัธยมร้อยละ 48 ยังไปเที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ในขณะที่ภาวะการหย่าร้างซึ่งดูจากอัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้างดีขึ้นเล็กน้อยจาก 4.27 : 1 เป็น 4.51 : 1 แต่กลับพบว่าจำนวนเด็กประถมและเด็กมัธยมที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24 และ 30 เป็นร้อยละ 25 และ 33 ตามลำดับ

สำหรับด้านเด็กกับสื่อพบว่าเด็กมัธยมถึงอุดมศึกษาที่ดูวีซีดีไปและเว็บไปเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39 และ 27 เป็นร้อยละ 41 และ 30 ตามลำดับ ในด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคม พบว่าเด็กมัธยมถึงอุดมศึกษาที่เล่นพนันบอล และหอบบนดินเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มีจำนวนค่อนข้างคงที่คือร้อยละ 17 และ 20 ตามลำดับ

ภาวะด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เด็กมัธยมถึงอุดมศึกษาที่ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์แล้วเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16 เป็นร้อยละ 20 โดยเฉพาะเด็กระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษายอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วถึงร้อยละ 28 และ 30 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 19 ปี ที่มาทำคลอดมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 52,000 คนในปีที่แล้ว เป็นกว่า 70,000 คนในปีนี้ หรือเฉลี่ยวันละเกือบ 200 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กต่ำกว่า 14 ปีจำนวนราว 2,000 คน หรือเฉลี่ยวันละ 5 คน

ผลจากการสำรวจสภาพการณ์เด็กไทยในรอบปี 2548-2549 ยังชี้ให้เห็นแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาหรือสภาพการณ์เด็กด้านต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเป็น "ชุดของปัญหา" อีกด้วย เช่น กรณีจังหวัดไทรบุรีอัตรารเด็กดื่มสุรามากก็มักมีอัตรารเด็กเสพยาเสพติดและเด็กมีเพศสัมพันธ์สูงตามไปด้วย หรือจังหวัดไทรบุรีเด็กเล่นพนันบอลมากก็มักมีอัตรารการชุกกรรโชกและทำร้ายร่างกายในโรงเรียนสูงตามไปด้วย (มติชน 2549)

จากสรุปสถานการณ์เด็กไทย ปี 2548-2549 จะเห็นได้ว่าในขณะที่การจัดการศึกษาของประเทศมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีแนวโน้มรุนแรงเพื่อขึ้นเช่นกัน ซึ่งจากการศึกษาของ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นกรมสุขภาพจิต (2545) ชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เนื่องจากการทำงานของฮอร์โมนเพศมากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง ขนาดน้ำหนัก ทรวดทรงของร่างกายอย่างรวดเร็ว เช่น การมีประจำเดือน การหลังน้ำกาม เสียงแตก ตลอดจนการมีความรู้สึกทางเพศ มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและไม่ค่อยมีเหตุผลนัก เนื่องจากความรู้สึก อยากรู้อยากเห็น อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากลอง สนใจเพศตรงข้าม อยากรู้อยากลอง และอยากรู้อยากลองตัวเอง

1.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัว

จากปัญหาที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับปัญหาอื่น ๆ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังที่ เพรสคอตท์ (Prescott, 1973 อ้างถึงใน ประสงค์ ต่อโชค 2533: 3) ได้สรุปถึงองค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไว้ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตรารการเจริญเติบโตของร่างกาย

สุขภาพของ ร่างกาย ข้อบกพร่องของร่างกาย และลักษณะท่าทางของร่างกาย

2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา ความสัมพันธ์

ระหว่างบิดา มารดา และบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

ในครอบครัว

3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมนิยม ประเพณีความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้าน และพื้นฐานทางบ้าน
4. องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน เป็นต้น
5. องค์ประกอบทางด้านพัฒนาการแห่งตน ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจ เจตคติ แรงจูงใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ เป็นต้น

ฮาร์วิกเฮิร์ส และนิวกาเทน (Harvighurst and Neugarten, 1969 : 157) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นตัวตัดสินระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าประกอบด้วย 4 ประการ คือ ความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (inborn ability) ชีวิตและการอบรมในครอบครัว (family life and family training) ประสิทธิภาพของโรงเรียน (quality of the school ling) และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและความมุ่งหวังในอนาคต (self concept and aspiration level)

บลูม (Bloom 1976: 4-6) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร ได้แก่

1. คุณลักษณะด้านความรู้ (cognitive entry behavior) หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนเรื่องนั้น และมีมาก่อนเรียน ได้แก่ ความถนัด และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย (affective entry behavior) หมายถึง แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความกระตือรือร้นที่มีต่อเนื้อหาการเรียน รวมถึงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชา ต่อโรงเรียน และระบบการเรียน และมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง
3. คุณภาพของการสอน (quality of instruction) ประกอบด้วย การชี้แนะ (cues) หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและงานที่จะต้องให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน (participation) การเสริมแรงจากครู (reinforcement) การให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือการให้ผู้เรียนรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่ (feed-back) และการแก้ไขข้อบกพร่อง (corrective)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการเรียนของนักเรียนมีจากสาเหตุหลายประการ และครอบครัวก็เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาดังกล่าวในสถานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของ ครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงดูของบิดามารดาที่น่าจะเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครอบครัวจะแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ซึ่งจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านวัฒนธรรม และภูมิหลังของครอบครัว เช่น ภูมิหลังของครอบครัว เกี่ยวกับอายุของบิดา-มารดา ระดับการศึกษาบิดา-มารดา อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา ลักษณะครอบครัว จำนวนบุตร เพศของบุตร เหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษา งานวิจัยต่าง ๆ พบว่าปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านครอบครัวที่เกี่ยวกับลำดับที่ของบุตร สถานภาพสมรส เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. อายุของบิดามารดา อายุของบิดา-มารดา เป็นสิ่งที่บ่งถึงวุฒิทางอารมณ์ มีผลทำให้บุคคลสามารถปรับตัวต่อเหตุการณ์ หรือสภาวะแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม บิดา-มารดา ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ จะมีอารมณ์และความมั่นคงทางจิตใจดีกว่าระยะวัยรุ่น และถ้าหากบิดา-มารดา แต่งงานตั้งแต่วัยหนุ่มสาวตอนต้น เมื่อผ่านเข้าสู่วัยกลางคนบุตรก็มักจะอยู่ในวัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในขณะที่บิดา-มารดาอยู่ในวัยกลางคน ต้องเผชิญภาวะวิกฤตต่าง ๆ ของคนวัยกลางคน บุตรที่อยู่ในวัยรุ่น ก็กำลังเผชิญภาวะวิกฤต เช่น ต้องปรับตัวกับบทบาทใหม่ ๆ กำลังค้นหาตัวเอง อย่างสับสนเหมือนกัน ดังนั้นเมื่อบิดา มารดาและบุตรวัยรุ่นต่างกำลังเผชิญภาวะวิกฤตต้องมาอยู่ร่วมกันก็ย่อมจะประสบปัญหากับความขัดแย้งแน่นอน ซึ่งความขัดแย้งในระยะนี้ เกิดเนื่องจาก บิดา-มารดาของวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะมีอายุ 45 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน บิดามารดาจะหมกมุ่นกับงานมากขึ้น สัมพันธภาพในครอบครัวจึงห่างเหิน จึงส่งผลทำให้สัมพันธภาพระหว่างบิดา-มารดา และบุตรเสื่อมลง

2. ระดับการศึกษา การศึกษาจะเป็นเครื่องปรุงแต่ง สร้างเสริมประสบการณ์ของบุคคลสามารถนำประสบการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ และช่วยเพิ่มความสามารถให้บุคคลที่จะจัด ประสบการณ์ใหม่ให้แก่ตนเอง การศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการสร้างความเจริญงอกงามให้ เกิดกับบุคคลต่อเนื่องกันไป เพื่อช่วยให้เขามีความรู้ความสามารถมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ยัง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ทักษะ ในการกระทำเฉพาะอย่างรวมทั้งมีความสามารถในการอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาช่วยให้บุคคลรู้จักใช้ความคิด การตัดสินใจ รู้จักใช้กระบวนการทางปัญญาอย่างมีเหตุผล ตลอดจนทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น ดังนั้นผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสในการพัฒนา ด้านความคิดและการปฏิบัติมากกว่าการศึกษาต่ำ

จากการศึกษาของ Lawan (1985) พบว่าระดับการศึกษาของบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์กับปัญหาส่วนตัวของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โดยกล่าวได้ว่า การที่บิดามารดามีประสบการณ์

เกี่ยวกับการเรียนในระดับสูงกว่าก่อนนั้น ย่อมมองเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะส่งผลให้บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงนี้ มีความสนใจเอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนของเด็กนักเรียนอย่างเต็มที่ มากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ ดังนั้นเมื่อเด็กเห็นว่าบิดามารดาให้ความสนใจต่อการเรียนของตน และคาดหวังให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนในที่สุด และในทำนองเดียวกันนี้ พบว่า อิทธิพลของบิดามารดาจะมีสูงกับวัยรุ่น ในเรื่อง การศึกษาการวางแผน เกี่ยวกับอนาคต (Devies and Kandel, 1981) และบางคนพบว่าครอบครัวที่มีมารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาและฐานะปานกลาง ส่วนมารดาที่มีฐานะปานกลางจะมีความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลมากกว่ามารดาที่มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจระดับสูง ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง มีการศึกษาระดับสูง (อุดมศึกษา) จะมีกบฏรชยด้านความสัมฤทธิ์ผลมากกว่าครอบครัวฐานะปานกลางและต่ำ ให้อิสระแก่บุตรมากกว่าพ่อแม่ที่จบระดับประถมศึกษา ในครอบครัวระดับนี้ถ้ามีการฝึกเด็กให้รู้จักอดได้รอได้ จะกลายเป็นวัยรุ่นที่มีความรับผิดชอบสูง ส่วนด้านอื่น ๆ จะพบว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงจะได้รับการถ่ายทอดและมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจ ด้านความซื่อสัตย์ การมีสัมมาคารวะ ความกตัญญูกตเวทิตะ ความเอื้อเฟื้อและการยึดถือบาปบุญมากกว่านักเรียนที่บิดา-มารดาที่มีการศึกษาต่ำ

3. อาชีพของบิดาและมารดา ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน สภาพที่เศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้บิดา มารดาต้องช่วยกันประกอบอาชีพเพื่อความมั่นคงของครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง ปลดปล่อยให้เป็นหน้าที่ของคนอื่น จนทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น เพราะบิดา มารดามุ่งที่จะประกอบอาชีพเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายภายในครอบครัว จนบุตรกับบิดา มารดาไม่มีความสนิทสนมกัน เกิดช่องว่างระหว่างวัยยิ่งช่องว่างมากเท่าใด ความไม่เข้าใจกันก็มากเท่านั้น ซึ่งมีผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบิดา มารดาของเด็กที่มีปัญหา มีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต้องใช้แรงงานและเวลา เป็นเหตุให้บิดา มารดาเหน็ดเหนื่อย มีอารมณ์ขุ่นมัว ไม่มีเวลาใกล้ชิดกับเด็ก จึงขาดการเอาใจใส่และขาดความอบอุ่น เป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกเป็นปมด้อยและแสดงปัญหาของตนออกมาในลักษณะปัญหาของการเรียน

4. ลักษณะครอบครัว สำหรับลักษณะของครอบครัวไทยในเมืองนั้นมีลักษณะที่มีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยว ขนาดของครอบครัวจะเล็ก มีสมาชิกไม่มากนัก บิดาและมารดาต้องมีบทบาทร่วมกันหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากความจำเป็นด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ หน้าที่บางประการของบิดา มารดา มีความสำคัญทัดเทียมกัน หน้าที่นั้นก็คือ หน้าที่ในด้านการประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัว จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาประเทศ ประกอบกับภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจ ทำให้ครอบครัวเดี่ยวในเมืองต้องมีชีวิตอย่างต่างคนต่างอยู่

แรงสนับสนุนทางสังคมที่จะให้แกกันและกันจึงลดน้อยลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ศึกษา คือ พฤติกรรมในการชกต่อย ทะเลาะวิวาท การหนีโรงเรียน การหนีออกจากบ้าน การสูบบุหรี่ การดื่มสุราและการใช้สถานติสโก้เฮด

5. จำนวนบุตรในครอบครัว ครอบครัวสมัยใหม่ทุกวันนี้นิยมมีบุตรน้อยคนอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจที่บีบรัดตัว รายได้เพิ่มไม่ได้สัดส่วนกับรายจ่าย ประกอบกับค่าครองชีพได้ถีบตัวสูงขึ้นทุกปี สำหรับผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง ต่างก็ต้องประหยัดรายจ่ายเพื่อความอยู่รอด การที่จะมีบุตรมากเหมือนสมัยก่อนจึงเป็นภาระอันหนักให้แก่บิดา มารดา ที่ต้องการหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่ (มีบุตร 5-9 คน) และอยู่กันอย่างหนาแน่นมักจะพบเด็กเป็นโรคจิตเภทมากกว่าครอบครัวเล็ก เพราะการดูแลเอาใจใส่เป็นการส่วนตัวมีน้อย เด็กแยกตนเองโดยไม่มีใครสังเกตเห็น พ่อ แม่ ที่เป็นจิตเภทจะมีความสัมพันธ์ต่อลูกในลักษณะผิดปกติ ทำให้เด็กมีความผิดปกติไปด้วย ยิ่งในครอบครัวที่มีการศึกษาต่ำ พ่อแม่จะไม่ค่อยเอาใจใส่ครอบครัว

6. รายได้ของครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตร เนื่องด้วยสังคมในปัจจุบันนี้ ทั้งบิดา มารดา จะเป็นผู้ดูแลจัดการเกี่ยวกับเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อบิดา มารดาของวัยรุ่น มีรายได้ที่ต้องนำมาใช้จ่ายในครอบครัวน้อย อันเนื่องมาจากรายได้ต่ำแล้ว การส่งเสริมการเรียนรู้และการดูแลเอาใจใส่ แก่ผู้เป็นบุตรทางด้านวัตถุอาจลดน้อยลงไปด้วย ซึ่งมีผลทำให้เด็กนักเรียนที่มีบิดา มารดามีรายได้ต่ำ มักขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียน ผลที่ตามมา คือ เด็กไม่สนใจการเรียน และมีปัญหาการเรียนตามมาในที่สุด สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม มีส่วนสำคัญต่อผลการเรียนของเด็กนักเรียนมาก โดยเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ ในทำนองเดียวกันงานวิจัยหลายเรื่องเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเด็กวัยรุ่น และทัศนคติที่เด็กวัยรุ่นมีต่อบุคคลอื่น พบว่าโดยเฉลี่ยเด็กที่มีครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะฉลาดน้อยกว่า และมีแรงจูงใจในการเรียนน้อยกว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและสูง เนื่องจากผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมสูงและกลาง จะให้การส่งเสริมการเรียนของเด็กมากกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

7. สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา ระยะที่ครอบครัวมีบุตรวัยรุ่นนี้ สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะในระยะนี้บิดา มารดามิงานรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งงานภายในบ้านและนอกบ้าน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะสนใจคู่สมรส สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสจึงลดลง บิดาและมารดาในระยะนี้จึงควรที่จะหาเวลาที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งครอบครัว

ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาจะเป็นแบบอย่างสำหรับบุตรวัยรุ่นในเรื่องการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศ และเป็นแบบอย่างสำหรับการสร้างครอบครัวใหม่ ครอบครัวจึงเป็นสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นที่จะส่งเสริมอุปนิสัยและความคิดสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพของเด็ก พฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีความสุข บิดามารดามีความรักใคร่สนิทสนมกัน มีความห่วงใยบุตรและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร เด็กจะหลุดจากด้วยความสุภาพอ่อนโยน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่ไม่มีความสุข บิดามารดาจะทะเลาะวิวาทกันเสมอ เด็กจะมีบุคลิกภาพก้าวร้าว หลุดจากหยาบคายชอบทะเลาะวิวาท ภูมิหลังของครอบครัว คือ สัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การชกต่อย ทะเลาะ วิวาท หนีโรงเรียน การหนีออกจากบ้าน การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา

2. บทบาทของครอบครัวในการศึกษาของบุตร

ในยุคที่ผ่านมา การพัฒนาของทฤษฎีของสังคมจำนวนมาก ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ว่ามีผลต่อยังถึงการสนับสนุนการศึกษาของเด็ก ๆ แต่จากการที่เปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันนี้ ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวในหลายด้านรวมทั้งบทบาทของบิดามารดาซึ่งบางครั้งทำให้สมาชิกของครอบครัวต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพวะที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ฉะนั้นในบางกรณีที่มารดาต้องสวมบทบาทของบิดาหรือมารดาต้องทำหน้าที่แทนมารดา หรือต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่ต้องแบ่งแยกว่าจะบทบาทหรือหน้าที่ของใครอย่างสิ้นเชิง โดยเรียกว่าเป็นบทบาทร่วมที่บิดามารดาพึงมีต่อบุตร เช่น การดูแลสุขภาพกายและจิตของบุตร การอบรมสั่งสอนบุตร การเป็นเพื่อนเล่นแก่บุตร การเป็นแบบอย่างทางเพศการปกป้องคุ้มครองอันตราย การเป็นที่ปรึกษา ให้การศึกษาแก่บุตร และการเป็นสื่อกลางของครอบครัวและสังคม (อาภรณ์ รัตนคช 2546 : 35)

บทบาทของบิดามารดานับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมของบุตรวัยรุ่นในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากบิดามารดามีสิทธิและหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งเป็นแบบแผนพฤติกรรมให้กับบุตรล้วนเป็นเหตุที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับบุตรตั้งแต่บุตรอายุยังน้อย ซึ่งโดยทั่วไปเราอาจแบ่งบทบาทของบิดาและมารดาออกจากกันได้ ดังนี้

2.1 บทบาทของบิดา

ครอบครัวไทยสมัยก่อน บิดามีอำนาจในการปกครองบ้านและมีหน้าที่หารายได้หาเลี้ยงครอบครัวโดยมีมารดาเป็นผู้อบรมสั่งสอนบุตร แต่ปัจจุบันมารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านบทบาทของบิดามารดาก็เปลี่ยนแปลงไป คือ บิดาต้องมาช่วยมารดาทำงานหรือเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2534 : 25) พบว่าทัศนคติที่เด็กมีต่อบิดามีความเกี่ยวข้องกับควมวิตกกังวลและปัญหาทางจิตของวัยรุ่น บิดาที่อบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นแบบใช้เหตุใช้ผลน้อย บุตรจะมีความขัดแย้งและมีปัญหากับบิดามากที่สุดและ พบว่าวัยรุ่นที่มีจริยธรรมสูงเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา

พริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ (2546 : 32) ได้สรุป บทบาทของบิดาในครอบครัวไว้ 4 ประการ คือ

1. ดูแลบุตร ภรรยาให้ได้รับความรักความอบอุ่น บรรยากาศของครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสิ่งที่บิดาจะให้ได้ ครอบครัวที่ขาดบิดาจะรู้สึกว้าเหว่ ไม่มั่นคง บุตรมีปมด้อย
2. เป็นกำลังทางเศรษฐกิจของครอบครัว หากขาดบิดา แล้วมารดาและบุตรจะต้องทำงานหนักมากขึ้น การที่มีบิดาอยู่ด้วยทำให้มีฐานะมั่นคงกว่า
3. ดูแลบุตรให้ได้รับการศึกษาระดับสูง บิดาเป็นผู้แนะแนวการศึกษาได้
4. การเป็นผู้นำครอบครัว ถ้าขาดบิดาแล้วจะขาดผู้นำบุตร ขาดคนที่รับผิดชอบต่อครอบครัว ขาดขวัญและกำลังใจ และขาดการวางแผนอนาคตของครอบครัว

อาภรณ์ รัตนคช (2546 : 34) ได้สรุป บทบาทของบิดาไว้ว่ามีหลายประการรวมกัน ได้แก่ บทบาทการเลี้ยงดูบุตร บทบาทการเป็นตัวแทนทางสังคม บทบาทการแก้ปัญหา บทบาทการหาเลี้ยงครอบครัว และบทบาททางนันทนาการ

2.2 บทบาทของมารดา

บทบาทสมัยใหม่ของมารดาในการเลี้ยงดูบุตร คือให้บุตรสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ สร้างบรรยากาศในบ้านให้เต็มไปด้วยความสุขสดชื่นและความรัก เพื่อช่วยให้บุตรรู้สึกอบอุ่นและมั่นคง ปราศจากความหวาดกลัวและกังวลใจ และสร้างสิ่งแวดล้อมในบ้านให้เป็นสิ่งร้ายเพื่อช่วยในการเจริญเติบโตทางจิตโดย พยายามหาเวลาว่างสนุกหรือเพลิดเพลินกับบุตร เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนคุย และตอบคำถามของเขาได้ทุกโอกาส การที่มารดาจะเข้าใจและมองเห็นทัศนของบุตรได้อย่างชัดเจนนั้น มารดาจะต้องเป็นคนใจเย็น แก้ปัญหาได้อย่างสงบ และมีอารมณ์ขันอ่อนโยน และยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ บุตรที่มีมารดาเช่นนี้จะเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพสูง เจริญเติบโตทางร่างกายและอารมณ์เต็มที่ รักและไว้วางใจในบิดามารดา ความรู้สึกอบอุ่นนี้เป็นกำลังใจที่จะ

ช่วยให้ประสบความสำเร็จ รู้จักแสดงความรู้สึกหรือข้อคิดเห็นของเขาอย่างเสรี มีความคิดริเริ่มสามารถที่จะจัดการกับตนเองและกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล่าวได้ว่า เด็กเช่นนี้จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นคนที่สมบูรณ์ (พริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ 2544 : 42)

ลินเวอร์ และซิลเวอร์เบิร์ก (Linver and Silverberg, 1995 อ้างถึงใน อภรณ์ รัตนชช2546 : 35) ได้ทดสอบ พบว่าการอบรมสั่งสอนของมารดาการควบคุมทางจิต และการทำให้เด็กเคารพนับถือสามารถทำนายปัญหาต่อพฤติกรรมทั้งหมด พฤติกรรมผิดกฎหมาย การนับถือตนเอง การพึ่งตนเองของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามารดาที่มีความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากตั้งแต่เล็กจนโต ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมารดาจะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัว แต่เมื่อกลับถึงบ้านยังต้องใช้เวลาและแรงงานอีกส่วนหนึ่งดูแลกิจการในครอบครัว อบรมเลี้ยงดูบุตร ประณินบิติสามี ต้องเผชิญกับความเครียดต่าง ๆ และทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร โดยที่บิดาเข้ามามีส่วนช่วยเลี้ยงดูบุตร ทำให้บุตรมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและทางด้านจิตใจ ได้รับความอบอุ่นทั้งจากบิดาและมารดา จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ ความรักของมารดา ความรักของบิดา การเลี้ยงดูของบิดาวิสัยของบิดาที่ใช้เพื่อให้บุตรเชื่อฟังคำสั่งสอนและความรักใคร่ปรองดองระหว่างบิดามารดา

บทบาทของบิดามารดาซึ่งบางครั้งทำให้สมาชิกของครอบครัวต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เป็นบทบาทความรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่ต้องแบ่งแยกว่าจะเป็นบทบาทหรือหน้าที่ของใครอย่างสิ้นเชิง โดยเรียกว่าเป็นบทบาทร่วมที่บิดามารดาหรือบทบาทของครอบครัวที่พึงมีต่อบุตร เช่น ด้านการดูแลสุขภาพกายและจิตของบุตร การอบรมสั่งสอนบุตร การเป็นเพื่อนเล่นแก่บุตร การเป็นแบบอย่างทางสังคม การปกป้องคุ้มครองอันตราย การเป็นที่ปรึกษา การให้การศึกษแก่บุตร และการเป็นสื่อกลางของครอบครัวและสังคม

อิทธิพลสำคัญประการหนึ่งของครอบครัวในการพัฒนาเด็กให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา คือ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว เพราะบรรยากาศที่อบอุ่น ผูกพัน การกระตุ้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม ความเข้าใจและการไม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว เป็นผลดีต่อการพัฒนาสมองเด็ก และจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลดีในระยะยาวต่อความสำเร็จในชีวิต ความคิดและความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาได้พยายามจำแนกลักษณะสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาเด็ก และสามารถนำเด็กไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา พวกเขาพบว่า ความหมายของสภาพแวดล้อมในครอบครัวไม่ใช่สภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้นหากแต่ยังรวมความถึงสภาพแวดล้อมลักษณะสำคัญ ๆ อีก

2.3 หน้าที่ของครอบครัว

ออกนุม และนิมคอฟฟ์ (Ogburn และ Nimkoff, 1964 อ้างถึงใน เล็ก สมบัติ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 154-155) แบ่งหน้าที่ของครอบครัวไว้ 6 ระดับ คือ

1. หน้าที่ให้ความรักความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัว (affectional function) ถือเป็นหน้าที่ที่สมาชิกในครอบครัวเริ่มตั้งแต่บิดามารดาเป็นต้นไปต่างมีความรักต่อสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว
2. หน้าที่ทางเศรษฐกิจ (economic function) ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องรับผิดชอบในความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว โดยแสวงหาทรัพยากรมาใช้สอยเพื่อบำบัดความต้องการของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวเป็นอยู่ได้
3. หน้าที่เกี่ยวกับสันทนาการ (recreational function) โดยการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวทำสันทนาการในด้านต่าง ๆ เพื่อสนองสังคม
4. หน้าที่ในการคุ้มครองป้องกัน และให้ความปลอดภัยแก่สมาชิกครอบครัว (protective function) ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องมีหน้าที่ป้องกันและคุ้มครองมิให้สมาชิกของครอบครัวได้รับอันตรายจากภายนอกหรืออันตรายอันเกิดจากภัยอื่นใดก็ตาม ที่จะทำให้ครอบครัวและสมาชิกได้รับความเดือดร้อนจึงถือเป็นหน้าที่ของครอบครัวที่จะต้องการให้คุ้มครองดูแลเอาใจใส่
5. หน้าที่เกี่ยวกับศาสนา (Religious function) บิดามารดาทำหน้าที่ในอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวให้เริ่มรู้จักศาสนา เพื่อความสงบเรียบร้อยของหมู่คณะ
6. หน้าที่ด้านการให้การศึกษา (Educational function) เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะต้องให้การศึกษาทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

บุญลือ วันทายนต์ (2523 : 46-52) กล่าวถึงหน้าที่ของครอบครัวซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการใหญ่ ๆ คือ หน้าที่พื้นฐานทางธรรมชาติและเป็นสากล และหน้าที่ด้านประเพณี ดังนี้

1. หน้าที่พื้นฐานและเป็นสากลของครอบครัว (basic and universal function of the family) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวจะต้องปฏิบัติมี ดังนี้
  - 1.1 หน้าที่ทางชีววิทยา (biological function) เป็นหน้าที่พื้นฐานที่สุดของครอบครัว คือ การสร้างสมาชิกใหม่ให้กับสังคม และช่วยเหลือสมาชิกเหล่านั้นด้วยอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ฯลฯ เพื่อให้สมาชิกเติบโตและมีชีวิตร่วมอยู่ในสังคมได้
  - 1.2 หน้าที่ทางจิตวิทยา (psychological function) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวต้องให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ด้วยความผูกพันทางจิตใจ ให้ความสนิทสนม อบอุ่นใจ และความปลอดภัยด้านจิตใจ

1.3 หน้าที่ในการสร้างความพอใจด้านความต้องการทางเพศ (satisfaction of sexual needs) เป็นหน้าที่ที่หญิงชายสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศได้โดยสังคฺมยอมรับ

1.4 หน้าที่ป้องกันและคุ้มครองเด็กให้ได้รับความปลอดภัย (protection and care of the young) เพื่อให้สมาชิกใหม่มีชีวิตยืนยาวอยู่ในสังคฺม

2. หน้าที่ด้านประเพณี (traditional function) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวต้องวางรากฐานอันก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นและเกิดความมั่นคงของครอบครัวที่จะส่งผลไปถึงครอบครัว ประกอบด้วย 4 หน้าที่หลัก คือ หน้าที่ทางเศรษฐกิจ หน้าที่ทางสังคฺม หน้าที่ทางศาสนา และหน้าที่ทางวัฒนธรรม

2.1 หน้าที่ทางเศรษฐกิจ (economic function) เป็นหน้าที่ที่ประกอบด้วย

2.1.1 หน้าที่ด้านการแสวงหารายได้ (arrangement of income) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวจะต้องแสวงหารายได้เพื่อดำรงอยู่ของครอบครัว เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าครองชีพและปัจจัยสิ่งของที่จำเป็นต่าง ๆ

2.1.2 หน้าที่ด้านการแบ่งงาน (division of labour) เป็นการแบ่งงานกันปฏิบัติระหว่างสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ จัดการดูแลและรักษาทรัพย์สินของครอบครัว (organization and care of property) เป็นหน้าที่ในการดูแลและรักษาทรัพย์สิน ทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ในครอบครัวให้คงอยู่ และงอกเงยหรืออาจแบ่งปันกันในระหว่างสมาชิกครอบครัวหากมีความจำเป็น

2.2 หน้าที่ด้านสังคฺม (social function) เป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นหน้าที่ที่จะเชื่อมโยงครอบครัวสู่สังคฺม ได้แก่

2.2.1 หน้าที่ในการก่อสร้างฐานะ (to establish status) คือการก่อสร้างฐานะส่วนบุคคลให้เป็นปึกแผ่นในสังคฺม

2.2.2 หน้าที่ในการทำให้สมาชิกอยู่ร่วมกันในสังคฺมได้ (socialization) ทำให้สมาชิกได้เข้าใจสังคฺม และสามารถดำรงชีวิตอยู่กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น

2.2.3 หน้าที่ในการควบคุมทางสังคฺม (social control) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวจะทำให้สมาชิกปฏิบัติตัวอยู่ในสังคฺมได้อย่างมีระเบียบโดยถูกต้องตามทำนองครองธรรม

2.2.4 หน้าที่ในการเพิ่มพูนและการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม (accumulation and transmission of social heritage) เป็นหน้าที่ที่ครอบครัวต้องถ่ายทอดมรดกทางสังคฺมให้แก่คนรุ่นลูก หลาน ช่วยกันรักษามรดกทางสังคฺมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นปู่ย่า ตายาย รักษาวัฒนธรรมประเพณีแนวความคิดและการปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งปวง

2.2.5 การช่วยเหลือในการหาคู่ครองหรือคู่ร่วมชีวิตที่สมควรให้สมาชิกในครอบครัว (assistance in the choice of life partner) ครอบครัวที่มีหน้าที่ช่วยเหลือสมาชิกแต่ละคนตัดสินใจเลือกผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นคู่ครองของสมาชิกในครอบครัวของตน

2.3 หน้าที่ทางศาสนา (religious function) พ่อแม่ต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักและเข้าใจการปฏิบัติตามกิจกรรมทางศาสนาอย่างถูกต้อง ให้เป็นผู้มีศาสนาและยึดศาสนาเป็นแนวทางปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

2.4 หน้าที่ทางวัฒนธรรม (cultural function) ครอบครัวต้องรักษาวัฒนธรรมประจำสังคมไว้ให้คงอยู่ โดยครอบครัวจะสร้างสิ่งแวดล้อมขึ้นเพื่อให้สมาชิกได้สัมผัสตลอดเวลา เป็นการสอนให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักการวางตัวในสังคม การดำรงชีพในสังคม ฯลฯ

2.4 บทบาทกับความคาดหวังของครอบครัว

สถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้ทำให้ภาระหน้าที่ของครอบครัวเปลี่ยนแปลงและแตกต่างไปจากเดิม ปัญหาทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ปัญหาสุขภาพและความพร้อมทางอารมณ์ รวมถึงปัญหาอื่น ๆ อันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ทำให้สังคมยิ่งคาดหวังและเรียกร้องให้ครอบครัวต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสมาชิกของครอบครัวมากยิ่งขึ้น บทบาทของครอบครัวในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กเริ่มไม่เพียงพอและเท่าทันกับความรุนแรงของปัญหา หากแต่กลับถูกคาดหวังให้ต้องทำภาระหน้าที่ในการแก้ปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ให้แก่เด็กที่เป็นลูกหลานของตนด้วย

เด็ก ๆ ในสังคมไทยเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ที่ถูกกระตุ้นจากสื่ออย่างเข้มข้น ทำให้เด็ก ๆ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนเผชิญกับปัญหาทางสังคมต่าง ๆ อย่างน่าเป็นห่วง ปัญหายาเสพติดที่ระบาดเข้าไปในสังคมของโรงเรียน ปัญหาเพศสัมพันธ์อันไม่พึงประสงค์ ปัญหาการตั้งครรภ์นอกสมรส การทำแท้งจนกระทั่งถึงการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายจนถึงแก่ชีวิต มีปริมาณสูงขึ้น ๆ บุคลากรในโรงเรียนที่ต้องรับมือกับปัญหาดังกล่าวนี้ ต้องเผชิญกับความกดดันในขณะที่ขาดทักษะและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการ ความเข้มงวดของกฎระเบียบและมาตรการการลงโทษอย่างรุนแรงจึงเกิดขึ้นตามมาแต่ก็ไม่สามารถทำให้ปัญหาลดหรือยุติลงได้ ครูเริ่มเรียกร้องอย่างจริงจังมากขึ้นให้พ่อแม่ และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดจริงจัง

2.5 ครอบครัวและโรงเรียนกับความพร้อมในการพัฒนาเด็ก

สภาพของปัญหาที่เด็ก ๆ กำลังเผชิญในสังคม ทำให้ครอบครัวถูกเรียกร้องและถูกคาดหวังมากขึ้น ต่อการเข้ามาจัดการกับปัญหาของเด็ก ทั้งในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการสร้างภูมิคุ้มกันตนเองทางสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง จำนวนมากมีความต้องการและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ โรงเรียนและครูต่างก็ตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือดังกล่าว แต่ปัญหาความไม่พร้อมหลายด้านก็กำลังรออยู่เช่นกัน

การมอบอำนาจให้แก่โรงเรียนและสถานศึกษา เสมือนเป็นตัวแทนของรัฐในการจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อบทบาทหน้าที่ของครอบครัวและชุมชน จากบทบาทดั้งเดิมในการให้การเรียนรู้เรื่องทักษะชีวิตแก่ลูกหลาน กลายมาเป็นบทบาทหน้าที่ทางเศรษฐกิจและการดิ้นรนเรื่องอาชีพแทน ครอบครัวในปัจจุบันกลายเป็นผู้เฝ้าดูโรงเรียนจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานอย่างห่าง ๆ โดยที่พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อยลง ๆ สภาพดังกล่าวทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์วงนอกอาจจะมี การส่งเสียงบ่นหรือตำหนิครูและโรงเรียนบ้างเมื่อพบปัญหาที่กระทบต่อลูกหลานของตน แต่ก็ ไม่พร้อมที่จะนำตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของลูกหลานอย่างแท้จริงปรากฏการณ์ ความไม่พร้อมของพ่อแม่ ผู้ปกครองเช่นนี้มิได้เกิดแต่ในสังคมไทยเท่านั้น หากในต่างประเทศ พ่อแม่ ผู้ปกครองจำนวนมากก็ตกอยู่ในสภาพที่ "ไม่พร้อม" ที่จะเข้าไปร่วมจัดหรือดูแลการศึกษา ให้ลูกหลานเช่นกัน งานวิจัยของ เบคอน (Bacon, 1990: 991 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ 2544) หลายชิ้นที่ระบุว่าพ่อแม่ผู้ปกครองยังคงไม่มีเวลาให้ลูกซึ่งมักจะเป็น เหตุผลเดียวกับพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กไทย จากการสำรวจของ U.S. Department of Education ที่พบว่าจำนวน 2 ใน 3 ของนักเรียนกว่า 25,000 คน ระบุว่าพ่อแม่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดูโทรทัศน์ให้น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอบสัน (Obson, 1990 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544) ที่ระบุว่าพ่อแม่จำนวนมากยังไม่มีเวลาในการ ดูแลลูกหรือร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะพวกเขายังคงใช้เวลาส่วนมากไปกับการทำงาน

ไม่เพียงแต่ความไม่พร้อมของฝ่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเท่านั้น ผลการศึกษาวิจัย "การเตรียมพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา ต่อความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว ชุมชน" จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาพบว่า บุคลากรทางการศึกษา มีการเตรียมความพร้อมที่น้อยมากในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน สาระสำคัญที่พบในงานศึกษานี้ ได้แก่

1. ผู้บริหารและผู้นำสถานศึกษาส่วนมาก ตระหนักถึงความจำเป็นในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชนและมีความต้องการที่จะเตรียมบุคลากรที่ดีเพื่อการนี้
2. สถานศึกษาทั้งหมดเห็นความสำคัญของความร่วมมือ แต่บางครั้งก็ขาดการเตรียมการอย่างเพียงพอที่จะส่งเสริมให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะขาดกลไกรับรองและขาดระบบสนับสนุนการทำงาน ความร่วมมือจึงไม่บรรลุผลเท่าที่ควร
3. แนวโน้มของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชนมีมากขึ้น ขณะเดียวกันได้ส่งผลให้ผู้บริหารผู้นำของสถานศึกษาตระหนักถึงความกดดันที่เพิ่มขึ้นในการปรับตัวและเรียนรู้เกี่ยวกับความร่วมมือในรูปแบบใหม่ ๆ ทักษะในการทำงานร่วมกัน ทั้งจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หน่วยงานในระดับท้องถิ่นและระดับรัฐ
4. การเปลี่ยนแปลงทิศทางไปสู่ความร่วมมือของแต่ละฝ่ายในระดับสูงมีความเป็นไปได้ แต่จำเป็นต้องใช้ความพยายามและการดำเนินการอย่างจริงจัง
5. การวิจัยนี้ทำให้ทราบว่าเกิดช่องว่างทางความคิด ระหว่างผู้บริหาร หรือผู้นำที่มีความเชื่อมั่นต่อแนวทางความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา กับผู้บริหารและผู้นำที่ไม่มีความเชื่อมั่นและไม่ยอมรับแนวคิดดังกล่าว และผลจากการยอมรับและความเชื่อมั่นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพของการพัฒนาการศึกษาที่ต่างกัน
6. การเตรียมการให้เกิดความร่วมมือของภาคีทั้ง 3 ส่วน (ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา) ยังไม่เพียงพอ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้มีด้านดี คือ สามารถดึงความสนใจจากภาครัฐให้หันมาสนใจประสิทธิภาพของการศึกษา ให้ความสำคัญกับการเพิ่มคุณภาพของความร่วมมือ และคาดว่าจะนำไปสู่การเตรียมการที่พร้อมมากขึ้นในอนาคต (Preparing Educators for School-Family-Community Partnerships : Results of a National Survey of Colleges and Universities-[www.csos.jhu.edu/crespar/Report/report 34.pdf](http://www.csos.jhu.edu/crespar/Report/report%2034.pdf))

ผลของงานวิจัยดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสภาคณะเจ้าหน้าที่โรงเรียนประจำรัฐ ในสหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวได้เรียกร้องให้รัฐบาลแต่ละรัฐให้ความสนใจต่อการสนับสนุนความร่วมมือในเรื่องนี้มากขึ้น โดยขอให้โรงเรียนของรัฐจัดทำแผนความร่วมมือของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง องค์การภาคเอกชน และองค์ชุมชน และดำเนินการจัดหาทุนเพื่อพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมอย่างเร่งรัด ชื่อเรียกร้องดังกล่าวมีผลให้ครอบครัว กลุ่มเพื่อนบ้าน ครู ผู้อาวุโสในชุมชน และผู้แทนของฝ่ายศาสนา ต่างคิดค้นรูปแบบ

การทำงานร่วมกันในแต่ละชุมชน และกิจกรรมส่วนใหญ่ได้แก่ การนิเทศงาน และการแนะแนว การศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นของตน

ข้อค้นพบจากการวิจัยดังกล่าวในด้านหนึ่งมีแนวโน้มที่ใกล้เคียงกับสังคมไทย ในความตื่นตัวของครอบครัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษาของลูกหลาน ให้มากขึ้นทั้งในระดับปริมาณและคุณภาพ แต่ในอีกด้านหนึ่งข้อค้นพบได้เตือนหรือส่งสัญญาณ ให้เราต้องเร่งทบทวนความพร้อมของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ผู้บริหารในโรงเรียนต่อความร่วมมือ ในรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อจะได้ตระหนักถึงสถานการณ์จริงและปัญหาหรือวางแผนทางป้องกัน ในอนาคตต่อไป

2.6 แนวโน้มของปัญหาครอบครัวและผลกระทบต่อการพัฒนาเด็ก

ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้หลายฝ่ายตระหนักถึง การเผชิญปัญหาของครอบครัวว่าจะยังมีความหนักหน่วงและรุนแรงมากขึ้น อันอาจส่งผลต่อการ พัฒนาเด็ก ๆ ในครอบครัว มีการศึกษาหลายชิ้นที่ระบุถึงแนวโน้มของปัญหาครอบครัวอันเป็น สภาพแวดล้อมที่สำคัญของบ้านและจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กมากขึ้น (Daniel and Rayna, 1996 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544) ได้แก่

1. อัตราการเพิ่มของครอบครัวพ่อ หรือ แม่คนเดียว
2. อัตราการเพิ่มของแม่ที่ทำงานนอกบ้าน
3. ขนาดของครอบครัวเล็กลงเรื่อย ๆ
4. การทอดทิ้งเด็กและทารุณกรรมเด็กในครอบครัวมากขึ้น
5. อัตราการเพิ่มของครอบครัวที่ตั้งใจไม่มีบุตร
6. เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก และถูกเลี้ยงดูโดยปู่ย่าตายายมากขึ้น
7. อัตราการเพิ่มของเด็กที่อยู่ในครอบครัวหย่าร้างที่มากกว่าหนึ่งครั้ง
8. เด็กที่ขาดพ่อแม่มีมากขึ้น
9. การเพิ่มของหญิงชายที่อยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน
10. การเพิ่มของเด็ก ๆ ที่มาจากต่างวัฒนธรรมและสัมพันธ์กันภายใต้วัฒนธรรม

ใหม่ที่เท่าเทียมกัน

11. การเพิ่มขึ้นของอิทธิพลสื่อ
12. การขาดการช่วยเหลือและสนับสนุนจากเครือญาติ
13. การเพิ่มขึ้นของครอบครัวที่พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัวเพียงคนเดียว
14. การเพิ่มของอัตราอาชญากรรมที่รุนแรงต่อเด็ก

แนวโน้มปัญหาในครอบครัวดังกล่าวจะกลายเป็นปัจจัยที่คุกคามเด็กมากขึ้นและจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเด็กทั้งทางอารมณ์ สังคม สติปัญญา ดังนั้นในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาเด็ก จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อจะเข้าใจความคิด แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ พ่อแม่-ผู้ปกครองและครูให้มีคุณภาพมากขึ้น

3. บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน

ปลายทศวรรษที่ 1970 จนถึงต้นทศวรรษ 1980 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของระบบครอบครัว ได้รับความสนใจและเป็นประเด็นทางออกพื้นฐาน ที่องค์การวิชาชีพ ซึ่งทำงานกับปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ ได้ระบุถึงและให้ความสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากทุกคนตระหนักดีว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สมาชิกทุกคนต่างมีความรัก ความผูกพันให้แก่กัน อีกทั้งยังเป็นสถาบันเริ่มต้นในการที่สมาชิกใหม่ของครอบครัวจะได้เรียนรู้และผ่านการขัดเกลาทางสังคมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 : 7)

ในระยะแรก นักวิชาชีพจากหลายสาขาต่างพากันศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาและนำไปสู่การป้องกันปัญหาในรูปแบบอื่น ๆ ในส่วนวิชาชีพทางการศึกษา นักการศึกษาต่างตระหนักดีถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กในหลาย ๆ ด้าน งานศึกษาวิจัยจำนวนมากระบุว่าครอบครัวถือเป็นหน่วยทางสังคมที่สนิทสนมกับเด็กมากที่สุดมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของสมาชิกในครอบครัว มีบทบาทสำคัญของการศึกษาของเด็ก ความร่วมมือของครอบครัวในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของลูกหลานในโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาของเด็กประสบความสำเร็จ

แต่เดิมเด็ก ๆ ในสังคมไทยเรียนรู้จากครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง เพื่อน พระ และสภาพธรรมชาติในชุมชนท้องถิ่น ต่อมาเมื่อมีโรงเรียน รัฐได้จัดการให้โรงเรียนเป็นสถาบันใหม่ที่มีบทบาทหน้าที่ในการกล่อมเกลาเด็ก ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2543: 44) ได้ระบุถึงบทบาทของโรงเรียนที่มาแทนที่ครอบครัวและชุมชนว่า

“...โรงเรียนเป็นสถาบันใหม่ที่มีบทบาทในการกล่อมเกลาเด็ก การกล่อมเกลาในสมัยแรกตั้งโรงเรียนนั้นก็รวมทั้งทางวิชา (ความรู้) และจรณะ (ความประพฤติ) ของใหม่ที่เด็กยุคก่อนต้องเรียนรู้และระบบโรงเรียนมีอิทธิพลมากก็คือ ทักษะในการเป็นพลเมืองที่ดีของรัฐประชาชาติ...”

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาที่ระบบโรงเรียนแห่งชาติขยายตัวไปในพื้นที่ทั่วประเทศ ได้ส่งผลให้เด็กกลับถูกแยกออกจากครอบครัวและสถาบันดั้งเดิมของชุมชน (วัด) เด็ก ๆ ต้องใช้เวลาอยู่กับตารางการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนมากขึ้น ยาวนานขึ้น เป็นการใช้เวลาที่เด็กเปลี่ยนผู้ปกครองจากพ่อแม่ไปเป็นการอยู่ภายใต้การปกครองของครูและโรงเรียน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นสถาบันการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นแหล่งความรู้ที่ครอบครัวและชุมชนไม่มีให้ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2543 : 45)

แต่โรงเรียนไม่ใช่สถาบันการพัฒนาเด็กที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียงสถาบันเดียว เพราะตลอดระยะเวลาที่รัฐมุ่งพัฒนาระบบการศึกษาของเด็กในโรงเรียนด้วยทรัพยากร เวลาและการลงทุนอย่างมหาศาล กลับพบว่าปัญหาของเด็กและเยาวชนกลับมีมากขึ้น มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีความสามารถในการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างเหมาะสม การเรียนรู้ของเด็กจึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชนควบคู่ไปกับการเรียนรู้จากโรงเรียน เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติและการแก้ปัญหาในวิถีชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ในเชิงทักษะชีวิตจากประสบการณ์ ภูมิปัญญาเดิมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งส่งผลให้บทบาทของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษาเริ่มถูกประเมินคุณค่าใหม่อีกครั้งหนึ่ง

3.1 ความหมายของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน

ครอบครัว เป็นสถาบันที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ผลการเรียนของนักเรียนจะมีคุณภาพอยู่ในระดับใดและพฤติกรรมของนักเรียนจะเป็นอย่างไร ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การส่งเสริมการเรียนของครอบครัว ดังนั้นเราจึงควรที่จะทราบศึกษาถึงบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ให้ความสนใจและให้ความหมายของบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมการเรียนไว้ ดังนี้

ลี เจ. ครอนบาค (Lee J. Cronbach, 1977: 215) ได้ให้ความหมายบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนว่าหมายถึง การที่ครอบครัวได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภายในบ้านเพิ่มพูนพัฒนาการทางความรู้ ความคิดของนักเรียน

เคลย์ เฮนรี ลินด์เกรน (Clay Henry Lindgren, 1980: 150) ได้สรุปความหมายของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การที่ครอบครัวให้การใส่ใจเป็นพิเศษกับการเรียนของนักเรียน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนอย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจและพอใจของนักเรียนเอง

สำหรับ เบนจามิน เอส. บลูม (Benjamin S. Bloom, 1981 : 12) ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนว่า หมายถึง การที่ครอบครัวให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้การดูแลเอาใจใส่จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของนักเรียน ติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับโรงเรียนเป็นครั้งคราว

ก้อ สวัสดิพาณิชย์ (2519: 19) ได้ให้ความหมายบทบาทของบิดา มารดา หรือครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนว่า หมายถึง การให้การศึกษาแก่นักเรียน รับผิดชอบผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนในขั้นสุดท้าย

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมด อาจสรุปได้ว่า บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การที่ครอบครัวให้การศึกษาก่อนให้การส่งเสริมสนับสนุน และเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียน และจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการทางความรู้ ความคิดของนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนด้วยความเต็มใจ พอใจ และเต็มความสามารถ รับผิดชอบต่อผลการเรียนของนักเรียน และติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโรงเรียน

3.2 ความสำคัญของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน

ปัจจุบันการให้การศึกษาแก่นักเรียนมีขอบเขตกว้างขวางนักเรียนจะมีโอกาสได้ศึกษาทั้งจากในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนแต่ละวันนั้น แม้จะเป็นการให้การศึกษาส่วนหนึ่งแล้ว แต่เมื่อกลับถึงบ้าน นักเรียนก็ควรจะได้รับการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านมี 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การให้การศึกษาในเชิงการเรียนรู้ชีวิตภายในครอบครัวและนอกครอบครัว ซึ่งเกิดจากการพูดคุยสนทนากับผู้ใหญ่ อ่านหนังสือพิมพ์ ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ ชักถามผู้อื่น ฯลฯ การศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านในลักษณะที่สอง คือ การศึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนได้เล่าเรียนมาจากโรงเรียน ทั้งในแง่ของเนื้อหาวิชาการและการสอนซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครอบครัวควรจะได้มีส่วนส่งเสริม (ไพฑูริย์ สิ้นลาร์ตัน 2525 : 79)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า บิดามารดาและผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อนักเรียนในการช่วยเหลือนักเรียน เพราะบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนนั้นมิได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูเท่านั้น บทบาทสำคัญที่ครอบครัวต้องกระทำ คือ ให้การสนับสนุนด้านการเรียนแก่นักเรียนทั้งทางบ้านและในสวนที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลที่มี ส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน จนมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

แคธริน อาร์. เวนท์เซิล (Kathryn R. Wentzel, 1994 : 268-291) กล่าวถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนว่า "บทบาทที่สำคัญของครอบครัวในการส่งเสริมการเรียนรู้คือการที่ครอบครัวมีบทบาทในการส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน"

แคธริน วี. ฮูเวอร์-เดมเซย์ และ โฮวาร์ด เอ็ม แซนด์เลอร์ (Kathleen V. Hoover-Demsey and Howard M. Sandler, 1995 : 310-331) ได้กล่าวสรุปเป้าหมายของการศึกษาแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า "ในปี 2000 โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความร่วมมือกัน ในการช่วยเพิ่มความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของบิดามารดาและผู้ปกครองในการส่งเสริมความเจริญงอกงามด้านอารมณ์ สังคม และการศึกษาของนักเรียน"

จอยซ์ เอฟสไตน์ (Joyce Epstein, 1995 : 701-712) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมการเรียนรู้ว่า มีความสำคัญในด้านการพัฒนาแรงจูงใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนและการปรับปรุงพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนที่มุ่งเน้นผลการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ เช่น การเพิ่มคะแนนในการทดสอบ การเพิ่มระดับคะแนนและการเพิ่มอัตราการสอบเข้าเรียนต่อในชั้นเรียนระดับที่สูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปความสำคัญของบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน ได้ว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการช่วยนักเรียนให้เกิดการพัฒนาความเจริญงอกงามด้านสติปัญญา ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียน รวมทั้งปัจจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น แรงจูงใจในการเรียนและพฤติกรรมที่แสดงในชั้นเรียนเป็นสำคัญ

3.3 ครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ซูซาน แอล. เรคเชีย (Susan L. Recchia, 1987 อ้างถึงใน ญัฐวัตร อุณหงส์ 2544 : 37) ได้นำเสนอแนวคิดที่กล่าวถึงคุณค่าของครอบครัวว่า "แนวคิดเดิมที่เคยมีผู้กล่าวกันว่าครอบครัวเป็นแหล่งที่ทำให้เด็กมีปัญหา ได้เปลี่ยนมาเป็นครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่ช่วยแก้ปัญหาของเด็ก" ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนะและมุมมองที่สำคัญต่อการทบทวนบทบาทและคุณค่าของครอบครัวงานศึกษาวิจัยจำนวนมากในช่วงทศวรรษ 1990 เน้นการให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่ประสบความสำเร็จว่าเนื่องมาจากความสนใจในการดูแลเอาใจใส่ครอบครัว

ในปี 1993 ผลงานวิจัยทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน พบว่าเด็กที่มีผลการเรียนดีที่มาจากประเทศในแถบเอเชีย มักจะมาจากครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็ก ผลจากการศึกษายังพบว่าการดูแล

เอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บ้าน มีอิทธิพลต่อการศึกษาของเด็กเป็นสองเท่ามากกว่าอิทธิพลด้านสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (Overview of Research on Family Involvement in Children's Learning)

ในปี 1994 งานวิจัยของ เฮนเดอร์สัน และเบอร์ลา (Henderson & Berla, 1994 อ้างถึงใน อภิญา เวชชัย 2544 : 10) ที่ศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนจำนวน 66 คนพบว่า การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียนได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลายประการ คือ

1. คะแนนและผลการเรียนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน
4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูงและ

ในกลุ่มครูของโรงเรียน

5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น
6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

นอกจากนี้นักการศึกษายังเชื่อมั่นว่า ครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญและมีผลด้านบวกอย่างยิ่งต่อการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวที่อ่อนแอ การเอาใจใส่ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกที่เป็นเด็กพิเศษ ความเชื่อมั่นในระบบครอบครัวและความรักความผูกพันที่มีต่อกัน จะส่งผลให้เด็กที่ประสบปัญหาหรือมีความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ได้รับการเอาใจใส่ และช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกระตุ้นให้ครูและโรงเรียนต่างต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ที่มีต่อกลุ่มเด็กที่แตกต่างเหล่านี้ด้วย

สำหรับสังคมไทย ในช่วงรอยต่อของการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้สิทธิและหน้าที่แก่ครอบครัวและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าครูไม่ใช่แหล่งความรู้เดียวที่จะให้ความรู้และพัฒนาเด็กได้ มีแหล่งความรู้อื่น ๆ อีกมากมายที่เป็นผู้ช่วยที่มีประสิทธิภาพของครู ซึ่งในที่นี้ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและเพื่อน ๆ ของเด็ก ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นแนวร่วมที่มีประสิทธิภาพของครู รัตนา สถิตานนท์ (2543 อ้างถึงใน อภิญา เวชชัย 2544 : 40) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนที่อยู่แวดล้อมเด็กและมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กว่า

“...พ่อ แม่ คือครูที่รู้จักเด็กดีมาตั้งแต่เกิด อยู่ใกล้ชิดที่สุด และมีหัวใจรักที่ใครจะปฏิเสธไม่ได้ ชุมชนคือ ครูที่จะบอกสอนเรื่องราวอันเป็นความจริงของชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้ เข้าใจและปรับตัว เข้าหา เพื่อนคือ ครูที่จะสอนให้เด็กเรียนรู้การอยู่ในสังคม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม เพราะเพื่อนทำให้คนไม่โดดเดี่ยว เด็กจึงควรเติบโตพร้อมกับการเรียนรู้ที่จะมีเพื่อนและแบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้แก่กัน...”

อย่างไรก็ตามจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น พบว่าครอบครัวอัน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองเองก็ยังไม่มีความพร้อมมากนักในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจังแม้ว่าจะมีผลการศึกษากล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในเชิงบวก ว่าเป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะกับการเรียนรู้ เป็นผู้ส่งเสริมเด็กให้ยอมรับวินัยและกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายามในการทำงานหนักและทำงานได้สำเร็จ จนถึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ช่วยให้ภาระของครูดูง่ายขึ้น ส่งผลให้เด็กบรรลุประสิทธิภาพในการศึกษามากขึ้น แต่ความเป็นจริงก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองกลับไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตน ส่วนใหญ่พวกเขามุ่งในการประกอบอาชีพส่วนตัวของตนมากกว่า โดยไม่สนใจที่จะอบรมหรือสอนระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ๆ ตลอดจนไม่กระตุ้นให้เด็ก ๆ รักและเอาใจใส่ต่อการเรียน พวกเด็ก ๆ ยังสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ที่เขาต้องการ จนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมสืบเนื่องในระยะยาวที่ไม่สามารถตามแก้ปัญหาได้ในเวลาอันสั้น

3.4 บทบาทของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือนักเรียน

นักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อสรุปเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

ครอนบาค (Cronbach, 1977 : 205-217) ที่ได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ด้านบทบาทของบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้ คือด้านการส่งเสริม และช่วยเหลือด้านการเรียน (educational activities) ด้านการอุทิศเวลาให้การเรียนของนักเรียน หรือให้ความสนใจในการเรียนของนักเรียน (educational interests) และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ (rewards and punishments)

ไมเคิล ฟูลาน (Michael Fullan, 1982 : 158) ได้จำแนกบทบาทของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเรียนไว้ 4 ด้าน คือ ให้คำชี้แนะเกี่ยวกับโรงเรียน ให้คำชี้แนะที่บ้าน ติดต่อกับโรงเรียนและให้การบริการชุมชน

นอกจากนี้ บลูม (Bloom, 81 : 15-17) ได้สรุป ถึงบทบาทของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนในการสร้างนิสัยในการทำงาน
2. การแนะแนวและการสนับสนุนทางวิชาการ
3. การกระตุ้นให้สำรวจและอภิปรายความคิด
4. การช่วยพัฒนาภาษาภายในบ้าน
5. ความคาดหวังทางด้านวิชาการ

เอพสไตน์ (Epstein, 1995 : 701-712) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน และการส่งเสริมการเรียนรู้ภายในบ้าน โดยช่วยนักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน หรือเกี่ยวข้องกับโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมกิจกรรมภายในบ้านได้แก่ การสร้างนิสัยในการทำงานให้แก่เด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การแนะแนวด้านการเรียน ช่วยทำกิจกรรมด้านการเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ การติดต่อกับครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวางแผนร่วมกันเพื่อความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 13-14) ได้สรุปถึงบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครอบครัวว่ามี 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ได้แก่ แรงบันดาลใจของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน ความสนใจในกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการด้านต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าและทิศทางใหม่ ๆ ทางการศึกษาความสามารถในการเตรียมการ และการวางแผนการศึกษา ฯลฯ

2. การติดต่อสื่อสารในครอบครัว หมายถึง คุณภาพของภาษาที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้อย่างสม่ำเสมอในครอบครัว โอกาสของการใช้คำศัพท์และรูปประโยคที่มีความหลากหลายและต่างระดับ ความชำนาญของพ่อแม่ผู้ปกครองในการแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องทั้งภาษาพูดและเขียน

3. การส่งเสริมทางวิชาการ หมายถึง ทำที่ที่เหมาะสมในการอบรม สั่งสอน การให้ข้อมูลทางวิชาการและแม้แต่ทางสังคมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน คุณภาพของการสื่อสาร ความสามารถและวิธีใช้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก

4. ความกระตือรือร้นของครอบครัว ได้แก่ ลักษณะของกิจกรรมของครอบครัว ทั้งภายในและภายนอก งานอดิเรก การใช้เวลาในการดูโทรทัศน์และสื่ออื่น ๆ การใช้ประโยชน์จากหนังสือและห้องสมุดจากแหล่งต่าง ๆ

5. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ลักษณะของของเล่น เกม ประเภทของเล่น เวลาที่ใช้ในการเล่น ลักษณะการเล่นที่สร้างสรรค์ และก่อให้เกิดจินตนาการ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการเล่นกับลูก ความสม่ำเสมอในการเล่นและใช้เวลาคุณภาพร่วมกัน

6. นิสัยการทำงานของครอบครัว ได้แก่ รูปแบบของกิจวัตรประจำวันของครอบครัว การใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากิจกรรม อื่น ๆ เช่น การบริโภค การจับจ่ายซื้อของ แนวคิดสภาพแวดล้อมในครอบครัวให้บทสรุปว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในครอบครัว มีผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามความแตกต่างของสถานะทางเศรษฐกิจ ก็ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในบ้านด้วยเช่นกัน แต่มิได้หมายความว่าครอบครัวที่รายได้น้อยและด้อยโอกาสจะไม่สามารถพัฒนาการศึกษาของเด็กได้ งานศึกษาของคลาร์ก (Clark, 1991) บอกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวยากลำบาก แต่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการสนับสนุนด้านการศึกษา ก็จะประสบความสำเร็จด้านการศึกษาด้วย (Conference Highlights : A New Understanding of Parent Involvement : Family-Work-School, www.ed.gov/pubs/PFIE/Prntinlv.html)

3.5 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้

การที่ครอบครัวให้ความช่วยเหลือเด็กในด้านการเรียนนั้น นอกจากจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทางการเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนด้วย ผลการศึกษาของ ออบสัน (Obson, 1990 b :18-19) ระบุว่า พ่อแม่จำนวนมากยังไม่มีเวลาในการดูแลลูกหรือร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะพวกเขายังคงใช้เวลาส่วนมากไปกับการทำงาน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา พบว่าการดูแลช่วยเหลือของพ่อแม่จะช่วยให้เด็กมาโรงเรียนด้วยความพร้อมที่จะเรียนรู้และทำการบ้านเรียบร้อยมากขึ้น และเด็กจะอ่านหนังสือกับผู้ปกครองและอ่านหนังสือด้วยตนเองที่บ้านอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น ดังนั้น พ่อแม่จึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของลูกได้ อาทิ การดูแลเด็กในการทำการบ้าน ซึ่งนอกจากเป็นการทบทวนบทเรียนแล้วยังสามารถช่วยตักเตือนกวดขันการเรียนของลูกไปในตัวด้วย กำหนดตารางเวลาในการดูโทรทัศน์และเล่นเกมส์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540 : 3)

ในประเทศไทยรูปแบบการมีส่วนร่วมด้านการศึกษาจะเห็นได้ชัดเจนในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาที่พ่อแม่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน หรือพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน ไปจนถึงการติดตามผลการเรียนของลูกจากครูผู้สอน ทั้งนี้ครอบครัวในปัจจุบันจะมีแนวโน้มไปในลักษณะของครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นเนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ ลักษณะดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของครอบครัวที่มีปัญหา ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ขาดการให้คำปรึกษา ไม่พูดคุยด้วยเหตุผล ซึ่งแนวทางที่จะป้องกันปัญหาได้คือพ่อแม่ควรใช้คำพูดทางบวกในการอบรมสั่งสอนและให้คำปรึกษาแนะนำ เมื่อลูกมีปัญหาหรือกระทำผิดต้องเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ (คณะกรรมการศึกษาวิจัยปัญหาสังคม 2547 : 16)

บิดามารดาอาจสร้างความสัมพันธ์กับบุตรให้มีความรู้สึกอบอุ่น และมีพัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้บุตรสามารถเรียนรู้การปรับตัวทางอารมณ์ และมีผลต่อพัฒนาทางการเรียนได้หลายวิธี (วารุณี ศรีลาบั้ง 2546 : 25) ดังเช่น

1. ให้ความรักและการยอมรับ การที่เด็กได้รับความรักและความเอาใจใส่เพียงพอก็จะช่วยให้เด็กมีความมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้เด็กมีความสุขและความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้น

2. ปกครองดูแลบุตรอย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัยที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน ไม่ใช่อารมณ์และอธิบายให้เด็กเข้าใจเหตุผลของการกระทำต่าง ๆ ว่าดีหรือไม่อย่างไร เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ควรซักถามและช่วยเหลือ

3. เป็นที่พึ่งทางอารมณ์ให้บุตร สามารถปลอบใจและให้คำแนะนำเมื่อบุตรมีปัญหาหรือความวุ่นวายทั้งปัญหาส่วนตัว และปัญหาทางการเรียน

สรุปว่า ความสนใจเอาใจใส่ดูแลด้านการเรียนของพ่อแม่ หมายถึง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนของลูก ซึ่งแนะนำให้คำปรึกษาเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ดักเตือนกวดขันการเรียน และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน

3.5.2 การติดต่อสื่อสารในครอบครัว

การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ต้องก่อให้เกิดขึ้นในครอบครัว ทั้งนี้เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น และเจตคติระหว่างบุคคลในครอบครัว อันได้แก่ พ่อ แม่ ลูก รวมไปถึงบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจตรงกัน อันเป็นการนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว (สุมน อยู่สิน 2539 : 254)

สายสุรี จุติกุล (2537 : 14) กล่าวว่า ครอบครัวจะมีสัมพันธภาพและความรักในครอบครัวดีระหว่างสามีภรรยา ระหว่างบิดามารดากับบุตร การสื่อสารอาจจะมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและท่าทาง การดำหนิกันก็ทำได้แต่ควรใช้ถ้อยคำที่น่าฟังและมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ โสภา (ชูพิกุลชัย) ชปีลมันน์ และคณะ (2547 : 14) พบว่า สมาชิกในครอบครัวที่รุนแรง โดยพ่อแม่ดุดำ พูดทำร้ายจิตใจ ขว้างปาทำลายสิ่งของ และทำร้ายทุบตี จะมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ห่างเหินต่างคนต่างอยู่ ไม่อยากเรียน ไม่อยากอยู่บ้าน และมีแนวโน้มที่จะหนีไปหา ยาเสพติดได้ในที่สุด

การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นสิ่งจำเป็นมากเพราะความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีเวลาไม่มากนัก แต่ถ้าสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันได้ ก็จะสามารถสร้างความผูกพันได้ดีกว่าการใช้เวลานาน ๆ เสียอีก (Liebert, 1981 อ้างถึงใน อุษา จารุสวัสดิ์ และคณะ 2535 : 17)

การคงไว้ซึ่งการสื่อสารและสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวแม้ในขณะที่พ่อแม่เหนื่อยอ่อนคลายให้แก่อิสระแก่ลูกมากขึ้น แต่บิดามารดาต้องไม่ละเลยหรือไม่สนใจที่จะแสดงความเอาใจใส่และให้ความรักแก่ลูก มีการทำกิจกรรมในครอบครัวร่วมกันเป็นครั้งคราว เพราะวัยรุ่นเองก็ยังคงต้องการความผูกพันทางจิตใจและมองบิดามารดาเป็นแบบอย่างทางพฤติกรรม (วารุณี ศรีลาบัง 2546 : 21)

การติดต่อสื่อสารภายในครอบครัวมีทั้งแบบที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำหยาบ การใช้อารมณ์ พูดแบบปากกับใจไม่ตรงกัน พยายามเอาชนะกัน การติดต่อที่ไม่เหมาะสมอาจมีผลทำให้ครอบครัวแตกร้าง แยกความสามัคคี เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน เมื่อในบ้านไม่มีความสุขก็จะเป็นสาเหตุผลักดันให้ลูกต้องไปหาความสุขนอกบ้าน และอาจทำให้ต้องหันไปหายาเสพติดในที่สุด ดังนั้น บิดามารดาควรปรับการติดต่อสื่อสารภายในครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เช่น การพูดกันด้วยถ้อยคำที่น่าฟังไม่ถือทิฐิ ใช้การประนีประนอม ถามความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้สึกดี ๆ ต่อกันรักความสามัคคี เป็นครอบครัวที่อบอุ่นและมีความสุข (กรมสุขภาพจิต 2547 : 9-11)

สิ่งที่พ่อแม่ จะพูดคุยสื่อสารกับลูกนั้นมีหลายประการด้วยกัน แต่สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือการบอกถึงสิ่งที่ลูกควรหรือไม่ควรปฏิบัติ เพราะสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจากสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ และตัวแบบที่ปรากฏให้เห็นทุกวันในชีวิตประจำวัน ปรากฏการณ์บางอย่างแปลกใหม่จนลูกไม่เข้าใจว่าเป็นสิ่งดีหรือถูกต้องหรือไม่ บางครั้งก็เกิดความสับสนว่าเรื่องที่ไม่ดีแต่ทำไมคนส่วนใหญ่จึงยังคงปฏิบัติกันอยู่ทั้งนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 อ้างถึงใน พระชูชาติ คงสีดา 2544 : 37) กล่าวว่า การที่พ่อแม่อธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลให้เด็กได้รับรู้ จะช่วยให้เด็กรู้จักผิดชอบชั่วดี มีพัฒนาการทางความรู้สึก ละอายต่อการกระทำผิด ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตของลูกด้วย

เพลินพิศ จันทศักดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ของพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวกับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม พบว่าพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวในส่วนของคุณภาพการสื่อสารของบิดาอยู่ในระดับปานกลาง ของมารดาอยู่ในระดับสูง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเป็นแบบเน้นเหตุผล คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของบิดามีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในด้านความรู้สึกไม่ชอบการติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า และด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร จากผลการวิจัยในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าครอบครัวควรส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว และส่งเสริมความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการแก่เด็กวัยรุ่น ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น

สรุปว่า การติดต่อสื่อสารในครอบครัวหมายถึง พ่อแม่พูดบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ ปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่มีต่อกัน คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก

3.5.3 การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ

นอกจากการจะต้องดูแลเรื่องปากท้องและความเป็นอยู่ของลูกแล้ว การดูแลให้ลูกสนใจใฝ่เรียนรู้ก็เป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่พ่อแม่พึงกระทำให้แก่ลูก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ดังที่ สายสุรี จุติกุล (2537 : 13) กล่าวว่า ครอบครัวจะมีสัมพันธภาพและความรักในครอบครัวดีนั้น พ่อแม่จะต้องดูแลเอาใจใส่การเล่าเรียนของบุตร เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น

สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพทั้งหมดที่ปัจเจกบุคคลใช้รวมถึงบรรทัดฐานทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ทรงภูมิ ภูมิพัฒน์ 2541: 333) ดังนั้น สภาพแวดล้อมส่งเสริมวิชาการจึงควร หมายถึงปัจจัยภายในบ้านที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก รวมไปถึงความสัมพันธ์ในครอบครัว และการถ่ายทอดพฤติกรรม สภาพแวดล้อมที่บ้านมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ อาจเกิดจากอุณหภูมิ ความร้อน แสง เสียง มลพิษ ที่ก่อให้เกิดความเครียด ความหงุดหงิด และไม่สบายใจ ในขณะที่ลักษณะของครอบครัวที่ห่างเหิน ก็ก่อให้เกิดความว้าเหว่ และขาดความอบอุ่น ดังนั้นการจัดบ้านให้มีระเบียบ และสวยงาม มีชีวิตชีวา แต่สงบร่มเย็น ปราศจากเสียงรบกวน จะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ และเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ได้ รวมไปถึงการจัดห้องส่วนตัวหรือห้องสำหรับอ่านหนังสือเป็นสัดส่วนก็ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ (วารภรณ์ ประทีปธีรานันท์ 2544 : 39)

บิดามารดาอาจสร้างสภาพแวดล้อมทางบ้านให้บุตรมีความรู้สึกอบอุ่น และสามารถเรียนรู้และมีพัฒนาการทางสังคมได้หลายวิธี (วารุณี ศรีลาบัง 2546 : 25-26) ดังเช่น

1. การอบรมมารยาททางสังคมที่ดีให้แก่เด็ก ด้วยการพาเด็กไปงานสังคมต่าง ๆ เป็นครั้งคราว เช่น การแต่งงาน งานบวช งานทำบุญบ้าน เพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้แก่ลูก
2. เปิดโอกาสให้ลูกพาเพื่อนมาเที่ยวบ้าน หรือจัดหาอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ เลี้ยงเพื่อนที่บ้านในโอกาสต่าง ๆ เพื่อฝึกการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน

สุภาสิณี นุ่มเนียน (2547 : 35-54) ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนให้เหตุผลมาก มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมาก หรือได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียนมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้ามและการมี

สุขภาพจิตดีมาก มีความตระหนักในเรื่องหน้าที่มาก มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนมากหรือมีความเชื่อในอำนาจตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวและในโรงเรียนมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม

สรุปว่า การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ หมายถึง พ่อแม่ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นทางการ สดส่วน จัดสภาพแวดล้อมให้ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้

3.5.4 ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน

ครอบครัวที่มีความอบอุ่น พ่อแม่จะต้องร่วมกันใช้เวลาอยู่กับลูกอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ โดยอาจหาเวลาเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันทั้งภายในบ้านและที่โรงเรียน การให้ความสำคัญกับปัญหาทางการเรียนของลูกเป็นวิธีการที่จะช่วยป้องกันปัญหาอื่น ๆ ที่อาจตามมา ในภายหลัง เช่น ปัญหายาเสพติด หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรได้ จากการศึกษาของ โสภกา (ชูพิกุลชัย) ชีปิลมันน์ และคณะ (2547 : 5) เรื่อง ครอบครัว : ปัจจัยปกป้องหรือผลักดัน ปัญหา ยาเสพติดของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยปกป้องวัยรุ่นจากการใช้ยาเสพติด คือ ความรักและการเอาใจใส่ดูแล การเข้าใจซึ่งกันและกัน การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่วนปัจจัยผลักดันคือการที่วัยรุ่นถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ขาดความรักความ เข้าใจในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาให้คำปรึกษา จึงไปปรึกษาเพื่อนและใช้ยาเสพติดเป็นทางออกในที่สุด

ดังนั้น การอยู่ร่วมกันจะช่วยให้พ่อแม่ได้สังเกตความเป็นอยู่และได้ทราบความคิดของลูก การไว้ใจระหว่างกันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันด้วยการถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ ถ้าหากพ่อแม่ได้รับทราบปัญหาของลูก ก็จะได้ช่วยกันค้นหาสาเหตุของปัญหาอันจะนำไปสู่การวางแผนแก้ปัญหาพร้อมกับลูก โดยเฉพาะปัญหาด้านการเรียน (สายสุรี จุติกุล 2537 : 16)

ส่วนกิจกรรมที่โรงเรียนนั้น พ่อแม่ควรร่วมกันและส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ กิจกรรมเปิดประตูสู่โรงเรียน (Open House) นอกจากนั้นเมื่อพ่อแม่พบว่าลูกมีปัญหาทางการเรียน พ่อแม่ควรมหาเวลาว่างไปพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540 : 3)

ปิยะวดี สิงห์พันธุ์ (2544) ศึกษา เรื่องแนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้งและการเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว ศึกษาเฉพาะกรณีครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น พบว่าบิดามารดาที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนบุตรต่างกัน มีลักษณะ

ความสัมพันธ์กับบุตรวัยรุ่นต่างกัน โดยบิดามารดาส่วนใหญ่เห็นว่าการยอมรับพฤติกรรมและความคิด และการให้ความรักความเข้าใจแก่บุตรวัยรุ่นจะเป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งใน ครอบครัว ซึ่งแนวทางการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่บิดามารดามีสถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิหลังของครอบครัว และจำนวนบุตรต่างกัน มีแนวทางการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวแตกต่างกัน ซึ่งบิดามารดาเห็นว่าการดูแลรับผิดชอบ และการให้ความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว

สรุปได้ว่า ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน หมายถึง พ่อแม่ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกับลูก ส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก และติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน

3.5.5 การส่งเสริมการเรียนรู้

นอกจากการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับสุขภาพ อาหารการกิน ความสะอาด ค่าใช้จ่ายในการไปเรียนแล้ว พ่อแม่ควรมีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกที่บ้านด้วย

สายสุรี จุติกุล (2537 : 16) กล่าวว่า ครอบครัวจะมีสัมพันธ์ภาพและความรักในครอบครัวดีขึ้นถ้าในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การไปเยี่ยมญาติ ไปรับประทานอาหารนอกบ้าน การไปเที่ยวทางไกลซึ่งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ไปในตัวได้ด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้ ไสภณัฐ นุชนาด (2542 : 168-171) กล่าวว่า บิดามารดามีภาระหน้าที่ในการส่งเสริมสติปัญญาของลูก ด้วยการให้เด็กได้รับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ จัดหาหนังสือ ที่ดีมีประโยชน์ และเหมาะสมกับวัยให้เด็ก แนะนำให้รู้จักเลือกฟังรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่มีคุณค่าแก่การพัฒนาสติปัญญา ให้เด็กมีเวลาในการทำการบ้านหรือทบทวนวิชาความรู้ เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ให้เด็กฟังในยามว่าง และพาเด็กไปศึกษาหาความรู้จากชุมชนเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจและเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กอีกทางหนึ่งด้วย

กิจกรรมภายในบ้านที่ครอบครัวสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้นั้น สุวดี บุญโชติ (2546 : 28) กล่าวว่า การที่สมาชิกในครอบครัวใช้เวลาร่วมกันในการชมรายการโทรทัศน์สามารถช่วยให้บิดามารดาให้คำแนะนำสั่งสอนสิ่งที่ดีแก่บุตร แล้วยังแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดกันระหว่างคนในครอบครัว เป็นการทำกิจกรรมในครอบครัวที่ช่วยสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับบุตรได้มาก อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่บิดามารดาจะได้ถ่ายทอดความคิด คำพูด และการกระทำลงไปสูบุตร ถ้ารายการโทรทัศน์ขาดคุณค่าก็ควรหันไปทำกิจกรรมอื่นแทน เมื่อกระทำเช่นนี้เป็นกิจวัตรก็จะช่วยให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมชมโทรทัศน์โดยไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นการสอนบุตรให้ได้ผลดีวิธีหนึ่ง ซึ่งจากการศึกษาผลการรับชมรายการโทรทัศน์ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว

พบว่าบิดามารดาและบุตรมีส่วนทำให้เกิดการพบปะสังสรรค์ และได้ใช้เวลาทำกิจกรรมที่มีความสนใจร่วมกันมากขึ้น (McQuail and Windahi, 1981 อ้างถึงใน สุวดี บุญโชติ 2546 : 27)

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จะชมรายการโทรทัศน์ช่วงหลังข่าว (Alexander, 1979 สภาโอัประเสริฐ 2539 อ้างถึงใน สุวดี บุญโชติ 2546 : 44) ในขณะที่การศึกษาของ อูโน (Uno อ้างถึงใน สุวดี บุญโชติ 2546 : 44) พบว่าวัยรุ่นที่ปรับตัวได้ดีจะใช้เวลาในช่วง 19.30-21.00 น. เพื่อทำการบ้าน แต่วัยรุ่นที่มีการปรับตัวต่ำจะชมรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อครอบครัวมีโอกาสว่างในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือปิดภาคเรียน บิดามารดาควรใช้ช่วงเวลาดังกล่าวพาลูกหลานไปท่องเที่ยวพักผ่อนต่างจังหวัด ซึ่งเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548 : 39-42) กล่าวว่า การไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ควรไปแบบใช้ชีวิตคลุกคลีร่วมกับชุมชนในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลหลายประการ เช่น

1. มีสุขภาพแข็งแรง การได้รับอากาศที่ดี ได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การได้ออกกำลังกายในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ จะช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์
2. ฝึกฝนการช่วยเหลือตนเอง อันเป็นการสร้างลักษณะชีวิตให้ลูกเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบตนเอง ฝึกความอดทน และฝึกฝนทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ
3. เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การที่เด็กได้รู้จักกับคนอื่น ๆ จะช่วยให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ตีตนนวล
4. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญาไทย รวมถึงประเพณีท้องถิ่นที่น่าตื่นตาตื่นใจ
5. เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบิดามารดา และลูก ผ่านการพูดคุย และทำกิจกรรมร่วมกัน

กุลวิภา ชีพรับสุข (2546 : 33) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ด้านการศึกษาในประเทศไทยว่า พ่อแม่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นควรให้ความสนใจกับการศึกษาของลูกที่บ้าน อาทิ ดูแลเด็กเรื่องทำการบ้าน ส่งเสริมให้เด็กร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนตัดขึ้น กำหนดเวลาให้ลูกดูโทรทัศน์หรือเล่นวีดีโอเกมส์

จากการศึกษาของ ลารีวีย์ (Lareau, 1989 อ้างถึงใน กุลวิภา ชีพรับสุข 2546 : 23) พบว่าในครอบครัวของผู้ใช้แรงงานมีแนวโน้มที่จะแยกชีวิตครอบครัวออกจากสถานประกอบการศึกษา โดยพ่อแม่จะมอบภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดไว้ที่โรงเรียน ในทางกลับกัน

พ่อแม่ที่มีฐานะทางสังคมดีมีแนวโน้มจะให้เวลาและเตรียมเด็กสำหรับสังคมโรงเรียนมากขึ้นเช่น การจ้างครูพิเศษ การระบุครูที่สอนลูกตน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วย

กุลวิภา ซีพริบสุข ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษา ในประเทศไทย ว่าพ่อแม่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาควรให้ความสนใจกับการศึกษาของลูก ที่บ้าน อาทิ ดูแลเด็กเรื่องทำการบ้าน ส่งเสริมให้เด็กร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น กำหนดเวลาให้ลูกดูโทรทัศน์หรือเล่นวีดีโอเกมส์ให้ลูก

สรุปว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีนิสัยรักการอ่านจัดหาหรือซื้อหนังสือมาให้อ่าน สนับสนุนให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ประเพณี และพาไปแหล่งเรียนรู้

3.5.6 การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ ถ้าพ่อแม่ให้เด็กทำอะไรโดยอิสระ โดยไม่ได้รับผิดชอบในงานของตน ก็อาจจะทำให้วัยรุ่นเจริญเติบโตขึ้นในลักษณะที่ขาดความรับผิดชอบต้องให้ผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือตลอด

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 11) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นจะมีอารมณ์อ่อนไหวรุนแรง และอาจเกิดอารมณ์โกรธจากความสัมพันธ์ในครอบครัวได้ง่ายกว่ากิจวัตรประจำวัน ถ้าเด็กได้รับผิดชอบงานที่บ้านเป็นประจำก็จะช่วยให้เด็กไม่มีเวลาว่างไปคิดกระทำการอย่างอื่นมากนัก ในขณะที่เดียวกัน ครอบครัวจะมีสัมพันธภาพดีขึ้นตามมาถ้าสมาชิกในครอบครัวรู้จักภาระหน้าที่ของตน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในสังคมไทยนั้น แต่เดิมสามีเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวโดยมีภรรยาเป็นผู้ดูแลงานบ้านและเลี้ยงลูก แต่สภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปทำให้ทั้งสามีและภรรยาต้องออกไปทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวให้เพียงพอับรายจ่ายที่สูงขึ้นทุกปี บางครั้งสามีเองก็ต้องเปลี่ยนบทบาทมาช่วยเลี้ยงลูกและช่วยงานบ้านด้วย ดังนั้น พ่อแม่จึงไม่มีเวลาที่จะดูแลลูกแบบดั้งเดิม ทำให้บางครั้งเกิดความห่างเหินภายในครอบครัว

ครอบครัวส่วนใหญ่มักมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมุ่งเน้นที่จะทำงานส่วนของตนจนละเลยที่จะช่วยเหลืองานบ้านของสมาชิกครอบครัวคนอื่น ๆ จนบางครั้งสมาชิกที่มีภาระมากก็จะเกิดความเบื่อหน่ายและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานบ้าน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548 : 22-24) กล่าวว่า ถ้าบิดามารดาสามารถเปลี่ยนทัศนคติในทางลบที่มีอยู่ก็จะก่อให้เกิดคุณค่าต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหลายประการ เช่น

1. สร้างสายใยแห่งความรักให้แน่นเหนียว การที่สมาชิกมีโอกาสร่วมกันทำงานบ้านอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา อันก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัว ต่างกับครอบครัวที่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในงานต่างๆ ภายในบ้าน ย่อมมีความรู้สึกต่างคนต่างอยู่ ไม่มีความรู้สึกผูกพันหรือความภาคภูมิใจในความเป็นครอบครัวเดียวกัน

2. เป็นการสร้างรากฐานความมั่นคงให้ลูก หากเด็กมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในครอบครัว จะได้รับการฝึกฝนให้มีความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การเห็นแก่ส่วนรวม ซึ่งเป็นคุณลักษณะชีวิตขั้นพื้นฐานอันนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

3. การฝึกให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหา เพราะการรับผิดชอบงานในครอบครัวเปรียบเสมือนการฝึกความพร้อมล่วงหน้าก่อนที่จะก้าวสู่โลกภายนอก ทำให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ การฝึกความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความภาคภูมิใจให้ตนเอง นอกจากนั้นแล้วยังสามารถกระตุ้นพัฒนาการพัฒนาทักษะสติปัญญาของเด็กได้เป็นอย่างดีด้วย

อย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานบ้านให้ลูกร่วมรับผิดชอบก็อาจก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบด้วยท่าทางตอบสนองด้วยท่าทีที่ไม่พอใจ บิดามารดาจะทำอย่างไรให้งานบ้านเป็นงานที่น่าสนุกสนานสำหรับลูก ซึ่งจะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ การโน้มน้าว และตั้งใจให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานบ้านอันมีคุณประโยชน์นี้ได้

จากการวิจัยของสำนักนโยบายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าปัจจัยทางครอบครัวคือการเป็นความสำคัญของการศึกษาของบิดามารดา การมอบหมายให้ช่วยงานบ้าน ส่งผลต่อการออกกลางคันลดลงของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่าหากครอบครัวให้ความสำคัญต่อการให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในครอบครัวแล้ว ก็จะช่วยให้นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น

สรุปว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว หมายถึง พ่อแม่ มอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัวแบ่งเวลาในการเรียน ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว มีอิสระในการจัดสรรค่าใช้จ่ายส่วนตัว ให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

มงคล ปลื้มจิต และคณะ (2539 : 526-534) ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2539 เป็นการศึกษาด้านความรู้และทัศนคติที่มีต่อการเสพยาบ้าและหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ ประสบการณ์ในการเสพยาบ้า แผนการศึกษา ระดับการศึกษา ผลการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและขนาดของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครปฐม ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ปี พ.ศ. 2539 พบนักเรียนมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าร้อยละ 29.30 จากจำนวนนักเรียน 343 คนเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง สัดส่วน 20:1 ด้านความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการเสพยาบ้าของนักเรียนส่วนมากอยู่ในระดับดี พบร้อยละ 69.10 ทัศนคติที่มีต่อยาบ้าของนักเรียนพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนที่ไม่เคยเสพยาบ้าและนักเรียนที่เคยเสพยาบ้า ความสัมพันธ์ด้านทัศนคติ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับคะแนนที่ดี เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ด้านความรู้เรื่องยาบ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนที่ไม่เคยเสพยาบ้าและนักเรียนที่เคยเสพยาบ้า ความสัมพันธ์ด้านทัศนคติ พบว่า เพศ ประสบการณ์ในการเสพยาบ้า แผนการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนด้านพฤติกรรมการเสพยาบ้า ของนักเรียนพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value}=0.011$ และพบว่าประเภทของการศึกษาที่ต่างกันระหว่างมัธยมปลายสายสามัญและสายอาชีพ จะมี การรับรู้ของครู เรื่องพฤติกรรมการเสพยาบ้าของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า $P\text{-value}=0.03$

สังวาล สมสนิท (อ้างถึงใน พรณธิพา เนื่องทวี 2544) ศึกษาวิจัยความขัดแย้งกับบิดามารดาของเด็กวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย พบว่า วัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีความขัดแย้งกับบิดามารดาน้อยกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาหย่าร้างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบุตรได้อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตากับบิดามารดาจะทำให้บุตรอบอุ่น ไม่มีปมด้อย และอาจแสดงออกมาถึงความสัมพันธ์ที่ดีโดยไม่ดิ้อร์นหรือมีพฤติกรรมต่อต้าน นอกจากนั้นยังพบว่ารายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดา ถ้าครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็จะทำให้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในครอบครัวดี และมีผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีตามไปด้วย ซึ่งต่อมา นวรัตน์ ศรีรัญเพชร (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ระหว่างบุคคลของวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 611 คน พบว่า สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล โดยใช้การแสดงออกหลีกเลี่ยง และแบบใช้อำนาจบังคับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล โดยใช้การแสดงออกแบบใช้ความอ่อนโยนแบบประนีประนอม และแบบหันหน้าเข้าหากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

1. ตัวแปรสาเหตุเกือบทั้งหมดมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในทางตรงอยู่ในระดับสูง ยกเว้นตัวแปรอายุ อาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และการเคยถูกทำโทษพักการเรียน และในจำนวนตัวแปรอิสระ ทั้ง 4 ตัวนี้ ยกเว้นตัวแปรเมื่อควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ให้คงที่แล้วก็ไม่พบว่ามีปัจจัยทางสถิติ ซึ่งทำลายต่อข้อค้นพบที่ผ่านมา ส่วนตัวแปรอายุนั้นเมื่อควบคุมปัจจัยด้านพื้นฐานของครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านนอกโรงเรียนแล้ว พบว่า ตัวแปรอายุมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันอยู่ในระดับสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรซ้อน (Spurious) ระหว่างตัวแปรอายุกับการออกกลางคัน

2. ตัวแปรการเป็นชนกลุ่มน้อย สภาพแวดล้อมทางบ้าน การเห็นความสำคัญของการศึกษา ความปลอดภัยในโรงเรียน สถิติปัญญา ความพึงพอใจในการเรียน การเบื่อหน่ายการเรียน และพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติกับการออกกลางคันอยู่ในระดับสูง แม้ว่าจะได้ควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดแล้วก็ตาม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลเฉพาะในทางตรงกับการออกกลางคันเท่านั้น

3. ตัวแปรอาชีพบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และการถูกทำโทษให้พักการเรียน พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออกกลางคันไม่ว่าจะควบคุมปัจจัยอื่น ๆ หรือไม่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการออกกลางคัน

4. ปัจจัยทั้ง 6 ตัวแปรต่างก็มีอิทธิพลทั้งทางตรงกับทางอ้อมกับการออกกลางคัน

5. ในสภาพปกติ ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางบ้านเมื่อมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันมากที่สุดผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่ดีมีโอกาสเสี่ยงต่อการออกกลางคันสูงกว่า ผู้ที่มี

สภาพแวดล้อมทางบ้านดีถึงเกือบ 7 เท่าครึ่ง รองลงมาคือ การเคยสอบตก การมีผู้ปกครองคนเดียว และความปลอดภัยในโรงเรียนตามลำดับ

6. ในสภาพที่มีการควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่แล้วพบว่า ตัวแปรความปลอดภัยในโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน และการเปื้อนหายต่อการเรียน มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันเพิ่มขึ้น ส่วนตัวแปรการเป็นชนกลุ่มน้อย การเห็นความสำคัญของการศึกษาของบิดามารดา การช่วยงานบ้าน ความพึงพอใจในการเรียนและพฤติกรรมเบี่ยงเบน ส่งผลต่อการออกกลางคันลดลง

เพลินพิศ จันทรศักดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวกับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวของเด็กวัยรุ่น สุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น และความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวกับสุขภาพจิตของเด็ก วัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม จำนวน 246 คน ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวในส่วนของคุณภาพการสื่อสารของบิดาอยู่ในระดับกลาง ส่วนของมารดาอยู่ในระดับสูงรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเป็นแบบเน้นเหตุผล สุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นพบว่าอาการซึมเศร้ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ปกติเล็กน้อย สถานภาพสมรสของบิดามีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสื่อสารในครอบครัว ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีบุตร มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในด้านความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น ความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร และอาการทางจิต ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีบุตรยังมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของบิดาและมารดา คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของบิดามีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในด้านความรู้สึกไม่ชอบการติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า และด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร ข้อเสนอแนะคือควรส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว และส่งเสริมความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการแก่เด็กวัยรุ่น ผู้ปกครอง ครู และผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น

วิชัย เทียนถาวร และคณะ (2542) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาวะครอบครัวที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ของประเทศไทย พบว่าครอบครัวไทยมีความสุขโดยเฉลี่ยระดับปานกลางและความสุขนี้มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบพื้นฐานของครอบครัวตามกรอบความคิดของการศึกษาโดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทางบวกที่ครอบครัวที่มีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานดังกล่าวดีก็ว่าจะมีความสุขมากกว่าครอบครัวที่มีพื้นฐานด้อยกว่า เช่น ระดับการศึกษาอาชีพฐานะทางเศรษฐกิจ ความทันสมัย ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว สุขภาพ การเรียนรู้ชีวิตและสังคมที่ดีและมีพื้นฐานจิตใจและพฤติกรรมที่ดีงาม นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล

โดยตรงต่อความสุขของครอบครัวที่เป็นเป้าหมายของครอบครัวไทยที่พึงประสงค์มี 15 ตัวแปร ที่ได้มาจากกลุ่มขององค์ประกอบพื้นฐานของครอบครัว คือ ความรัก สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจ อายุ อาชีพความคาดหวังเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย การส่งเสริมสุขภาพ การมีหลักประกัน การรักษาพยาบาลการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของบุตร พฤติกรรมเสี่ยงทางสังคมของคู่สมรส การมอบหมายงานบ้านให้บุตร ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ภาวะรับผิดชอบคนพิการในครอบครัว จิตสำนึกสาธารณะ และพฤติกรรมสาธารณะ โดยตัวแปรทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อความสุขของครอบครัว และสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดสภาวะครอบครัวไทยที่พึงประสงค์ได้

อาภรณ์ รัตนชช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดากับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดามารดา : จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1. นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดากับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดามารดามี วุฒิภาวะทางอารมณ์ ด้านดีไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านย่อย ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดากับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดามารดามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ด้านเก่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านย่อย ได้แก่ การรู้จักตนเอง และมีแรงจูงใจ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .05
3. นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดากับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดามารดามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ด้านสุขไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านย่อย ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศไทย พบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง มีความเครียดอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียด 5 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการเรียน ปัญหาเพื่อนร่วมชั้นเรียน ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ/การเงิน และปัญหาเรื่องงาน
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วารุณี ศรีลาปัง (2546) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพันธกิจของบิดามารดากับสัมพันธ์ภาพระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า การปฏิบัติพันธกิจของบิดามารดากับสัมพันธ์ภาพระหว่างบุตร

วิจัยร่วมกับบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .01 และ การปฏิบัติพันธกิจของบิดามารดา 2 ด้าน ได้แก่ การแสดงความรักความเอาใจใส่ และการส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียน สามารถทำนายความผันแปรของสัมพันธภาพระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดา ได้ร้อยละ 33.9

วงศ์เดือน สายสุวรรณ (2547 : 317-318) ศึกษาวิจัยเรื่องประวัติ การถูกลงโทษ พฤติกรรม การก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวและเพศของบุตร และตัวแปรที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการลงโทษของมารดา กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาได้แก่ มารดาของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2546 ที่อยู่ร่วม ในครอบครัวเดียวกับนักเรียนและคู่สมรสที่เป็นบิดาที่แท้จริงของนักเรียน จำนวน 310 คนและ สุ่มตัวอย่างโดยวิธีใช้แบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการลงโทษบุตรของ มารดาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และเพศของบุตร พบว่า มารดาที่อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงโทษบุตรไม่แตกต่างกัน ส่วนมารดาที่มีสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงโทษบุตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมารดาที่ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอใช้จ่ายมี พฤติกรรมการลงโทษบุตรมากกว่ามารดาที่ครอบครัวมีรายได้เพียงพอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บส่วน คู่อื่นไม่พบความแตกต่าง สำหรับมารดาที่มีบุตรเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงโทษบุตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมารดาที่มีบุตรเพศหญิง

2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปร ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดาและพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตร ของมารดา พบว่า ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา ได้แก่ ประวัติการถูกลงโทษของมารดา และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร โดยสามารถร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดาได้ร้อยละ 40.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สุภาสิณี นุ่มเนียน (2547 : 35-54) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยทาง สภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบหน้าที่ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาว่านักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น ที่อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ต่างกันมากน้อย เพียงใด เพราะเหตุใด 2) เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และมีจิตลักษณะ ที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ต่างกันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปีการศึกษา 2545 ทั้งชายและหญิงจำนวน 576 คน ผลการวิจัยที่สำคัญมี 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนโดยรวมที่อยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม 1 ใน 4 ด้านต่อไปนี้เป็นคือ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนให้เหตุผลมาก มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมาก หรือได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียนมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม
2. นักเรียนโดยรวมที่มีจิตลักษณะ 1 ใน 4 ด้านต่อไปนี้เป็นคือ มีสุขภาพจิตดีมาก มีความตระหนักในเรื่องหน้าที่มาก มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก หรือมีความเชื่อในอำนาจตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัว และในโรงเรียนมากกว่านักเรียนประเภทตรงข้าม
3. ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกับจิตลักษณะ 6 ตัวแปร รวมเป็น 10 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัว และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนของนักเรียนกลุ่มรวมได้ 47.6% และ 63.9% ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าตัวแปรกลุ่มดังกล่าวสามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้สูงที่สุด ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่บุตรคนแรก ได้แก่ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่
4. นักเรียนที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในครอบครัวและในโรงเรียนน้อย ได้แก่ นักเรียนชาย และนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เคลเลอร์ (Heller, 1976 อ้างถึงใน อภรณ์ รัตนคช 2546 : 36) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมอันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการสวมบทบาทของเด็กอายุระหว่าง 11-15 ปี พบว่าการรับรู้ของตนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้การสนับสนุนจากบิดามารดา (Supportiveness) ซึ่งหมายถึงการที่บุตรรายงานว่า มารดาของตนมีความรักใคร่สนิทสนม และเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางสังคม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการสวมบทบาทของเด็ก

กรีนเบอร์ก ซีเกล และลีทซ์ (Greenberg, Siegel, and Leitch, 1983 : 373-384 อ้างถึงใน อมราวดี ณ อุบล 2544 : 87) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่นในด้านการมองเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

โดยศึกษาจากนักเรียนมัธยมศึกษา ช่วงอายุ 12-19 ปี ที่อาศัยในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับปานกลาง เป็นชาย 123 คน หญิง 79 คน พบว่า สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิต และความใกล้ชิดกับบิดามารดา สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้มากกว่าความใกล้ชิดกับเพื่อน แสดงว่าความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดามีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มเพื่อน

คูเปอร์ และคณะ (Cooper and others, 1985 อ้างถึงใน อมราวดี ณ อุบล 2544 : 82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็กเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่แตกต่างกัน พบว่า ลักษณะของครอบครัวที่แตกต่างกันจะทำให้เด็กรับรู้ความใกล้ชิดและการให้การสนับสนุนในระดับที่แตกต่างกัน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็กลดลงเมื่อการสนับสนุน ในครอบครัวลดลง เด็กที่รับรู้ว่าการครอบครัวไม่ให้การสนับสนุนและไม่มีความสุข จะมีความรู้สึกในคุณค่าต่อตนเองต่ำ

จากการทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่าครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุตรวัยรุ่น ตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ลักษณะทางพฤติกรรมของบุตรแตกต่างกันไป เช่นตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ในครอบครัว การติดต่อสื่อสาร การแสดงออกถึงการให้ความรักใคร่ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้การสนับสนุน การเปิดโอกาสให้บุตรแสดงออกทางสังคม ทำให้บุตรมีความรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง มีความพึงพอใจในชีวิตและมีสุขภาพจิตที่ดี และความใกล้ชิดกับบิดามารดาสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ มากกว่าความใกล้ชิดกับเพื่อน แสดงว่าความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดามีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มเพื่อน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับลักษณะของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ต่อการเรียน และทัศนคติของเด็กวัยรุ่น ความสัมพันธ์ที่ปรากฏเป็นตัวทำนายได้ว่าครอบครัวที่มีปัจจัยทางครอบครัวดีกว่าจะทำให้บุตรวัยรุ่นมีความสุขมากกว่าครอบครัวที่มีปัจจัยทางด้านครอบครัวด้อยกว่า เมื่อครอบครัวขาดความสุขย่อมส่งผลให้คุณภาพชีวิต และสุขภาพจิตของนักเรียนมีปัญหาในครอบครัว ดังนั้นถ้าครอบครัวสามารถปฏิบัติพันธกิจการดูแลบุตรอย่างดีแล้ว ย่อมช่วยให้บุตรวัยรุ่นประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนรู้ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือนักเรียนของครอบครัว 6 ด้าน คือ ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัว การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พ่อแม่และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 64 ครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 53 ครอบครัว ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง แบ่งเป็น พ่อ แม่ และนักเรียน รวม 149 คน ดังนี้

ระดับชั้น	พ่อ	แม่	นักเรียน	
			ชาย	หญิง
มัธยมศึกษาปีที่ 2	11	12	11	1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	32	41	22	19
รวม	43	53	33	20
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	149 คน			

หมายเหตุ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพ่อและแม่ไม่เท่ากันเนื่องจากมีครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ครอบครัวเป็นครอบครัวที่พ่อเสียชีวิต 2 ครอบครัว และแยกกันอยู่ทั้งโดยการหย่าอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการและไม่ได้หย่า

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลขึ้นเองจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างจำนวน 3 ฉบับ ดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อ ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัวนักเรียน จำนวน 4 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วยสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ความสัมพันธ์ของผู้ตอบกับเด็ก อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย ลักษณะชุมชนบริเวณที่พักอาศัย

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของพ่อ กับนักเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามการรับรู้เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูกโดยทั่วไปเป็นอย่างไร คนในครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด คนในครอบครัวที่ขัดแย้งกับลูกมากที่สุด สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตัวลูก ความคาดหวังและวิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นดังที่คาดหวัง

ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของลูก จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบและเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนด

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อ ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 6 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยความสนใจเอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

2.2 แบบสอบถามบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่ ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัวนักเรียน จำนวน 4 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วยสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ความสัมพันธ์ของผู้ตอบกับเด็ก อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย ลักษณะชุมชนบริเวณที่พักอาศัย

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของ แม่ กับนักเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามการรับรู้เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูกโดยทั่วไปเป็นอย่างไร คนในครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด คนในครอบครัวที่ขัดแย้งกับลูกมากที่สุด สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตัวลูก ความคาดหวังและวิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นดังที่คาดหวัง

ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของลูก จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบและเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนด

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่ ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 6 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

2.3 แบบสอบถามบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียน ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของนักเรียนคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษาที่ผ่านมา ปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร

ตอนที่ 2 ข้อมูลความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว จำนวน 4 ข้อ เป็นข้อคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดตามการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว สิ่งที่นักเรียนชอบและไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ พ่อแม่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนอย่างไร นักเรียนคาดหวังอย่างไรกับอนาคตของตนเอง และจะทำอย่างไรให้เป็นไปตามที่คาดหวัง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดตามการรับรู้เกี่ยวกับวิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด วิชาที่ไม่ชอบเรียนมากที่สุด ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนมีสาเหตุมาจากอะไร เพราะเหตุใด

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียน ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 6 ข้อ เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

3. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7-36) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือ นักเรียน สร้างนิยามตัวแปรและองค์ประกอบของตัวแปรจากการศึกษาทฤษฎี เมื่อได้นิยาม ตัวแปรและองค์ประกอบตัวแปรแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับหัวข้อและ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง

3.2 สร้างโครงร่างแบบสอบถามเพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการตรวจสอบความตรง ตามเนื้อหา โดยจัดทำเป็นตารางโครงสร้างของข้อกระทงคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการของ ตัวแปรที่ศึกษา

3.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ของพ่อแม่ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัด นครปฐม โดยชี้แจงให้ทราบความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับ

4.2 ประสานงานกับครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ซึ่งมีจำนวน 12 ห้อง เพื่อมอบแบบสอบถามให้กับพ่อแม่ของนักเรียน ซึ่งถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ในวันที่โรงเรียนนัดประชุมผู้ปกครองโดยใช้เวลาหลังจากผู้ปกครองพบครูที่ปรึกษาแล้ว และเก็บ กลับคืนในวันเดียวกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูที่ปรึกษา สำหรับพ่อแม่ของนักเรียนที่ไม่มาประชุมก็ฝากนักเรียนที่เป็นตัวอย่างนำกลับไปให้พ่อแม่ ตอบ แบบสอบถามที่บ้านและนำมาส่งคืนผู้วิจัยโดยตรง

4.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักเรียนโดยประสานงานกับครูที่ปรึกษาระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ในช่วงโมฆอิสระ ขอพบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำความรู้จักและชี้แจง วัตถุประสงค์ ขอความร่วมมือในการวิจัย ทำแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างด้วยตนเอง ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 วัน จึงครบทุกห้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (content analysis) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนพ่อ แม่ และนักเรียน ดังนี้

กลุ่มที่	ระดับผลการเรียน	พ่อ	แม่	ลูก	รวม
1	0.50 – 1.00	6	6	6	18
2	1.01 – 1.50	17	22	22	61
3	1.51 – 2.00	20	25	25	70
	รวม	43	53	53	149

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัด นครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงตามข้อกำหนดในการวิจัย คือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริง มีจำนวนรวมทั้งหมด 53 ครอบครัว ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางพร้อมคำบรรยายดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัว

- 1.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียนที่ศึกษา
- 1.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่โดยรวม
- 1.3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน
  - 1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 1
  - 1.3.2 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 2
  - 1.3.3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียนในกลุ่มที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสัมพันธ์

ในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่

- 2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและสิ่งที่คาดหวังและความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียน
  - 2.1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และสิ่งที่คาดหวังและความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 1
  - 2.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและสิ่งที่คาดหวังและความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 2
  - 2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และสิ่งที่คาดหวังและความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 3

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียน

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียน

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 1

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 2

3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.1 ผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มที่ 1

4.1.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.1.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของแม่กับบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มที่ 2

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับบุตร
ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของแม่กับบุตร
ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการ
ช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 3

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับบุตร
ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของแม่กับบุตร
ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ตอนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร
ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์การรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกต่อบทบาท
ของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยรวม

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ที่ตรงกันของพ่อกับ
ลูกและแม่กับลูกในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มที่ 1, 2 และ 3

ต่อไปนี้เป็นารเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตอนต่าง ๆ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางเลน
วิทยา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีปัญหาการเรียน จำนวน 53 ครอบครัว จำแนกเป็น
ครอบครัวนักเรียนที่พ่อแม่อาศัยอยู่ด้วยกัน 43 คน ครอบครัวนักเรียนที่พ่อแม่แยกกันอยู่
โดยไม่ได้หย่า 4 คน ครอบครัวนักเรียนที่พ่อแม่หย่าร้าง 3 คน ครอบครัวนักเรียนที่อยู่กับแม่
เนื่องจากพ่อเสียชีวิตแล้ว 3 คน ทั้งนี้ครอบครัวนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย
พ่อจำนวน 43 คน แม่จำนวน 53 คน และนักเรียนจำนวน 53 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 149 คน

1.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียนที่ศึกษา

โรงเรียนบางเลนวิทยา เป็นโรงเรียนสหศึกษาขนาดกลางประจำอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 81 หมู่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งแรกของอำเภอบางเลน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 1,175 คน ครูจำนวน 49 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 5 คน โรงเรียนบางเลนวิทยาดังอยู่ห่างจากที่ตั้งอำเภอบางเลนประมาณ 2 กิโลเมตร ซึ่งในเขตพื้นที่อำเภอบางเลน มีสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำท่าจีนเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านพื้นที่เหมาะสมในการเกษตร ประชากรอำเภอบางเลนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวเจ้า และสวนผลไม้ เช่น มะม่วง กล้วย สวนไม้ดอก เป็นต้น สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ เป็ด ไก่ สุกร และมีการขุดปลีกล้วย ปลา กุ้งก้ามกราม และกุ้งกุลาดำ มีผลผลิตในอัตราที่สูง มีตลาดค้าส่ง-ปลีก (แพปลา) น้ำจืด เป็นตลาดที่ใหญ่มากแห่งหนึ่งของประเทศไทย จากสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการเกษตร จึงมีคำขวัญของอำเภอบางเลนที่ว่า "แหล่งข้าวอุดมดี มากมีเปิดปลา วัฒนธรรมล้ำค่า งามตาท่าจีน" มีแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่เดินทางมาสะดวกคือ ตลาดน้ำวัดลำพญา เพียงเดินทางจากพุทธมณฑลศูนย์กลางพระพุทธศาสนา เป็นระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร จะได้พบกับวัดลำพญา ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีนหน้าวัดลำพญาเป็นแหล่งอารยธรรมความรุ่งเรืองของกิจกรรมบนสายน้ำ จะได้พบกับเรือสินค้าที่ชาวบ้านนำผลผลิตทางการเกษตรหลากชนิดมาจำหน่าย พร้อมด้วยแพอาหารคาว-หวาน ที่ทอดยาว เรียงรายอยู่ในแม่น้ำถึง 10 แพ ระยะทางประมาณ 200 เมตร และบรรยากาศชนบทที่ยังคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ควบคู่กับวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม การเดินทางจากโรงเรียนบางเลนวิทยาถึงตลาดน้ำวัดลำพญา มีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

ชุมชนแวดล้อมโรงเรียนเป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม เลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา ทำนา และมีสถานที่สำคัญติดต่อกันได้ในระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ดังนี้ ทิศเหนือติดคลองส่งน้ำดิบ ประปานครหลวงกรุงเทพ โรงพยาบาลบางเลน หมู่บ้านจัดสรร ตลาดแพปลาน้ำจืด โรงเรียนบ้านบางเลน (บางเลนวิทยา) ที่ทำการไปรษณีย์บางเลน ตลาดบางเลน วัดชุมชนมุขศรีทรา ทิศใต้อยู่ใกล้ที่ทำการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางเลน สำนักงานที่ดินอำเภอบางเลน และโรงงานผลิตวุ้นเส้น ทิศตะวันออก ติดถนนบางเลน-ดอนตูม ซึ่งเป็นเส้นทางหนึ่งที่สามารถไปตัวเมืองนครปฐมได้จากโรงเรียนบางเลนวิทยาไปถึงตัวเมืองนครปฐมมีระยะทาง 34 กิโลเมตร และมีแม่น้ำท่าจีน ไหลผ่านซึ่งห่างจากโรงเรียนประมาณ 400 เมตร ทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม เช่น ทำนา เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา หมู่บ้านจัดสรร และที่ว่าการอำเภอบางเลน

ครอบครัวนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด โรงเรียนซึ่งอยู่ในอำเภอบางเลนทั้งสิ้น สมัยที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนบางเลนวิทยาในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียนโดยการเดิน ทางเรือรับ-ส่งนักเรียน และขี่รถจักรยานมาโรงเรียน แต่ปัจจุบันนักเรียนมาโรงเรียนโดยรถประจำรับ-ส่งนักเรียน และรถโดยสารประจำทาง

1.2 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวนักเรียนโดยรวม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนและพ่อแม่เป็นรายครอบครัว จำนวน 53 ครอบครัว โดยจำแนกการนำเสนอข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของนักเรียน ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของพ่อและแม่ ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวของนักเรียน (ดูตารางที่ 4.1) ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 62.26 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 37.73 อายุระหว่าง 13-16 ปี ได้แก่ อายุ 15ปี คิดเป็นร้อยละ 52.83 อายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.73 อายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.66 และอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.77 โดยอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 คิดเป็นร้อยละ 22.64 และ 77.35 ตามลำดับ มีผลการเรียนเฉลี่ย ระหว่าง 1.51-2.00 คิดเป็นร้อยละ 47.16 รองลงมาผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 1.01-1.50 คิดเป็นร้อยละ 41.50 และผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 0.50-1.00 คิดเป็นร้อยละ 11.32 ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ คิดเป็นร้อยละ 83.01 อยู่กับแม่ คิดเป็นร้อยละ 16.98 ไม่มีนักเรียนที่อาศัยอยู่กับพ่อโดยลำพัง

ข้อมูลทั่วไปของพ่อโดยรวมมีอายุระหว่าง 30-60 ปี อายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.48 รองลงไป อายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.58 และ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.93 สถานภาพการสมรส พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 97.67 แยกกันอยู่ไม่ได้หย่า คิดเป็นร้อยละ 2.32 รายได้ของพ่อต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.51 รองลงมา มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.88 และมีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป มีน้อยมากคิดเป็นร้อยละ 2.32 ระดับการศึกษาพ่อส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 65.11 รองลงไประดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 13.95 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 11.62 ต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 4.65 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 2.32 โดยมีอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงไปมีอาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 23.25 ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 18.60 รับจ้างรายวันร้อยละ 9.30 รับราชการคิดเป็นร้อยละ 6.97 ไม่มีอาชีพร้อยละ 2.32

ข้อมูลทั่วไปของแม่นักเรียนโดยรวมพบว่า แม่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.49 รองลงไป อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.96 และ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.54 สถานภาพการสมรสแม่และพ่ออยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 79.24 แยกกันอยู่ไม่ได้หย่า คิดเป็นร้อยละ 9.43 หย่าร้างและคู่สมรสเสียชีวิตเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5.66 รายได้ของแม่ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.71 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 30.18 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 9.43 มีรายได้ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 3.37 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 1.88 ระดับการศึกษาแม่ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 66.03 รองลงไประดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 11.32 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่าประถมศึกษาเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 9.43 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 1.88 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 35.84 รองลงไปมีอาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 26.41 ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 24.52 รับจ้างรายวันร้อยละ 9.43 รับราชการคิดเป็นร้อยละ 3.77

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเดียวคิดเป็นร้อยละ 79.24 และมาจากครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 20.75 โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.73 รองลงไปมีจำนวนสมาชิก 5 คนคิดเป็นร้อยละ 22.64 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 และสมาชิกในครอบครัว 7 คนคิดเป็นร้อยละ 1.88 เท่ากัน สภาพที่อยู่อาศัยโดยมากเป็นบ้านของตนเองลักษณะเป็นบ้านปูนชั้นเดียวคิดเป็นร้อยละ 30.18 บ้านไม้ชั้นเดียวคิดเป็นร้อยละ 24.52 บ้านปูนสองชั้นคิดเป็นร้อยละ 7.54 บ้านไม้สองชั้นคิดเป็นร้อยละ 3.77 อาคารพาณิชย์ตึกสามชั้นคิดเป็นร้อยละ 1.88 เป็นบ้านพักของทางราชการหรือบ้านพักบริษัทคิดเป็นร้อยละ 26.41 บ้านของตายาย คิดเป็นร้อยละ 3.77 และเป็นบ้านเช่าคิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุมชนแวดล้อมที่พักอาศัยของนักเรียน ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ใกล้ตลาด แหล่งค้าขายคิดเป็นร้อยละ 43.39 รองลงไปอยู่ใกล้วัดและสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.41 อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 22.64 อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งเท่ากับอยู่ใกล้โรงพยาบาลบางเลน คิดเป็นร้อยละ 3.77

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปนักเรียน		ข้อมูลทั่วไปพ่อ		ข้อมูลทั่วไปแม่		ข้อมูลครอบครัว	
๒๗	หญิง 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๒๘	หญิง 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๒๙	ชาย 14	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๐	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๑	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๒	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๓	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๔	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๕	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๖	ชาย 14	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๗	หญิง 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๘	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๓๙	หญิง 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๔๐	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๔๑	หญิง 14	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘
๔๒	ชาย 15	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘	๑๕๐๘

1.3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและพ่อแม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดคุณสมบัติให้มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง 2.00 มาจัดกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยจำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครอบครัวนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน ในช่วงคะแนน 0.50-1.00 กลุ่มที่ 2 ครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน 1.01-1.50 และกลุ่มที่ 3 ครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนในช่วงคะแนน 1.51-2.00 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน และพ่อแม่ ในกลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน 0.50-1.00 มีจำนวน 6 ครอบครัว (ดูตารางที่ 4.2) ได้แก่ ครอบครัวที่ 1, 5, 10, 13, 17 และ 39 พบว่าเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง คือนักเรียนชาย จำนวน 5 คน นักเรียนหญิงจำนวน 1 คน ปัจจุบันทั้งหมดอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ ส่วนใหญ่พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้มีอายุมากกว่าแม่คือพ่อมีอายุระหว่าง 39-55 ปี แม่มีอายุ 34-53 ปี รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่ทั้งพ่อและแม่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ต่อเดือน ครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องเขียน วัสดุสำนักงาน มีรายได้มากที่สุดคือทั้งพ่อและแม่มีรายได้เดือนละมากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน ระดับการศึกษาของพ่อส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษามี 5 ครอบครัว และมีมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ครอบครัว ระดับการศึกษาของแม่นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ได้เรียน 1 ครอบครัว ระดับประถมศึกษา 4 ครอบครัว และมีมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ครอบครัว

ลักษณะครอบครัวเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวทั้งหมดมีเฉพาะ พ่อแม่ลูก จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 3-6 คน พ่อแม่ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างรายวัน รับจ้างบริษัท เกษตรกรรม มีเพียงครอบครัวเดียวที่มีอาชีพค้าขาย เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องเขียน วัสดุสำนักงาน สภาพที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ จำนวน 5 ครอบครัว เป็นบ้านของตนเองลักษณะเป็นบ้านปูนชั้นเดียว บ้านปูนสองชั้นและอาคารพาณิชย์สามชั้น มีเพียงครอบครัวเดียวที่อาศัยบ้านพักคนงานของโรงงานอุตสาหกรรม ชุมชนแวดล้อมที่อยู่อาศัย อยู่ใกล้ตลาด

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 0.50-1.00 (กลุ่มที่ 1)

ข้อมูลทั่วไปนักเรียน			ข้อมูลทั่วไปพ่อ			ข้อมูลทั่วไปแม่			ข้อมูลครอบครัว									
ลำดับ	อายุ	เพศ	ระดับชั้น	ผลสัมฤทธิ์	อาชีพ	รายได้	ที่อยู่อาศัย	ระดับชั้น	ผลสัมฤทธิ์	อาชีพ	รายได้	ที่อยู่อาศัย	ระดับชั้น	ผลสัมฤทธิ์	อาชีพ	รายได้	ที่อยู่อาศัย	
1	ชาย	13	ม.2	0.63	พ่อแม่	39	อยู่ด้วยกัน	5,000-10,000	ประถมศึกษา	รับจ้าง	6 คน	บ้านตนเอง	6	รับจ้าง	บริษัท	พ่อแม่ ลูก	ใกล้โรงงาน	
5	ชาย	15	ม.2	0.87	พ่อแม่	42	อยู่ด้วยกัน	5,000-10,000	ประถมศึกษา	เกษตรกรรม	4 คน	บ้านตนเอง	4	เกษตรกรรม	แม่ ลูก	แม่ ลูก	บ้านค้า ตลาด	
10	ชาย	14	ม.2	0.98	พ่อแม่	40	อยู่ด้วยกัน	5,000-10,000	ประถมศึกษา	รับจ้าง	39	อยู่ด้วยกัน	5,000-	ประถมศึกษา	รับจ้าง	5 คน	บ้านพัก	โรงงาน
13	ชาย	15	ม.3	0.87	พ่อแม่	54	อยู่ด้วยกัน	มากกว่า 50,000	มัธยมต้น	ค้าขาย	53	อยู่ด้วยกัน	มากกว่า 50,000	ประถมศึกษา	ค้าขาย	4 คน	บ้านตนเอง	ตลาด/ร้านค้า
17	ชาย	15	ม.3	1	พ่อแม่	55	อยู่ด้วยกัน	5,000-10,000	ประถมศึกษา	ทำนา	35	อยู่ด้วยกัน	ไม่เก็บ	ประถมศึกษา	รับจ้าง	5 คน	บ้านตนเอง	ตลาด/ร้านค้า
39	หญิง	15	ม.3	1	พ่อแม่	52	อยู่ด้วยกัน	5,000-10,000	ประถมศึกษา	รับจ้าง	34	อยู่ด้วยกัน	ไม่เก็บ	ไม่ได้รับ	รับจ้าง	3 คน	บ้านตนเอง	สถานศึกษา

1.3.2 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน และพ่อแม่ในกลุ่มที่ 2 นักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนน 1.01-1.50 มีจำนวน 22 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวที่ 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 18, 21, 23, 26, 27, 35, 42, 44, 45, 49, 50, 51 และ 53 (ดูตารางที่ 4.3) พบว่าเป็นนักเรียนชาย มากกว่านักเรียนหญิง คือนักเรียนชายจำนวน 16 คน นักเรียนหญิง 6 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 14-15 ปี จำนวน 18 คน อายุ 13 ปี และอายุ 16 ปี อย่างละ 2 คน เท่า ๆ กันส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คนโดยส่วนใหญ่ นักเรียนอาศัยอยู่กับพ่อและแม่มีจำนวน 17 คน แต่มีนักเรียนที่พ่อแม่แยกกันอยู่โดยไม่ได้หย่าจำนวน 3 คน พ่อแม่หย่าร้าง จำนวน 2 คน โดยรวมอายุของพ่อนักเรียนกลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 37-55 ปี ซึ่งมากกว่าแม่ที่มีอายุระหว่าง 34-53 ปี รายได้ของพ่อต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 12 คน และมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 5 คนรายได้ของแม่ส่วนใหญ่ไม่เกิน 5,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวน 17 คน รายได้ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 5 คน การศึกษาของพ่อส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา 11 คนมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน ระดับการศึกษาของแม่นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา มีจำนวน 15 คน รองลงไประดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 4 คน ต่ำกว่าประถมศึกษา 2 คน และมีระดับอนุปริญญา 1 คน อาชีพของครอบครัวนักเรียนกลุ่มนี้ มีอาชีพเกษตรกร รับจ้างบริษัท ค้าขาย มีเพียงครอบครัวเดียวที่แม่รับราชการ

ลักษณะครอบครัวพบว่า เป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย คือครอบครัวเดี่ยวมีจำนวน 18 ครอบครัว ครอบครัวขยายมีจำนวน 4 ครอบครัวมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 3-6 คน สมาชิกในครอบครัวขยายที่อยู่ด้วยคือ ตา ยาย ปู่ และย่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงไปมีอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระและทำงานโรงงาน สภาพที่อยู่อาศัยของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นบ้านของตนเอง มีลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียว มีเพียงครอบครัวเดียวที่เป็นบ้านเช่า ชุมชนแวดล้อมส่วนใหญ่อยู่ใกล้ตลาด แหล่งค้าขาย วัด สถานศึกษา มีเล็กน้อยที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม และโรงพยาบาล

1.3.3 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน และพ่อแม่ในกลุ่มที่ 3 นักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนน 1.51-2.00 มีจำนวน 25 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวที่ 3, 12, 14, 19, 20, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 40, 41, 43, 46, 47, 48 และ 52 (ดูตารางที่ 4.4) พบว่าเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงใกล้เคียงกันคือ นักเรียนชายจำนวน 12 คน นักเรียนหญิง 13 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี จำนวน 14 คน รองลงไปอายุ 14 ปี จำนวน 10 คน และมีอายุ 13 ปี 1 คน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 23 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน ปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อและแม่มีนักเรียนจำนวน 5 คน ที่อาศัยอยู่กับแม่ และปู่ ย่า ตา ยายเนื่องจากพ่อเสียชีวิต และพ่อแม่หย่าร้างแยกกันอยู่ พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 36-52 ปี ซึ่งแม่นักเรียนกลุ่มนี้โดยรวมจะมีอายุน้อยกว่าพ่ออยู่ระหว่าง 32-51 ปี รายได้ของพ่อนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 9 คน รองลงไปไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 4 คน รายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน และรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน จำนวนอย่างละ 2 คน เท่ากัน รายได้สูงสุดของพ่อนักเรียนกลุ่มนี้ มีรายได้ 40,001-50,000 บาทต่อเดือน มีเพียง 1 คน รายได้ของแม่นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 10 คน รองลงไปรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 8 คน รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 5 คน และรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 2 คน ระดับการศึกษาของพ่อนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 12 คนต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 2 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 คน ระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี อย่างละ 1 คน การศึกษาของแม่นักเรียนกลุ่มนี้ ต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 3 คน ระดับประถมศึกษามากที่สุดเช่นเดียวกับพ่อก็มีจำนวน 15 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 5 คน ไม่มีระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้มีอาชีพรับจ้าง และเกษตรกรจำนวนเท่ากันคือ 6 คน อาชีพค้าขาย 4 คน รับราชการ 3 คน และไม่มีอาชีพ 1 คน เนื่องจากป่วยเป็นอัมพาต แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุดจำนวน 10 คน รองลงมาอาชีพรับจ้างจำนวน 8 คน ค้าขาย 4 คน เสริมสวยและรับราชการอย่างละ 1 คน

ลักษณะครอบครัวจะเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย คือ ครอบครัวเดี่ยวมีจำนวน 17 ครอบครัว ครอบครัวขยายมีจำนวน 8 ครอบครัว มีจำนวนสมาชิก 3-5 คนจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดคือ 7 คนและจะมีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านของตนเอง มีเพียง 2 ครอบครัวที่เป็นบ้านพักของทางราชการ และบ้านพักบริษัทชุมชนแวดล้อมเป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน ตลาด ร้านค้า อู่รถและสถานีตำรวจ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปนักเรียน		ข้อมูลทั่วไปพ่อ		ข้อมูลทั่วไปแม่		ข้อมูลครอบครัว	
๓๗	หญิง ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๓๘	ชาย ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๓๙	ชาย ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๔๐	ชาย ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๔๑	หญิง ๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔
๔๓	ชาย ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๔๖	ชาย ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๔๗	หญิง ๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
๔๘	ชาย ๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔
๕๒	หญิง ๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ ต่อความสัมพันธ์ ในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว ประกอบด้วยผู้ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด ผู้ที่นักเรียนขัดแย้งบ่อยที่สุด เวลามีปัญหานักเรียนปรึกษากับใคร และผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนมากที่สุด ความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ผู้ที่ใกล้ชิดและขัดแย้งกับลูก ความคาดหวังของพ่อแม่กับอนาคตของลูก ความคาดหวังกับอนาคตของนักเรียน และวิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคน ในครอบครัวและความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียน จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยของการเรียนดังต่อไปนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ กับคนในครอบครัว และความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 1

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคนในครอบครัว ประกอบด้วย ผู้ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด ผู้ที่นักเรียนมีความขัดแย้งมากที่สุด เวลามีปัญหานักเรียนปรึกษากับใคร และผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนมากที่สุด ความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ผู้ที่ใกล้ชิดและขัดแย้งกับลูก ความคาดหวังของ พ่อแม่กับอนาคตของลูกความคาดหวังกับอนาคตของนักเรียน และวิธีส่งเสริมลูกตามที่คาดหวังของพ่อแม่ มีรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.5) ดังนี้

จากการวิเคราะห์เนื้อหารายละเอียดพบว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มที่ 1 กับคนในครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกภายในครอบครัว นักเรียนมีความใกล้ชิดกับพ่อมากกว่าแม่ มีความขัดแย้งกับพี่น้องมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษา พ่อ พี่ เพื่อน และแม่ ผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุดคือ ครู และพ่อ

ในส่วนของความคิดเห็นของพ่อและแม่ต่อนักเรียนพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ส่วนมากพ่อและแม่ของนักเรียนกลุ่มนี้คิดว่าลูกมีนิสัยร่าเริง คุยเก่ง ติดเพื่อน เอาอย่างเพื่อน และผู้ที่ใกล้ชิดกับลูก พ่อและแม่ส่วนมากคิดว่าลูกมีความใกล้ชิดกับแม่มากกว่าใคร ๆ ในครอบครัว

ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของลูกพบว่า พ่อคาดหวังให้ลูกเป็นคนดี เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำงานดี ๆ มั่นคง และมีคุณพ่อท่านหนึ่งคาดหวังให้ลูกเป็นแพทย์ แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับสูงเป็นคนดี ทำงานสุจริต ส่วนนักเรียนกลุ่มนี้ มีความคาดหวัง ตั้งใจเรียนให้จบ มีงานทำ มีนักเรียน 1 คนที่ระบุ ความคาดหวังต้องการทำงาน ด้านคอมพิวเตอร์

วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวังพบว่า พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้จะใช้วิธีดูแล เอาใจใส่ตักเตือน อบรมสั่งสอนให้ตั้งใจเรียน รู้จักหน้าที่ ดูแลให้ห่างไกลยาเสพติด ส่งเสริมให้เรียน เรียนพิเศษ ซื้อหนังสือมาให้อ่าน แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้ก็มีวิธีการส่งเสริมลูกให้เป็นตามที่คาดหวัง เหมือนพ่อ แต่จะเพิ่มการเตือนให้ลูกทำการบ้าน

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 2

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคนในครอบครัว ประกอบด้วยผู้ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด ผู้ที่นักเรียนมีความขัดแย้งมากที่สุด เวล่านักเรียนมีปัญหาปรึกษากับใคร และผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนมากที่สุด ความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ผู้ที่ใกล้ชิดและขัดแย้งกับลูก ความคาดหวังของพ่อแม่กับอนาคตของลูก ความคาดหวังกับอนาคตของนักเรียน และวิธีส่งเสริมลูกตามที่คาดหวังของพ่อแม่มีรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.6) ดังนี้

จากการวิเคราะห์เนื้อหารายละเอียดพบว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มที่ 2 กับคนในครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกภายในครอบครัวพบว่า นักเรียนกลุ่มนี้มีความใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ มีจำนวนดังนี้คือ ใกล้ชิดกับแม่จำนวน 10 คน ใกล้ชิดกับพ่อจำนวน 6 คน ใกล้ชิดทั้งพ่อและแม่ จำนวน 4 คน และมี 1 คนที่ใกล้ชิดกับตา ยาย มากที่สุด มีความขัดแย้งกับ พ่อ แม่ พี่ และเพื่อน จำนวนเท่า ๆ กัน เวลามีปัญหา จะปรึกษาแม่มากที่สุด รองลงไปเป็นน้ำ และพ่อและผู้ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุดก็คือแม่

ในส่วนของความคิดเห็นของพ่อแม่ต่อนักเรียนพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ส่วนมากพ่อของนักเรียนกลุ่มนี้คิดว่าลูกมีนิสัยร่าเริงมากที่สุด รองลงไปที่นิสัยดี เรียบร้อย เชื่อฟังผู้ใหญ่ มีเล็กน้อยที่เห็นว่าลูกมี นิสัยเจ้าอารมณ์ แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้คิดว่าลูกมีนิสัยร่าเริงมากที่สุด รองลงไปที่นิสัยเอาแต่ใจตนเอง มีโลกส่วนตัวชอบเถียง มีเล็กน้อยที่เห็นว่าลูกพูดไม่เพราะ พูดโกหก ใจร้อน ผู้ที่นักเรียนใกล้ชิดมากที่สุด พ่อและแม่ของนักเรียนกลุ่มนี้คิดว่าลูกใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด รองลงไปคิดว่าใกล้ชิดทั้งพ่อและแม่ และน้อยที่สุดคือใกล้ชิดกับ ยา ตายาย ผู้ที่ขัดแย้งกับนักเรียนมากที่สุด แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้คิดว่าขัดแย้งกับแม่มากที่สุด รองลงไปขัดแย้งกับน้องน้อยที่สุดคือขัดแย้งกับพ่อ

ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของลูกพบว่า พ่อคาดหวังให้ลูกเป็นคนดี เรียนจบมีงานทำ อาชีพที่ระบุคือ ตำรวจ ทหาร พยาบาล ช่างยนต์ และเกษตรกร แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้ คาดหวังให้ลูกเป็นคนดี มีอาชีพรับราชการมากที่สุด อาชีพอื่น ๆ ระบุเหมือนที่พ่อตอบ และมีอาชีพที่แม่ตอบเพิ่มมา คือเป็นช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคต นักเรียนส่วนมากต้องการมีอาชีพเป็นช่างยนต์มากที่สุด รองลงไปเป็นนายร้อยตำรวจ อาชีพอื่น ๆ ที่ระบุ มีทหาร นักกีฬาฟุตบอล ช่างอิเล็กทรอนิกส์ พ่อค้าขายข้าว และพยาบาล

วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้จะใช้วิธีชี้แนะให้คำปรึกษา คอยเป็นที่พึ่งให้กำลังใจมากที่สุด อันดับสองส่งเสริมให้เรียนต่อ ให้ไปฝึกงานที่อุษุมรดกพาไปดูเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และอันดับสุดท้ายมอบหน้าที่ให้รับผิดชอบ มอบรางวัลให้อ่านหนังสือ

แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้ใช้วิธีมอบรางวัลมากที่สุด อันดับสองกวาดขันเรื่องการเรียนให้อ่านหนังสือ ส่งเสริมให้เรียนพิเศษ ให้กำลังใจ อันดับสุดท้ายฝึกให้มีความซื่อสัตย์ ไม่ให้เห็นแก่ตัว ให้ดูตัวอย่างผู้รับราชการ ให้เรียนเสริมสวดทำนมโดยแม่ฝึกหัดให้

ตารางที่ 4.6 การรับรู้ของนักเรียนและพ่อแม่ต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวและสิ่งทีคาดหวัง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.01-1.50 (กลุ่มที่ 2)

ความสัมพันธ์ของ นร.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก	ความคาดหวังกับอนาคต	วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง
พ่อ แม่ น้อง พี่ พ่อ พ่อ แม่ พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง	พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง
2	พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	เป็นคนดี อยากรเรียนช่างยนต์ - มอบหน้าที่ ให้รับผิดชอบ	- ให้ออกกำลังกาย - เติบโต
4	พ่อ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	เป็นคนดีมีงานทำ เป็นคนดี ช่างซ่อมเครื่องยนต์ - ส่งเสริมให้เรียนต่อ	- ให้ดูแลตัวเอง ที่ประสบความสำเร็จ
6	พ่อ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	เป็นคนดี มีงานทำ เป็นทหาร ศึกษาดูงาน - ส่งเสริมให้เรียนต่อ	- ให้ดูแลตัวเองคนที่มีรับราชการ
7	พ่อ พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	เป็นคนดี มีอาชีพที่มั่นคง อยากรมีธุรกิจ - ตามใจลูก	- ส่งให้เรียน - เอาใจใส่เรื่องเรียน
8	พ่อ พี่ น้อง พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	เป็นคนดี เกษตรกร นายร้อยตำรวจ - ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้าน	- สอนในเรื่องที่ดี - พาไปวัด - พาไปดูเกษตรกร - ให้เห็นใจคนอื่น
9	แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ น้อง พี่ น้อง	ใจดีเรียน ให้ดูแลคน เรียนจบหลักสูตร - อ่านหนังสือ ที่ประสบความสำเร็จ	- มีเวลาให้และคอยปลุกฝังสิ่งที่ดีให้ลูก

ความสัมพันธ์ของ นร.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก	ความคาดหวังกับอนาคต	วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง
พ่อ	แม่		
อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	พ่อ	แม่
ทุกคน	ทุกราย	พ่อ	แม่
11 พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่
15 แม่	แม่	แม่	แม่
16 แม่	แม่	แม่	แม่
18 - แม่	แม่	แม่	แม่
21 พ่อแม่	แม่	แม่	แม่
23 พ่อแม่	แม่	แม่	แม่

ความสัมพันธ์ของ นร.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก	ความคาดหวังกับอนาคต	วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง
พ่อ	แม่		
อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	พ่อ	แม่
ทุกคน	ทุกราย	พ่อ	แม่
11 พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่
15 แม่	แม่	แม่	แม่
16 แม่	แม่	แม่	แม่
18 - แม่	แม่	แม่	แม่
21 พ่อแม่	แม่	แม่	แม่
23 พ่อแม่	แม่	แม่	แม่

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ของ นร.		ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก		ความคาดหวังกับอนาคต		วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง	
พ่อ		แม่		พ่อ		แม่	
26	แม่ พ่อ	แม่ นิสัยดี	แม่ นิสัยดี	ช่างยนต์	เป็นแพทย์	เป็นช่าง	ให้ไปฝึกงานที่ตู้ -ให้อ่านหนังสือ
27	พ่อ เพื่อน	ตามเพื่อน	ชอบเลี้ยง	พ่อ	เป็นคนดี	รับราชการ	เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด - กวดขันการเรียน
35	แม่ พ่อ	แม่ ร่าเริง แจ่มใส	พ่อ ร่าเริง แจ่มใส	พ่อแม่	พยายบาล	พยายบาล	มีงานทำ - ทุ่มเทให้กำลังใจ - ที่แนะให้กำลังใจ
42	พ่อแม่	พ่อแม่ พ่อแม่	ร่าเริง	พ่อ	ชอบเลี้ยง	ย่า	ดุแลพ่อแม่
44	แม่ พ่อ	แม่ ตามเพื่อน	แม่ เสนอแต่ใจตัวเอง	แม่	เรียนจบระดับสูง	ตามใจลูก	เป็นคนดี - ส่งเสริมตามที่
45	แม่ - แม่	แม่	มีโลกส่วนตัว	มีโลกส่วนตัว	เรียนจบระดับสูง	ตามใจลูก	เป็นคนดี - ส่งเสริมตามที่
49	ตา น้อง	แม่	ชอบทำงาน	ตา ยาย	เรียนจบ	เรียนให้จบ	ลูกต้องการ
	ยาย	แม่	ดีต่อเขาแต่ใจ	ขัดแย้งกับแม่	มีงานทำ	มีงานทำ	สอนให้เป็นคนดี
		แม่	ดีต่อเขาแต่ใจ	ขัดแย้งกับแม่	มีงานทำ	มีงานทำ	สอนให้เป็นคนดี
		แม่	ดีต่อเขาแต่ใจ	ขัดแย้งกับแม่	มีงานทำ	มีงานทำ	สอนให้เป็นคนดี

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนในกลุ่มที่ 3

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคนในครอบครัว ประกอบด้วยผู้ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด ผู้ที่นักเรียนมีความขัดแย้งมากที่สุด เวล่านักเรียนมีปัญหา นักเรียนปรึกษากับใคร และผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนมากที่สุด ความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก ผู้ที่ใกล้ชิดและขัดแย้งกับลูก ความคาดหวังของพ่อแม่กับอนาคตของลูก ความคาดหวังกับอนาคตของนักเรียน และวิธีส่งเสริมลูกตามที่คาดหวังของพ่อแม่มีรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.7) ดังนี้

จากการวิเคราะห์รายละเอียดพบว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มที่ 3 กับคนในครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกภายในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้มีความใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด อันดับสองจะสนิททั้งพ่อและแม่ อันดับสามจะสนิทกับพี่น้อง และสุดท้ายจะสนิทกับปู่และย่า ผู้ที่ขัดแย้งกับนักเรียนมากที่สุด คือ น้องและพี่ อันดับสองคือพ่อ และสุดท้ายคือน้ำและย่า เวลามีปัญหา นักเรียนกลุ่มนี้จะปรึกษา แม่มากที่สุด อันดับสองปรึกษา พ่อ และพี่ อันดับสามปรึกษาเพื่อนและอันดับสุดท้ายปรึกษา น้ำ ปู่และย่า แต่ผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุดเรื่องการเรียน อันดับหนึ่งคือพี่ อันดับสองพ่อแม่ อันดับสามแม่ อันดับสุดท้ายจะเป็นครู น้ำ และย่า

ในส่วนความคิดเห็นของพ่อและแม่ต่อนักเรียนพบว่า ความคิดเห็นของพ่อเกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้เห็นว่า ลูกมีนิสัยดีช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านอันดับสองมีนิสัยชอบสนุกสนาน ร่าเริง เล่นกีฬา ไม่ขัดใจใคร อันดับสามเห็นว่าลูกดื้อเจี๊ยบ ใจร้อนเอาแต่ใจตนเอง ไม่ค่อยพูด และมีเล็กลน้อยที่เห็นว่าลูกกล้าแสดงออก และผู้ที่ลูกใกล้ชิดมากที่สุดคือแม่ รองลงไปคือพ่อ และน้ำ ผู้ที่ขัดแย้งกับลูกมากที่สุดคือ พ่อ และพี่น้อง

แม่ของนักเรียนกลุ่มนี้เห็นว่า ลูกมีนิสัยดี ฉลาด ห่วงใยครอบครัว อันดับสองเอาแต่ใจตนเอง อันดับสามเห็นว่า ซี้เกียจ ไม่ชอบทำงาน ชอบคุย สนุกสนานร่าเริง อันดับสุดท้ายเห็นว่าลูกมีนิสัยเก็บตัวไม่ชอบคุยกับใคร ผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุดคือ พ่อแม่ อันดับสองใกล้ชิดกับแม่ อันดับสาม พี่ อันดับสุดท้ายเป็น น้ำ ย่า ตาและยาย ผู้ที่ขัดแย้งกับลูกมากที่สุดคือน้อง พี่ และพ่อตามลำดับ

ความคาดหวังอนาคตของลูก พบว่า พ่อคาดหวังให้ลูกเรียนจบแล้วทำงานรับราชการ อาชีพที่ระบุอันดับหนึ่งคือ ครู และอื่น ๆ คือ พยาบาล ตำรวจ จิตรกร พานิชนาวิ ความคาดหวังของแม่นักเรียนกลุ่มนี้ คาดหวังให้ลูกเป็นคนดี เรียนให้จบ อาชีพที่ระบุอันดับหนึ่งคือ ทหาร และอื่น ๆ คือ พยาบาล ตำรวจ ครู ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของนักเรียนกลุ่มนี้

คาดหวังให้เรียนจบมีงานทำ ดูแลพ่อแม่ อาชีพที่ระบุอันดับหนึ่งคือ ทหาร ตำรวจและอื่น ๆ คือ เป็นช่างซ่อมรถ ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า นายอำเภอ นักข่าว และเลขานุการ

วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง พ่อจะใช้วิธีเอาใจใส่การเรียนรู้ ติดตาม การเรียนของลูก อันดับสองบอกประโยชน์ของอาชีพให้ดูตัวอย่างคนที่รับราชการ ส่งเสริมให้เล่นกีฬา เป็นตัวอย่างที่ดีกับลูกให้รู้จักแบ่งเวลา แม่นักเรียนกลุ่มนี้ใช้วิธีอบรมสั่งสอนว่ากล่าวตักเตือน ในสิ่งที่ดีและไม่ดีชี้ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา ดูตัวอย่างคนที่ประพฤติดี ส่งเสริมให้เรียนพิเศษ อ่านหนังสือสอนทำการบ้าน พาไปแหล่งเรียนรู้ ติดตามการเรียน

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับสมาชิกภายใน ครอบครัว นักเรียนส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด รองลงไปใกล้ชิดกับพ่อและพี่น้อง อันดับสุดท้ายจะใกล้ชิดกับ น้ำ ยา และตายาย ผู้ที่ขัดแย้งกับนักเรียนมากที่สุด คือ น้องและพี่ เวลามีปัญหาปรึกษาแม่มากที่สุด และผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด จะได้คำตอบไม่ตรงกัน คือ นักเรียนกลุ่มที่ 1 จะบอกว่าผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ ครูและพ่อ นักเรียนกลุ่มที่ 2 จะบอกว่าผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ แม่ และนักเรียนกลุ่มที่ 3 จะบอกว่าผู้ที่ช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ พี่ ในส่วนความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก พ่อแม่ส่วนใหญ่คิดว่าลูกมีนิสัย ร่าเริง ชอบสนุกสนาน ไม่ขัดใจใคร รองลงไปคิดว่าลูกคือเงียบ เอาแต่ใจตนเอง ชี้แจง ไม่ชอบทำงาน ติดเพื่อน เอาอย่างเพื่อน มีเล็กล้อที่เห็นว่าลูกกล้าแสดงออก ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของลูก พ่อแม่ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับสูง มีงานทำ อาชีพที่ระบุมากที่สุด คือ รับราชการตำรวจ ทหาร ครู พยาบาล ส่วนความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคต ของนักเรียนส่วนมาก คาดหวังเรียนให้จบ มีงานทำ อาชีพที่ระบุส่วนใหญ่เกี่ยวกับช่าง ต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเสริมสวย งานคอมพิวเตอร์ เป็นต้น วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง พ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้วิธีชี้แนะ อบรมสั่งสอนว่ากล่าวตักเตือน ให้ตั้งใจเรียน เห็นความสำคัญของการศึกษา ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน ให้ดูตัวอย่างคนที่ประพฤติดี คนที่รับราชการ คนที่ประสบความสำเร็จ ในอาชีพ

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ของ นร.		ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก		ความคาดหวังกับอนาคต		วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง	
แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ
24	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่
25	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่
28	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่
29	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่
30	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่
31	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่	แม่

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความสัมพันธของ นร.		ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก		ความคาดหวังกับอนาคต		วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง	
แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ
32	แม่ พ่อแม่ ไม่มี	ใจแคบใจ	ใจแคบใจ	เป็นคนดี	เป็นคนดี	นักข่าว	- เอาใจใส่เรื่องการเรีย - จบม สังสอน
33	พี่สาว น้อง พี่	ไม่ค่อยพูด	เก็บตัว ไม่ชอบ	จิตกร	จิตกร	เป็นคนดี	- พูดคุยให้คำปรึกษา - ส่งให้เรียน - พาไปแหล่งเรียนรู้
34	พี่ พ่อแม่ พี่	เจียบขริมิ	ขัดแย้งกับน้อง	ขัดแย้งกับน้อง	ขัดแย้งกับน้อง	หลักสูตร	- ให้คำปรึกษา - ให้สอนหนังสือ - ให้สอนได้เกรดดี
36	น้อง แม่ พ่อแม่	ใจร้อน	ใจเร็ว แต่	พ่อบอด	พ่อบอด	ช่างไฟฟ้า	- ให้ตั้งใจเรียน - ตั้งใจสอนให้ทำ - ขอบม สังสอน
37	พี่ - พี่ พ่อแม่	ไม่สนใจ	ไม่สนใจ	พ่อบอด	พ่อบอด	ช่างไฟฟ้า	- ตั้งใจสอนให้ทำ - ขอบม สังสอน - การเรียน
38	พ่อแม่ น้อง พี่	เพื่อน พ่อแม่	ใจแคบใจ	พ่อบอด	พ่อบอด	นางอำเภอ	- ส่งเสริมการเรียน - ส่งสอนให้เป็นคนดี
40	พ่อแม่ พี่ พ่อ	ใจกว้าง ชอบกีฬา	ใจแคบ	พ่อบอด	พ่อบอด	ครู	- ส่งเสริมให้เรียน - ติดตามการเรียน - ติดตามการเรียน
		ไม่ขัดใจใคร	ไม่ขัดใจใคร	พ่อบอด	พ่อบอด	นายร้อยตำรวจ	- ส่งเสริมให้เล่นกีฬา - ส่งเสริมให้เล่นกีฬา - ขอบม สังสอน
				พ่อบอด	พ่อบอด	ค้าขาย	- ส่งเสริมให้เล่นกีฬา - สนใจเรียน - เป็นตัวอย่างที่ดีกับลูก

ความสัมพันธ์ของ นร.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับลูก	ความคาดหวังกับอนาคต	วิธีการส่งเสริมลูกตามทัศนคติหวัง
แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่	พ่อ แม่	แม่	
อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก	อุปนิสัยลูก ผู้ใกล้ชิดลูก
41 แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่	แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่	แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่	แม่ น้อง พ่อแม่ พี่ แม่ น้อง พ่อแม่ พี่
43 แม่ พี่ แม่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่	แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่	แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่	แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่ แม่ พี่
46 น้อง น้อง - - -	น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง	น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง	น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง น้อง

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบ

ให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ประกอบด้วย สิ่งที่ลูกชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของพ่อแม่ มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบและไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย สิ่งที่ลูกชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของพ่อแม่ ในรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.8) ดังนี้

จากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า สิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติคือ พ่อแสดงความห่วงใย พาไปเที่ยว ช่วยเหลือเอาใจใส่เรื่องการเรียน ช่วยเหลือครอบครัว ชอบให้แม่สอนทำการบ้าน สอนในสิ่งที่ไม่รู้ พาไปซื้อของ แม่ทำงานอยู่บ้าน สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ คือพ่อสูบบุหรี่ กินเหล้า เที่ยวกลางคืน แม่ไม่ทำงานบ้าน

จากความคิดเห็นของพ่อและแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ลูกปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของลูกพบว่า สิ่งที่พ่อชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุด คือลูกช่วยงานอาชีพของครอบครัว ไม่ก้าวร้าว เล่นกีฬา ดนตรี อันดับสอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ช่วยทำงานบ้าน ดูแลเวลาเจ็บป่วย กล้าแสดงออก อันดับสามคือ ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ไม่พูดโกหก

สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุด คือ ดุด่า โกรธทำศึ้นนาน ๆ อันดับสอง ไม่อ่านหนังสือทำการบ้าน เห็นเพื่อนสำคัญว่า เอาแต่ใจตนเอง เที่ยวกลางคืน อันดับสามทะเลาะกับพี่น้อง พูดโกหก ชื่อสิ่งของที่ไม่จำเป็น

สิ่งที่แม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุด คือลูกไม่ก้าวร้าว อันดับสองช่วยงานอาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่ เล่นกีฬา ดนตรี ไม่พูดโกหก อันดับสามเห็นตรงกับพ่อคือ ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

สิ่งที่แม่ไม่ชอบลูกปฏิบัติมากที่สุด คือลูกไม่อ่านหนังสือ ไม่ทำการบ้าน
ติดเกม ดูโทรทัศน์นาน ๆ อันดับสองลูกเที่ยวกลางคืน เห็นเพื่อนสำคัญกว่า อันดับสามเอาแต่ใจ
ตนเอง และสุดท้าย พุดโกหก ทะเลาะกับพี่น้อง ชื่อสิ่งที่ไม่จำเป็น

สำหรับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนพบว่า พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้
ใช้วิธีดูแลตักเตือน ติดตามผลการเรียน ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้คำปรึกษาไม่บังคับ ส่วนแม่ใช้วิธี
ช่วยทำการบ้าน ดูแลเอาใจใส่ ช่วยจ่ายเงินค่าซ่อมเสริมให้

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน (กลุ่มที่ 1)

		ความคิดเห็นของพ่อแม่						ส่วนร่วม
ครอบครัว	ครู	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
		พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	
1	สนใจเขาใจใส บอกให้ ทำกาบ้าน	ไม่ทำกับข้าว	ไม่ทำกับข้าว	ช่วยงานอาชีพ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้เงินอย่างประหยัด	ช่วยงานอาชีพ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาบ้าน - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เที่ยวกลางคืน	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาบ้าน - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เที่ยวกลางคืน	ดูแล/ ดักเตือน กาบ้าน
5	ห่วงใย	สูบบุหรี่	-	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาบ้าน - ทะลากับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พุดโกหก	ไม่บังคับ ให้เรียน กาบ้าน	
10	พาไปเที่ยว พาซื้อของ	สูบบุหรี่ กินเหล้า	-	รับผิดชอบหน้าที่ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาบ้าน - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เที่ยวกลางคืน - ซื้อของที่ไม่จำเป็น	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาบ้าน - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เที่ยวกลางคืน - ซื้อของที่ไม่จำเป็น	ติดตามผล กาเรียน จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม	
		สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ		สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน	
ที่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	
13	ช่วยเหลือ	สอน	เที่ยวกลางคืน	ไม่ทำงานบ้าน	- ช่วยทำงานบ้าน	- ช่วยทำงานบ้าน	- เอาแต่ใจตนเอง	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ช่วยจัดหา	ช่วยทำ	ช่วยทำ
	เรื่องเรียน	การบ้าน							วัสดุอุปกรณ์	การบ้าน	การบ้าน
17	ช่วยเหลือ	ทำงาน	เที่ยว	ไม่ทำงานบ้าน	- รับผิดชอบหน้าที่	- รับผิดชอบหน้าที่	ดูโทรทัศน์จน ๗	ไม่เขียนเรียน	สอนด้าน	สอน	สอน
	ครอบครัว	อยู่บ้าน	กลางคืน	บ้าน	- ช่วยงานอาชีพ	- ช่วยงานอาชีพ	ลูกไม่ก้าวร้าว		การเขียน	การบ้าน	การบ้าน
					- ดูแลเวลาเจ็บป่วย	- ดูแลเวลาเจ็บป่วย					
					- ช่วยทำงานบ้าน	- ช่วยทำงานบ้าน					
					- ไม่ก้าวร้าว	- ไม่ก้าวร้าว					
					- ไม่พูดโกหก	- ไม่พูดโกหก					
					- เล่นกีฬา/ดนตรี	- เล่นกีฬา/ดนตรี					
					- กล้าแสดงออก	- กล้าแสดงออก					
					- ใช้จ่ายเงินอย่าง	- ใช้จ่ายเงินอย่าง					
					ประหยัด	ประหยัด					
39	เอาใจใส่	สอนสิ่งที่	สนุกหรี	-	- รับผิดชอบหน้าที่	- รับผิดชอบหน้าที่	- รับผิดชอบต่อหน้าที่	- เห็นเพื่อนสำคัญว่า	ให้คำ	ดูแล	ดูแล
	เรื่องเรียน	ไม่รู้			- ช่วยงานอาชีพ	- ช่วยงานอาชีพ	- ช่วยงานอาชีพ	- เอาแต่ใจตนเอง	ปรึกษา	เอาใจใส่	เอาใจใส่
					- ดูแลเวลาเจ็บป่วย	- ดูแลเวลาเจ็บป่วย	- ดูแลเวลาเจ็บป่วย	- ดิเคเกมส์/ดูทีวีนาน			
					- ช่วยทำงานบ้าน	- ไม่ก้าวร้าว	- เที่ยวกลางคืน	- เที่ยวกลางคืน			
					- ไม่ก้าวร้าว	- ไม่พูดโกหก					
					- เล่นกีฬา/ดนตรี	- เล่นกีฬา/ดนตรี					

2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ ให้พ่อแม่ปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยสิ่งที่ลูกชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งพ่อแม่ชอบและไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของพ่อแม่ มีรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.9) ดังนี้

จากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า สิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ ปฏิบัติมากที่สุด คือ แสดงความสนใจ เอาใจใส่ลูก มีเวลาให้ ห่วงใยให้กำลังใจ อันดับสองไม่สูบบุหรี่ กินเหล้า ทำกับข้าว งานบ้าน อันดับสามมาหาบ่อย ๆ พาไปเที่ยว อารมณ์ดี ไม่คาดหวังสูงกับลูก สิ่งที่ชอบให้แม่ปฏิบัติมากที่สุด คือดูแลทุกคนในครอบครัว อันดับสองทำงานบ้าน พาไปเที่ยว เข้าใจลูก ฟังเหตุผล อันดับสามไม่ดุให้คำปรึกษา

สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติคือพ่อกินเหล้า อันดับสองพูดเสียงดัง ชอบบ่น ทำการบ้านให้ อันดับสามเที่ยวกลางคืน มีผู้หญิง สิ่งที่ไม่ชอบแม่ปฏิบัติมากที่สุดคือแม่บ่น อันดับสอง เครียดทะเลาะกับพ่อ ดู พูดเสียงดัง พูดไม่เพราะโวยวาย อันดับสามไปไหนคนเดียว ดื่มเบียร์ ไม่ทำกับข้าว เขียนหนังสือให้

จากความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ลูกปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเรียนของลูกพบว่าสิ่งที่พ่อชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือไม่พูดโกหก อันดับสองรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ก้าวร้าว อันดับสามช่วยงานอาชีพ ช่วยทำงานบ้าน เล่นกีฬา ดนตรี และสุดท้ายคือดูแลเวลาเจ็บป่วย กล้าแสดงออก ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

สิ่งที่แม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือช่วยงานอาชีพ อันดับสองช่วยงานบ้าน อันดับสามรับผิดชอบต่อหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่ก้าวร้าวไม่พูดโกหก กล้าแสดงออก ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และสุดท้ายเล่นกีฬา ดนตรี

สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือติดเกมส์ ดูโทรทัศน์นาน ๆ เอาแต่ใจตนเอง อันดับสองไม่อ่านหนังสือทำการบ้าน เห็นเพื่อนสำคัญกว่าซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น อันดับสามทะเลาะกับพี่น้อง พูดโกหก เที่ยวกลางคืน ไม่ช่วยงานบ้าน

สิ่งที่แม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือเอาแต่ใจตนเอง อันดับสองติดเกมส์ ดูโทรทัศน์นาน ๆ ไม่อ่านหนังสือทำการบ้าน ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น เห็นเพื่อนสำคัญกว่า อันดับสามพูดโกหกทะเลาะกับพี่น้อง เที่ยวกลางคืน

การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนพบว่า พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้ใช้วิธีติดตามผลการเรียน ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้คำปรึกษา สอนอ่านหนังสือช่วยทำการบ้านให้แม่ ให้คำปรึกษา บอกให้ทำการบ้าน เตือนเรื่องส่งงานครู ติดตามผลการเรียน ส่งเสริมการอ่าน

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบและไม่ชอบให้ปฏิบัติและส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน (ในกลุ่มที่ 2)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม	
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน	
		พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่
2	ดูเลททุกคน ไม่กิน เหล้า ไม่บ้าน	ไปไหน คนเดียว	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - ดุดมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชี้อของที่ไม่จำเป็น	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - ดุดมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชี้อของที่ไม่จำเป็น	ดูเลทเรื่อง การบ้าน การบ้าน	ดูเลทเรื่อง การบ้าน การบ้าน		
4	ทำกับ ข้าว ทำงาน บ้าน	เขียนหนังสือให้	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	สอนทำ การบ้าน การบ้าน	สอนทำ การบ้าน การบ้าน		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม			
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	
6	ไม่กินเหล้า	ไม่ดูเสียงดัง	ดู/พูดเสียงดัง	ดู/พูดเสียงดัง	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยงานอาชีพ - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านหนังสือ - เที่ยวกลางคืน - ซื้ของที่ไม่จำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำการบ้าน 	-	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยทำ - การบ้านให้ - ส่งงานครู 	-	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนเรื่อง - ส่งงานครู
7	ทำงานซ่อมรถ	ทำงาน	ทำงาน	ทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	-	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	-	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ไม่ก้าวร้าว - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม	
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	ในการแก้ไขปัญหา ด้านการเรียน
8	ไม่สูบบุหรี่ ไม่กินเหล้า	ทำกับข้าว ทำงานบ้าน	กินเหล้า เที่ยวกลางคืน	เครียด ดูร้าย	รับผิดชอบหน้าที่ ช่วยงานอาชีพ ไม่ก้าวร้าว	ช่วยงานอาชีพ ไม่ก้าวร้าว	รับผิดชอบหน้าที่ ช่วยงานอาชีพ ไม่ก้าวร้าว	ซื้อของที่ไม่จำเป็น ติดเกมส์/ดูทีวีนาน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน หนังสือ	อ่าน หนังสือ	สอนอ่าน หนังสือ
9	สนใจลูก สูบบุหรี่/ดู	ช่วยเหลือ ดื่มเหล้า	ทำงานหนัก คุยวាយ	ทำงานหนัก คุยววาย	รับผิดชอบหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่พูดโกหก เล่นกีฬา/ดนตรี กล้าแสดงออก	รับผิดชอบหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่ก้าวร้าว เล่นกีฬา/ดนตรี กล้าแสดงออก	รับผิดชอบหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่ก้าวร้าว เล่นกีฬา/ดนตรี กล้าแสดงออก	ไม่อ่านหนังสือ ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า เอาแต่ใจตนเอง ติดเกมส์/ดูทีวีนาน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า เอาแต่ใจตนเอง ติดเกมส์/ดูทีวีนาน	ช่วยคิด พูดให้ทำ	ส่งเสริม การอ่าน

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม		
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	พ่อแม่	แม่	แม่	พ่อ	แม่	ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
18	พาไปเที่ยว หิงทะเล	-	ไม่ชอบ แม่บ่น	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชีอของที่ไม่จำเป็น	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชีอของที่ไม่จำเป็น	-	-	-	ช่วยกดดัน การเรียน
21	สนใจดู ช่วย	รีบ รีบ	รีบ รีบ	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชีอของที่ไม่จำเป็น	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - เทียวกลางคืน - ชีอของที่ไม่จำเป็น	ให้คำ ปรึกษา	เรียน เรื่อง	เรียน	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม	
ครอบครัว	ที่	สิ่งที่ชอบปฏิบัติ		สิ่งที่ไม่ชอบปฏิบัติ		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		ในการแก้ไขปัญหา ด้านการเรียน	
		พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่
	27	ทำงานบ้าน	ทำงานบ้าน	รู้สู้	ซึบ่น	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	- ทะเลาะกับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - พูดโกหก - คิดเกมส์/ดูทีวีนาน - รือรองที่ไม่จำเป็น	ให้คำ แนะนำ	ให้คำ ปรึกษา
	35	เอาใจใส่ เรื่องเรียน	ให้คำ ปรึกษา	ปัน บังคับลูก	ซึบ่น บังคับลูก	ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก	- คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	- คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	ให้คำ ปรึกษา	ให้คำ ปรึกษา
	42	ดูแล เอาใจใส่	ดูแล เอาใจใส่	กินเหล้า สูบบุหรี่	ตี ดูคำ	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	ช่วยงานอาชีพ - ไม่ก้าวร้าว - เล่นกีฬา/ดนตรี - ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	- เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - พูดโกหก	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ไม่ช่วยงาน - พูดโกหก	ให้คำ ปรึกษา	ให้คำ ปรึกษา

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ครอบครัว	ความคิดเห็นของนักเรียน			ความคิดเห็นของพ่อแม่			ส่วนร่วม
	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน	
ที่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ
51	-	เขาใจใส่ ปรึกษาได้	-	รับฟัง นำราคาคุย	-	-	-
				- รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ช่วยทำงานบ้าน - เล่นกีฬา/ดนตรี - กล้าแสดงออก	- ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ทะเลาะกับพี่น้อง - เอาแต่ใจตนเอง - พูดโกหก - รื้อของที่ไม่จำเป็น		- ให้อ่านหนังสือ ทำการบ้าน - ปรึกษา
53	-	พาเที่ยว	-	ไม่ทำ กับข้าว	-	-	-
				- ช่วยงานอาชีพ - ช่วยทำงานบ้าน - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- เอาแต่ใจตนเอง - ดุด่า - ดุด่า		- ให้อ่าน - ปรึกษา

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ ให้พ่อแม่ปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่ 3

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบ ให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและมีมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย สิ่งที่ลูกชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบ ให้ลูกปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของพ่อแม่ ในรายละเอียด (ดูตารางที่ 4.10) ดังนี้

จากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า สิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ ปฏิบัติมากที่สุด คือ พ่อใจดี อารมณ์ดีพาไปเที่ยว เอาใจใส่เรื่องเรียน อันดับสองให้คำปรึกษา อันดับสามเลิกสูบบุหรี่ อยู่กับครอบครัว ทำกับข้าว อันดับสุดท้ายพูดดีด้วย ยอมรับฟังเหตุผล สิ่งที่ชอบให้แม่ปฏิบัติมากที่สุด คือ แสดงความรัก ดูแลเอาใจใส่ อันดับสองสอนทำงาน สอนทำกับข้าว สอนการบ้าน ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหา อันดับสามมีอารมณ์ขัน ยอมรับฟังเหตุผล พูดดีด้วยคุยกันก่อนนอน

สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ ปฏิบัติมากที่สุดคือ พ่อกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน อันดับสองดู ทะเลาะกับแม่ ขี้บ่น โวยวาย อันดับสามไม่อยู่บ้าน กลับบ้านดึก ไม่มีเหตุผล ลำเอียง ดูถูกดูถูก ยุ่งเรื่องส่วนตัว ติไม่ให้เงินใช้ ไม่ชอบให้แม่ปฏิบัติมากที่สุดคือ แม่ขี้บ่น จู้จี้ อันดับสองแม่ดู เล่นการพนัน อันดับสามทะเลาะกับพ่อ บังคับลูก รักลูกลำเอียง โกรธง่าย

จากความคิดเห็นของพ่อและแม่ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ลูกปฏิบัติและไม่ชอบ ให้ปฏิบัติและมีมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของลูก พบว่าสิ่งที่พ่อชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ช่วยทำงานบ้าน ช่วยงานอาชีพของครอบครัว อันดับสองรับผิดชอบหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย เล่นกีฬาดนตรี อันดับสามไม่ก้าวร้าว ไม่พูดโกหก กล้าแสดงออก ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

สิ่งที่แม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ช่วยทำงานบ้าน ดูแลเวลาเจ็บป่วย อันดับสองช่วยงานอาชีพ ไม่พูดโกหก เล่นกีฬา ดนตรี อันดับสาม รับผิดชอบหน้าที่ ไม่ก้าวร้าว กล้าแสดงออก และใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง อันดับสองเอาแต่ใจตนเอง ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น พูดโกหก อันดับสามติดเกม ดูโทรทัศน์นาน ๆ เทียวกลางคืน สนใจเพศตรงข้ามเริ่มมีแฟน เห็นเพื่อนสำคัญกว่า ไม่ช่วยงานบ้าน

สิ่งที่แม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ทะเลาะกับพี่น้อง ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน อันดับสองติดเกม ดูโทรทัศน์นาน ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น อันดับสามพูดโกหก เทียวกลางคืน เห็นเพื่อนสำคัญกว่า ไม่ช่วยงานบ้าน

การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนพบว่า พ่อของนักเรียนกลุ่มนี้ใช้วิธีให้คำปรึกษา ติดตามผลการเรียน ดูแลสนับสนุนเรื่องเรียน ให้กำลังใจ แม่ใช้วิธี สอบถามคุณครู ติดตามผลการเรียน ช่วยสอนการบ้าน อบรมสั่งสอนตักเตือนให้คำปรึกษา

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติคือ ชอบให้พ่อแสดงความห่วงใย สนใจเอาใจใส่ ช่วยเหลือเอาใจใส่เรื่องเรียน พาไปเที่ยว ชอบให้แม่แสดงความรัก ดูแลทุกคนในครอบครัว แม่ทำงานบ้าน สอนในสิ่งที่ไม่รู้ ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหา สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติมากที่สุดคือ พ่อกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน รongลงมาทะเลาะกับแม่ ไม่ชอบให้แม่ชู้บ้น จู้จี้ ไม่ทำงานบ้าน ทะเลาะกับพ่อ สิ่งที่พ่อแม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ให้ลูกช่วยทำงานบ้าน รongลงมาช่วยงานอาชีพของครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วย น้อยที่สุดคือ กล้าแสดงออก และใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ลูกติดเกมส์ ดูโทรทัศน์นาน รongลงมาคือเอาแต่ใจ ไม่อ่านหนังสือ ไม่ทำการบ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น น้อยที่สุดคือ ไม่ช่วยงานของครอบครัวและเห็นความสำคัญของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการเรียน พ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้วิธีติดตามผลการเรียน ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน ส่งเสริมสนับสนุนเรื่องเรียน แม่เพิ่มเรื่องบอกให้ทำการบ้าน ช่วยสอนทำการบ้าน

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติและไม่ชอบให้ปฏิบัติและส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน (กลุ่มที่ 3)

		ความคิดเห็นของนักเรียน						ความคิดเห็นของพ่อแม่		ส่วนร่วม	
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	สิ่งที่ไม่ชอบ	พ่อแม่	แม่	ส่วนร่วม
3	พูดด้วย พูดด้วย พูดด้วย	กินเหล้า/ สูบบุหรี่	ทะเลาะ กับพ่อ	ช่วยงานอาชีพ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่ก้าวร้าว	รับผิดชอบหน้าที่ ช่วยงานอาชีพ ดูแลเวลาเจ็บป่วย ไม่ก้าวร้าว	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาที่บ้าน ร้องที่ไม่จำเป็น	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาที่บ้าน ไม่ช่วยงาน ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ไม่ช่วยงาน	ไม่บังคับ ให้นักเรียน	ไม่บังคับ ให้นักเรียน	ไม่บังคับ ให้นักเรียน
12	- ดูแล เอาใจใส่	-	รับเงิน	ช่วยเหลือที่บ้าน เล่นกีฬา/ดนตรี	ช่วยเหลือที่บ้าน ไม่พูดโกหก เล่นกีฬา/ดนตรี กล้าแสดงออก ใช้จ่ายเงินอย่าง ประหยัด	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาที่บ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาที่บ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า เอาแต่ใจตนเอง พูดโกหก ร้องที่ไม่จำเป็น	ไม่อ่านหนังสือ ทำกาที่บ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง เห็นเพื่อนสำคัญกว่า เอาแต่ใจตนเอง พูดโกหก ร้องที่ไม่จำเป็น	- ติดตามผล การเรียน	- ติดตามผล การเรียน	- ติดตามผล การเรียน

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม					
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน			
14	ใจดี หาไปเที่ยว	สอนทำงาน สอนการบ้าน	ดู	ดู	ดู	ดู	ดู	ดู	ดู	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	รับผิดชอบหน้าที่ - รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - ไม่ก้าวร้าว - ไม่พูดโกหก - เล่นกีฬา/ดนตรี - ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	- ทะลากับพี่น้อง	ให้คำ ปรึกษา	ให้คำ ปรึกษา	ช่วยสอน การบ้าน
19	ให้คำ ปรึกษา	ช่วยแก้ ปัญหา	กับบ้านเด็ก	รับ	รับ	รับ	รับ	รับ	รับ	ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - เล่นกีฬา/ดนตรี	ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - เล่นกีฬา/ดนตรี	- เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - ติดเกมส์/ ดูทีวีนาน - ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ให้คำ ปรึกษา	ให้คำ ปรึกษา	ติดตาม เรื่องเรียน
20	เข้าใจได้	ให้แสดง ความมัก	ไม่มีเหตุผล	ลำเอียง	ลำเอียง	ลำเอียง	ลำเอียง	ลำเอียง	ลำเอียง	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ดูแลเวลาเจ็บป่วย - ช่วยทำงานบ้าน - เล่นกีฬา/ดนตรี	รับผิดชอบหน้าที่ - ช่วยงานอาชีพ - ช่วยทำงานบ้าน - เล่นกีฬา/ดนตรี - กลับแสดงออก - เล่นกีฬา/ดนตรี	- ทะลากับพี่น้อง - เห็นเพื่อนสำคัญกว่า - เอาแต่ใจตนเอง	ให้คำ ปรึกษา	ให้คำ ปรึกษา	สอบถาม คุณครู

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม					
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบปฏิบัติ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	สิ่งที่ไม่ชอบ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	ในการแก้ไขปัญหา ด้านการเรียน
22	ใจดี ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	สนใจเอาใจ ใส่เรื่องเรียน
		ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	ใจดี	
24	พาเที่ยว พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	ให้คำ ปรึกษา เรื่องเรียน
		พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	พาเที่ยว	

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนร่วม					
		ความคิดเห็นของนักเรียน		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ชอบ		สิ่งที่ไม่ชอบ		ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน					
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ				
31	ทำงานให้ทำ	ช่วยทำ	ทะเลาะ	ช่วยงานอาชีพ	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่ช่วยงาน	ไม่ช่วยงาน	ติดตามเรื่องเรียน	อบรมสั่งสอน		
		การบ้าน	กับแม่	ดูแลเวลาเจ็บป่วย	ดูแลเวลาเจ็บป่วย	ช่วยทำงานบ้าน	ไม่ก้าวร้าว	เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ทะเลาะกับพี่น้อง	เอาแต่ใจตนเอง	พูดโกหก	ดูเกมส์/ดูทีวีนาน	เที่ยวกลางคืน	ซื้อของที่ไม่จำเป็น	
				ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก	เล่นเกมกีฬา/ดนตรี	กล้าแสดงออก	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ไม่พูดโกหก	เล่นเกมกีฬา/ดนตรี	เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ทะเลาะกับพี่น้อง	เอาแต่ใจตนเอง	พูดโกหก	ซื้อของที่ไม่จำเป็น
32	เลิกสูบบุหรี่	อยู่ใกล้จิต	ดูถูกดู	ช่วยงานอาชีพ	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่ช่วยงาน	ไม่ช่วยงาน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ให้กำลังใจ	ให้คำปรึกษา
				ดูแลเวลาเจ็บป่วย	ดูแลเวลาเจ็บป่วย	ช่วยทำงานบ้าน	ไม่ก้าวร้าว	เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ทะเลาะกับพี่น้อง	เอาแต่ใจตนเอง	พูดโกหก	ดูเกมส์/ดูทีวีนาน	เที่ยวกลางคืน	ซื้อของที่ไม่จำเป็น	
				เล่นเกมกีฬา/ดนตรี	เล่นเกมกีฬา/ดนตรี	กล้าแสดงออก	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ไม่พูดโกหก	เล่นเกมกีฬา/ดนตรี	เห็นเพื่อนสำคัญกว่า	ทะเลาะกับพี่น้อง	เอาแต่ใจตนเอง	พูดโกหก	ซื้อของที่ไม่จำเป็น	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนรวม		
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	ส่วนรวม	
37	เขาใจได้ เรื่องเรียน	ดูแล เวลาเจ็บป่วย	สนุก เพื่อน	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	พ่อแม่ ช่วย	สงเสริม เรื่องเรียน	ติดตาม เรื่องเรียน
38	ยอมรับ เหตุผล	ยอมรับ เหตุผล	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	เล่น การพนัน	สงเสริม เรื่องเรียน	สงเสริม เรื่องเรียน

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนรวม					
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบไปปฏิบัติ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	สิ่งที่ไม่ชอบ	พ่อแม่	แม่	พ่อ	แม่	ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
40	พาเที่ยว ทำงานบ้าน	เล่น	เล่น	เล่น	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ให้คำปรึกษา
		การพนัน	การพนัน	การพนัน	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ปรึกษา
					เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ปรึกษา
					กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	เที่ยวกลางคืน	เที่ยวกลางคืน	เที่ยวกลางคืน	เที่ยวกลางคืน	เที่ยวกลางคืน	ปรึกษา
										เริ่มมีแฟน	เริ่มมีแฟน	เริ่มมีแฟน	เริ่มมีแฟน	เริ่มมีแฟน	ให้คำปรึกษา
41	เอาใจใส่ ช่วยแนะนำ	-	-	-	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	รับผิดชอบหน้าที่	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ให้คำปรึกษา
	เรื่องเรียน เวลามีปัญหา				ช่วยงานอาชีพ	ช่วยงานอาชีพ	ช่วยงานอาชีพ	ช่วยงานอาชีพ	ช่วยงานอาชีพ	เอาแต่ใจตนเอง	เอาแต่ใจตนเอง	เอาแต่ใจตนเอง	เอาแต่ใจตนเอง	เอาแต่ใจตนเอง	ปรึกษา
					ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย						
					ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน						
					ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว	ไม่ก้าวร้าว						
					ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก	ไม่พูดโกหก						
					เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี	เล่นกีฬา/ดนตรี						
					กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก						
					ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด						
43	อารมณ์ดี อารมณ์	ขี้บ่น	-	-	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ดูเวลาเจ็บป่วย	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	ให้คำปรึกษา
					ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ช่วยทำงานบ้าน	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ทะเลาะกับพี่น้อง	ปรึกษา
										คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	คิดเกมส์/ดูทีวีนาน	ปรึกษา

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

		ความคิดเห็นของนักเรียน				ความคิดเห็นของพ่อแม่				ส่วนรวม	
ครอบครัว	สิ่งที่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ไม่ชอบให้ปฏิบัติ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ	ในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน
ที่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พี่	พ่อ	แม่	พี่	แม่	พี่	แม่
46	-	ดูแลให้กำลังใจ	-	พี่	-	ช่วยงานอาชีพ	-	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	-	ให้คำปรึกษา	
						- ดูแลเวลาเจ็บป่วย					
						- ช่วยทำงานบ้าน					
						- ไม่ก้าวร้าว					
						- ไม่พูดโกหก					
						- เล่นกีฬา/ดนตรี					
						- กล้าแสดงออก					
						- ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด					
47	-	พาเที่ยว	-	พี่	-	รับผิดชอบหน้าที่	-	ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน	-	ส่งเสริมเรื่องเรียน	
						- ช่วยงานอาชีพ		- ทะเลาะกับพี่น้อง			
						- ดูแลเวลาเจ็บป่วย		- เอาแต่ใจตนเอง			
						- ช่วยทำงานบ้าน		- คิดเกมส์/ ดูทีวีนาน			
						- ไม่ก้าวร้าว		- ข้อของที่ไม่จำเป็น			
						- ไม่พูดโกหก					
						- กล้าแสดงออก					
						- ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด					

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุ ปัญหาการเรียน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหารายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับวิชาเรียนที่เด็กนักเรียนชอบมากที่สุด และวิชาที่ไม่ชอบมากที่สุด พร้อมทั้งสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียน ข้อเกี่ยวข้องกับตัวเด็กนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหา การเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนและสาเหตุปัญหาการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ นักเรียนกลุ่มที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 0.50–1.00 ดูตารางที่ 4.11 ระบุว่าวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ อันดับสองวิชาพลานามัย และภาษาไทย อันดับสาม สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิชาที่ไม่ชอบมากที่สุดภาษาอังกฤษ อันดับสองวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์

สาเหตุปัญหาการเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ของนักเรียน ได้คำตอบตรงกันคือ คิดว่าสาเหตุมาจากตัวนักเรียนเองมากที่สุด เพราะ ติดเพื่อนชวนกันไม่เข้าเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานส่งครู อันดับสองพ่อและนักเรียนตอบตรงกันคือคิดว่าเนื้อหาวิชายากไม่เข้าใจ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม แต่แม่ตอบว่าสาเหตุมาจาก ครู และเพื่อน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนและสาเหตุปัญหาการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ นักเรียนกลุ่มที่ 2 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.01-1.50 ดูตารางที่ 4.12 ระบุว่าวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ วิชาพลานามัย อันดับสอง วิชาคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ อันดับสาม วิชาภาษาไทย และดนตรี วิชาที่ไม่ชอบมากที่สุดภาษาอังกฤษ อันดับสองคณิตศาสตร์ อันดับสาม สังคมศึกษา

สาเหตุปัญหาการเรียนพ่อแม่และนักเรียนตอบตรงกันคือ คิดว่าสาเหตุมาจากตัวนักเรียนเองมากที่สุด เพราะไม่เข้าเรียน ไม่ทำงานส่งครู ไม่เอาสื่อประกอบมาเรียน ไม่ชอบครูผู้สอนสั่งงานมาก ใช้คำพูดไม่เหมาะสมเวลาโกรธ ดุด่า เล่นมากไป อันดับสองนักเรียนคิดว่าเพราะเนื้อหาวิชาหนักและยาก พ่อและแม่ตอบตรงกันคิดว่าเพราะครูและเพื่อน อันดับสามนักเรียนตอบครู พ่อและแม่นักเรียนตอบตรงกัน คิดว่าสาเหตุจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อมูลการเรียนรู้		สาเหตุปัญหาการเรียนรู้	
วิชาที่ชอบมากที่สุด	วิชาที่ไม่ชอบ	นักเรียนตอบ	แม่ตอบ
44	อังกฤษ คณิตศาสตร์	ไม่ตั้งใจ	
45	ภาษาไทย สังคมศึกษา	เรียน	
49	พละนาฏศิลป์ อังกฤษ คอมพิวเตอร์	ไม่ตั้งใจ	
50	คอมพิวเตอร์ สังคมศึกษา	ไม่เอาใจใส่	
51	ศิลปะศึกษา คอมพิวเตอร์	ไม่เอาใจใส่	
53	พละนาฏศิลป์ คอมพิวเตอร์	ไม่สนใจ	

3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ต่อสาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ 3

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนและสาเหตุปัญหาการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ นักเรียนกลุ่มที่ 3 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.51-2.00 ดูตารางที่ 4.13 ระบุว่าวิชาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ พละนาamay อันดับสองวิชาคอมพิวเตอร์ อันดับสามคณิตศาสตร์ วิชาที่ไม่ชอบมากที่สุดภาษาอังกฤษ อันดับสองวิทยาศาสตร์ อันดับสามสังคมศึกษา

สาเหตุปัญหาการเรียนตามความคิดเห็นพ่อ แม่และนักเรียน ได้คำตอบตรงกันว่าสาเหตุมาจากตัวนักเรียนเองมากที่สุด อันดับสองนักเรียนคิดว่าสาเหตุมาจากเนื้อหาวิชา พ่อและแม่ตอบว่าสาเหตุ จากครูและเพื่อนชวนกันเที่ยวไม่เข้าเรียน อันดับสามนักเรียนตอบ ครูและเพื่อนร่วมชั้นชวนคุย เล่นในเวลาเรียน พ่อตอบว่าเนื้อหาและสื่อประกอบ แม่ตอบครอบครัวและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า สาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่ได้คำตอบตรงกัน คิดว่าสาเหตุมาจากตัวนักเรียนเองมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าขี้เกียจไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานส่งครู ไม่กล้าถามยายเพื่อนที่ทำไม่ได้ อันดับสองคิดว่าครูและเพื่อน โดยให้เหตุผลว่าครูสอนน่าเบื่อ ไม่ใช้สื่อการสอน ให้งานยาก สั่งงานมาก ใช้คำพูดไม่เหมาะสมเวลาโกรธเพื่อนร่วมชั้นเรียน ชอบชวนคุย ชวนไปเที่ยว ชวนกันไม่เข้าเรียน อันดับสามคิดว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนในชั้นยากเกินไป อันดับสี่ คิดว่าสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กติดเกม ห่วงเที่ยวมากกว่าอ่านหนังสือ อันดับห้าคิดว่ากิจกรรมการเรียนโดยบอกว่าโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนนอกห้องเรียนน้อย อันดับหก คิดว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนมีน้อยและไม่เพียงพอ ไม่น่าสนใจ อันดับเจ็ดคิดว่าคนในครอบครัวโดยเฉพาะพี่น้องชอบชวนทะเลาะ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่ การพูดคุยหรือสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นเพื่อแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งตามการจัดกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 1

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่ การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียนและพ่อในการช่วยเหลือด้านการเรียน

จากการวิเคราะห์การรับรู้ของนักเรียนและพ่อต่อบทบาทครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 1 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 0.50-1.00 (ดูตารางที่ 4.14) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ที่ พ่อควรเอาใจใส่ ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษามากที่สุด รองลงไปควรเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ดักเตือนกวดขันการเรียน และติดตามผลการเรียนจากครู มากเท่า ๆ กัน

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ที่ควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษาและดักเตือนกวดขันการเรียนมากที่สุด รองลงไปเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจน้อยที่สุด ได้แก่ การทำการบ้านร่วมกับลูก และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน

สรุปได้ว่า ในด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน พ่อและลูกมีการรับรู้ตรงกันมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคือ การชี้แนะให้คำปรึกษา และอันดับสองเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ส่วนการรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดคือ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน ลูกรับรู้ควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อรับรู้ที่ควรเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าการบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด อันดับสองบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น อันดับสามคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก อันดับสุดท้ายปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน

ในขณะเดียวกันพอเห็นว่า การติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ และคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมมากที่สุด รองลงไปควรปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก และสุดท้ายบอกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น

สรุปได้ว่า ในด้านการติดต่อสื่อสารกับลูกนี้การรับรู้ของพ่อและลูกตรงกันมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ อันดับสองควรพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดคือ การบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น ลูกรับรู้ว่าการเป็นอันดับสอง แต่พ่อรับรู้ว่าการเป็นอันดับสุดท้าย ควรปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย พ่อรับรู้ว่าการเป็นอันดับสอง คอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม ลูกรับรู้ว่าการเป็นอันดับสามพ่อรับรู้ว่าการเป็นอันดับหนึ่ง

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนอันดับหนึ่ง รองลงไปจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ สุดท้ายควรจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในขณะเดียวกันพ่อรับรู้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มากที่สุด รองลงไปจัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และสุดท้ายคือจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน จัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ส่งเสริมทางวิชาการให้ลูกนี้พ่อและบุตรรับรู้ตรงกันอันดับหนึ่งคือ ด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน อันดับรองและอันดับสุดท้าย พ่อและลูกจะรับรู้ไม่ตรงกัน คือ จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ลูกรับรู้ว่าการเป็นอันดับสุดท้าย พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ด้านการจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน การจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และการจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้เห็นว่า อันดับหนึ่งพ่อควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ติดตามผลการเรียน จากครู รองลงไปคือให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และสุดท้ายวางแผน การแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้่ว่า ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหา การเรียนของลูก ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน และ ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัด ขึ้นติดตามผลการเรียนจากคุณครู

สรุปได้ว่า ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน พ่อและลูกรับรู้ตรงกันว่า ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปให้ลูก ร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การรับรู้ที่ไม่ตรงกันคือ การวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม แต่พ่อว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง การติดตามผลการเรียนจากคุณครู ลูกรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับหนึ่ง แต่พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับรองลงไป

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าจะ อันดับหนึ่งพ่อควร ส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ อันดับสองควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา ควรส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี และควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น และสุดท้าย ควรส่งเสริมให้ชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่าจะ การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหา การเรียน ควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬาอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ และพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น และสุดท้ายส่งเสริม ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี เป็นต้น

สรุปได้ว่า ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาการเรียนพ่อและบุตร ส่วนใหญ่มีการรับรู้ไม่ตรงกันเลย คือ ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ลูกเห็นว่า ควรเป็นอันดับหนึ่ง พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ลูกเห็นว่า ควรเป็นอันดับสอง พ่อให้เป็นอันดับหนึ่ง ควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย พ่อให้เป็นอันดับสอง การเข้าร่วม กิจกรรมทางสังคม ลูกเห็นว่า ควรเป็นอันดับสอง พ่อให้เป็นอันดับสุดท้าย มีด้านเดียวที่พ่อและลูก รับรู้ตรงกัน คือพาลูกไปแหล่ง เรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น ซึ่งจัดอันดับให้เป็นอันดับสองเหมือนกัน

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งพ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว อันดับสามควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว และควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน และสุดท้ายรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัว เช่น ช่วยขายของ เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก พ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัว และให้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว อันดับหนึ่ง ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน อันดับสองและสุดท้ายให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว

สรุปได้ว่า ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว พ่อและลูกรับรู้ตรงกันว่าควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า มากที่สุด ที่มีการรับรู้ต่างกันมาก คือการให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพ ของครอบครัว ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง ควรให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.14 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรต่อการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 1)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาวะแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
1	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ ควรหรือ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดีหรือไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตาม ทุกสิ่ง	-บอกสิ่งที่ ควรหรือ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดีหรือไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตาม ทุกสิ่ง	-จัดหัวขัตุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหัวขัตุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ชมรายการ ที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้าง ให้เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการ ที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้าง ให้เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระ ในการใช้ จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระ ในการใช้ จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
5	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ ควร/ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตามทุก สิ่ง	-บอกสิ่งที่ ควร/ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตามทุก สิ่ง	-จัดหัวขัตุ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหัวขัตุ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหา สาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วม กิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหา สาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วม กิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้าง ให้เป็น ประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้าง ให้เป็น ประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระ ในการใช้ จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระ ในการใช้ จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเขาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
17	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการเรียน	-รับและ -ไม่กังวลใจ -ไม่ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการเรียน	-บอกสิ่งที่ดี/ไม่ดี -ไม่ตอบ	-บอกสิ่งที่ดี/ไม่ดี -ไม่ตอบ	-จัดหนังสือ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-จัดหนังสือ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน -ศึกษาข้อมูลติดตามมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน -ศึกษาข้อมูลติดตามมาเรียน	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน ให้เป็นที่ปรึกษา -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน ให้เป็นที่ปรึกษา -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม	-ช่วยงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน
39	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการเรียน -ติดตามผลการเรียน	-รับและ -ไม่กังวลใจ -ไม่ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการเรียน -ติดตามผลการเรียน	-บอกสิ่งที่ดี/ไม่ดี -ไม่ตอบ	-บอกสิ่งที่ดี/ไม่ดี -ไม่ตอบ	-จัดหนังสือ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-จัดหนังสือ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน -ศึกษาข้อมูลติดตามมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน -ศึกษาข้อมูลติดตามมาเรียน	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน ให้เป็นที่ปรึกษา -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน ให้เป็นที่ปรึกษา -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน

4.1.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และลูกในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 1 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 0.50-1.00 (ดูตารางที่ 4.15) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษามากที่สุด รองลงไปควรเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก และตักเตือนกวดขันการเรียนมากเท่า ๆ กัน และน้อยที่สุดควรติดตาม ผลการเรียนจากครูผู้สอน

ในขณะที่เดียวกันแม่ รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการเป็นที่พึ่ง คอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูกมากที่สุด และการชี้แนะให้คำปรึกษา ตักเตือนกวดขัน การเรียน และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอนมากเท่า ๆ กันเป็นอันดับสอง

สรุปได้ว่า แม่และบุตรรับรู้ในด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ อันดับหนึ่ง แม่และบุตรมีการรับรู้ไม่ตรงกัน คือ ด้านการชี้แนะให้คำปรึกษาลูกให้เป็นอันดับหนึ่ง แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสอง เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก แม่ส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับหนึ่ง ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสอง และที่มีการรับรู้ต่างกันมากที่สุด คือ ติดตามผล การเรียนจากครูผู้สอน แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ลูกให้เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรพูดคุย ได้ถามทุกข์สุขของลูกมากที่สุด รองลงไปบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ และคอยตักเตือน ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมมากเท่า ๆ กัน อันดับสุดท้ายปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกันและบอกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่าการติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรปรับ ความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกันและบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควร ปฏิบัติมากที่สุด รองลงไปควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากเท่ากับการพูดคุย ได้ถามทุกข์สุขของลูก และน้อยที่สุดคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม

สรุปได้ว่า ในด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว แม่และบุตรมีการรับรู้ ไม่ตรงกันในด้านการพูดคุยได้ถามทุกข์สุขของลูก ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรมากที่สุด แต่แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับ รองลงไปการปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกัน และบอกถึงความรู้สึกที่ดี และไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นลำดับสุดท้าย แต่แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรปฏิบัติมากที่สุด อันดับหนึ่งที่รับรู้ตรงกัน คือ การบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า แม่ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน มากที่สุด รองลงไปควรจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ และสุดท้ายควรจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้มากที่สุด รองลงไปคือจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และจัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิมากเท่ากัน

สรุปได้ว่า ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการให้ลูกนี้แม่และลูกส่วนใหญ่รับรู้ตรงกันอันดับหนึ่ง คือด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ แม่รับรู้ว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับรองลงไป ที่มีการรับรู้ไม่ตรงกันมากที่สุดคือ การจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน ลูกรับรู้ว่าควรให้เป็นอันดับหนึ่ง เท่ากับด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน แต่แม่รับรู้ว่าควรเป็นอันดับรองลงไป และการจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง แต่แม่รับรู้ว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งแม่ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และติดตามผลการเรียนจากครูมากเท่า ๆ กัน รองลงไปคือ วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันและให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไป คือ วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และติดตามผลการเรียนจากคุณครูมากเท่า ๆ กัน

สรุปได้ว่า ในด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูกแม่ลูกรับรู้ตรงกันว่าควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันและให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การรับรู้ที่ไม่ตรงกันคือ ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และการติดตามผลการเรียนจากคุณครู ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง แต่แม่รับรู้ว่าควรเป็นอันดับรองลงไป

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งแม่ควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เช่น เล่นดนตรี กีฬา และส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้มากเท่า ๆ กัน อันดับสองควรส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี และสุดท้าย ควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูกในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันดับหนึ่งควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณีมากเท่า ๆ กัน รองลงไปคือ ส่งเสริมให้ลูกมินิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ และสุดท้ายพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แม่และลูกรับรู้ตรงกันว่าควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา มากเป็นอันดับหนึ่ง ควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน ส่วนการส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่ง แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับรองลงไป ส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง แต่แม่เห็นว่าควรให้เป็นอันดับหนึ่ง

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งแม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตร ประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน และให้ลูกร่วมรับรู้สถานภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว อันดับสองให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว อันดับสามและสุดท้ายให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน eworkงานอาชีพของครอบครัว

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อันดับหนึ่งแม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองควรให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว และให้ลูกร่วมรับรู้สถานภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัวมากเท่า ๆ กัน สุดท้ายควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายให้เป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

สรุปได้ว่า ในด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ในการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แม่และบุตรรับรู้ตรงกันว่าอันดับหนึ่ง ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำ เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ซักผ้า รีดผ้า รองลงไปควรให้ลูก ร่วมรับรู้สถานการณ์ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว ส่วนด้านอื่น ๆ การรับรู้ไม่ตรงกันคือ การให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตรประจำวัน ช่วยงานอาชีพของครอบครัว ลูกรับรู้ควร เป็นอันดับสุดท้าย แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ลูกรับรู้ควรเป็นอันดับสาม แม่รับรู้ว่าการเป็นอันดับสอง ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายให้เป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน ลูกรับรู้ว่าการเป็นอันดับสอง แต่แม่รับรู้ ว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.15 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรต่อการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 1)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
1	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กดีจนลูก -ไปตามทุกข์ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กดีจนลูก -ไปตามทุกข์ สุข	-จัดหาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมมือกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาร้อยล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมมือกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาร้อยล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
5	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กดีจนลูก -ไปตามทุกข์ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กดีจนลูก -ไปตามทุกข์ สุข	-จัดหาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมมือกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาร้อยล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมมือกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาร้อยล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
10	-ชี้แนะ	-ชี้แนะ	-บอกความรู้สึก	-ปรับความเข้าใจ	-จัดหัวข้อ	-จัดหัวข้อ	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ชมรายการทีวี	-ชมรายการทีวี	-ช่วยทำงาน	-ช่วยทำงาน
	-ช่วยทำ	-ช่วยทำ	-บอกความรู้สึก	-ปรับความเข้าใจ	-จัดหัวข้อ	-จัดหัวข้อ	-วางแผน	-วางแผน	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-บ้าน	-บ้าน
	-กลับบ้าน	-กลับบ้าน	-บอกความรู้สึก	-ปรับความเข้าใจ	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-แก้ปัญหา	-แก้ปัญหา	-มีส่วนร่วม	-มีส่วนร่วม	-ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยงานอาชีพ
	-ภาคภูมิใจ	-ภาคภูมิใจ	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม	-อ่าน	-อ่าน	-มีส่วนร่วม	-มีส่วนร่วม
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-โรงเรียน	-โรงเรียน	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม	-ไม่ชอบครัว	-ไม่ชอบครัว
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-ศึกษาข้อมูล	-ศึกษาข้อมูล	-ทางสังคม	-ทางสังคม	-รับฐานะ	-รับฐานะ
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-ติดตามการ	-ติดตามการ	-ทางสังคม	-ทางสังคม	-ทางการเงิน	-ทางการเงิน
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-เรียน	-เรียน				
13	-ชี้แนะ	-ชี้แนะ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-ปรับความเข้าใจ	-จัดหัวข้อ	-จัดหัวข้อ	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ชมรายการทีวี	-ชมรายการทีวี	-ช่วยทำงาน	-ช่วยทำงาน
	-ให้กำลังใจ	-ให้กำลังใจ	-ปรับความเข้าใจ	-ปรับความเข้าใจ	-จัดหัวข้อ	-จัดหัวข้อ	-วางแผน	-วางแผน	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-บ้าน	-บ้าน
	-ช่วยทำ	-ช่วยทำ	-บอกความรู้สึก	-ปรับความเข้าใจ	-จัดสถานที่เรียน	-จัดสถานที่เรียน	-แก้ปัญหา	-แก้ปัญหา	-ใช้เวลาว่างให้	-ใช้เวลาว่างให้	-ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยงานอาชีพ
	-กลับบ้าน	-กลับบ้าน	-บอกความรู้สึก	-ปรับความเข้าใจ	-เรียน	-เรียน	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-ใช้จ่ายเงิน	-ใช้จ่ายเงิน
	-ภาคภูมิใจ	-ภาคภูมิใจ	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-โรงเรียน	-โรงเรียน			-รับฐานะ	-รับฐานะ
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-ศึกษาข้อมูล	-ศึกษาข้อมูล			-ทางการเงิน	-ทางการเงิน
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-ติดตามการ	-ติดตามการ	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม		
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ได้ถามทุกข์	-ได้ถามทุกข์	-จัดสภาพแวดล้อม	-จัดสภาพแวดล้อม	-เรียน	-เรียน	-ทางสังคม	-ทางสังคม		

4.2 ผลการวิเคราะห์หัตถบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หัตถบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่ การพูดคุยหรือสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นเพื่อแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์หัตถบาทครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียนและพ่อแม่ในการช่วยเหลือนักเรียน

จากการวิเคราะห์การรับรู้ของนักเรียนและพ่อต่อหัตถบาทครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 2 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.01-1.50 (ดูตารางที่ 4.16) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าอันดับหนึ่ง พ่อควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษา อันดับสองตักเตือนกวดขันการเรียน และเป็นที่ยังคอยให้กำลังใจ รองลงไปติดตามผลการเรียนจากครู ผู้สอน และสุดท้ายดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก

ในขณะที่เดียวกัน พ่อรับรู้ว่าจะควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษา ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ตักเตือนกวดขันการเรียนมากเท่า ๆ กันเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน และสุดท้ายเป็นที่ยังคอยให้กำลังใจ

สรุปได้ว่า ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนนี้ พ่อและลูกมีการรับรู้ตรงกันมากที่สุดคือการชี้แนะให้คำปรึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ การรับรู้ไม่ตรงกันมากที่สุด คือ การดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ลูกรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับสุดท้าย แต่พ่อรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับหนึ่ง และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน ลูกรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับหนึ่ง

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าจะควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด รองลงไป คอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมและพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูกมากเท่า ๆ กัน และสุดท้าย ปรึบความเข้าใจกับลูก เมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน และบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่าการติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ และบอกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้นมากที่สุด รองลงไปควรปรึบความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน และสุดท้าย คอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม พูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก

สรุปได้ว่า พ่อและลูกมีการรับรู้ในด้านการพูดคุยติดต่อสื่อสารกับลูกนี้ มีการรับรู้ตรงกันมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุด คือการบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย แต่พ่อรับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่ง คอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมและพูดคุยได้ตามทุกข์สุขของลูก ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับรองลงไป แต่พ่อรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ พ่อควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอันดับหนึ่ง รองลงไปจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ มากเท่ากัน สุดท้ายควร จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ

ในขณะเดียวกันพ่อรับรู้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียน ควรจัดหาจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอันดับหนึ่ง รองลงไปจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ อันดับสามจัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และสุดท้ายคือ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน และจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนให้ลูกนี้ ส่วนใหญ่พ่อและลูกมีการรับรู้ไม่ตรงกันคือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน ลูกรู้ว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง พ่อรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน ลูกรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย การจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย แต่พ่อรับรู้ว่าเป็นอันดับสอง ส่วนที่มีการรับรู้ตรงกันคือ จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปควรจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งพ่อควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ติดตามผลการเรียน จากครู รองลงไปคือให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และสุดท้ายวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน

ในขณะที่เดียวกันพอเห็นว่า ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหา การเรียนของลูก ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน อันดับหนึ่ง รองลงไปคือ ติดตามผลการ เรียนจากคุณครู อันดับสามคือ วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่ โรงเรียนจัดขึ้นและศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียนมากเท่า ๆ กัน

สรุปได้ว่าการรับรู้ในด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหา การเรียนของลูก พ่อและลูกรับรู้ตรงกันว่า อันดับหนึ่งควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน อันดับ สอง ควรติดตามผลการเรียนจากคุณครู อันดับสาม ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การรับรู้ ที่ไม่ตรงกัน คือการวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย แต่พ่อรับรู้ ว่าควรเป็นอันดับสาม และการศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสอง แต่พ่อรับรู้ว่าเป็นอันดับสาม

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่งพ่อควร ส่งเสริมให้ชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อันดับสองควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา อันดับสามพ่อควรส่งเสริมให้ลูกมีนิสัย รักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ อันดับสี่ควรส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี และสุดท้ายควรพาออกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์โบราณสถาน เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหา การเรียน อันดับหนึ่งควรส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ อันดับสองควรส่งเสริม ให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา และส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี มากเท่า ๆ กัน อันดับสามพาออกไปแหล่ง เรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น และสุดท้าย ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มี ประโยชน์ต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหา การเรียน พ่อและลูกส่วนใหญ่รับรู้ไม่ตรงกัน ที่ขัดแย้งกันมากที่สุด คือควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการ ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง แต่พอเห็นว่าควรให้เป็นอันดับสุดท้าย ส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม พ่อเห็นว่าควรเป็น อันดับหนึ่ง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสี่ พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง และควรพาออกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น ซึ่งลูกให้เป็นอันดับ สุดท้าย พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม ที่พ่อลูกมีความคิดเห็นตรงกัน คือควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นอันดับสองเหมือนกัน

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีอันดับหนึ่ง พ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสอง ให้ลูกร่วมรับรู้สถานภาพหรือฐานะทางการเงินของครอบครัว อันดับสามควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว และควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน และสุดท้าย รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัว เช่น ช่วยขายของ เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่าการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการแก้ปัญหาการเรียน อันดับหนึ่ง พ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสอง รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพ ของครอบครัว อันดับสาม ให้ลูกร่วมรับรู้สถานภาพหรือฐานะทางการเงินของครอบครัว อันดับสี่ ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว และสุดท้ายควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ไม่ตรงกัน คือ การให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพ ของครอบครัว ลูกรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับที่สี่พ่อรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับสอง ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ลูกรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับสาม พ่อรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับสี่ ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่นจ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน ลูกรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย ให้ลูกร่วมรับรู้สถานภาพหรือฐานะทางการเงินของครอบครัว ลูกรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับสุดท้าย แต่พ่อรับรู้ว่าการควรเป็นอันดับที่สาม ที่พ่อลูกรับรู้ตรงกัน คือควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำ เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า เป็นต้น จัดอันดับให้เป็นหนึ่งเหมือนกัน

ตารางที่ 4.16 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่บุตรต่อความช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 2)

ครอบครัว	การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
1	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ทำตามทุก เรียน	-จัดทวิสต์ดู อุปกรณ์ ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -คิดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้รางวัลให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้รางวัลให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน
4	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขันการเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ทำตามทุก เรียน	-จัดทวิสต์ดู อุปกรณ์ จัดสถานที่ เรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้รางวัลให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้รางวัลให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน	-ให้ช่วย ทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ การเงิน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ			
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ		
6	-ชี้แนะ -ได้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ได้ตามทุก ๆ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ได้ตามทุก ๆ	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ได้ตามทุก ๆ	-จิตสภาพ แวดล้อมดี	-จัดสภาพ แวดล้อมดี	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว
7	-ชี้แนะ -ได้กำลังใจ -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวดขันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ได้ตามทุก ๆ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ได้ตามทุก ๆ	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
8	-ช่วยทำ การบ้าน	-กดดันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ แก้ปัญหา	-วางแผน แก้ปัญหา	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยงานอาชีพ
9	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-กดดันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ แก้ปัญหา	-ค้นหาสาเหตุ แก้ปัญหา	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมใน ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมใน ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาไว้		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	
11	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล ติดตามการ มาเรียน	-วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ การเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
15	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ดักเตือนลูก เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ดักเตือนลูก เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ดักเตือนลูก เรียน	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
16	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ -ที่บ้าน -กวดขันการเรียน -ติดตามผล -การเรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ -ที่บ้าน -กวดขันการเรียน -ติดตามผล -การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ไม่ควรร -ปรับความ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตัดสินถูก -ไปตามทุก -ทุก	-จัดหนังสือ -อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน -แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม -โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ -มาเรียน	-คำแนะนำ -เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน
18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ -ที่บ้าน -กวดขันการเรียน -ติดตามผล -การเรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ -ที่บ้าน -กวดขันการเรียน -ติดตามผล -การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ไม่ควรร -ปรับความ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตัดสินถูก -ไปตามทุก -ทุก	-จัดหนังสือ -อุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน -จัดสภาพแวดล้อมเสียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน -แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม -โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ -มาเรียน	-คำแนะนำ -เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ -เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะการเงิน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัว	การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
23	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ดักเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ การเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ การเงิน
26	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวาดชั้นการ เรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ครอบครัวที่	การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	
27	-ชี้แนะ -กวดขันการเรียน	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร ไม่ครบ เข้าใจ -ได้ถามทุกสิ่ง -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-จัดทิวทัศน์ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ค้นหาสาเหตุ การเขียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ การเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ การเงิน	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับรู้ฐานะ การเงิน
35	-ชี้แนะ -กวดขันการเรียน	-ชี้แนะ -กวดขันการเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ดีเกินลูก -ได้ถามทุก สิ่ง	-ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-วางแผน แก้ปัญหา -ศึกษาข้อมูล มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์หีบหบาทครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียนและแม่ ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการวิเคราะห์หีบหบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียนและแม่ ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 2 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.01-1.50 (ดูตารางที่ 4.17) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษามากที่สุด รองลงไปควรเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และดักเตือนกวดขันการเรียนมากเท่า ๆ กัน และอันดับสามควรติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน และน้อยที่สุดควรดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก

ในขณะเดียวกันแม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะ ให้คำปรึกษามากที่สุด รองลงไปควรเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และดักเตือนกวดขันการเรียน มากเท่า ๆ กันอันดับสาม ควรติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอนมากเท่า ๆ กัน และสุดท้ายควรดูแล ทำการบ้านร่วมกับลูก

สรุปได้ว่า แม่และลูก การรับรู้ใน ด้านความสนใจเอาใจใส่ดูแลลูกเกี่ยวกับการเรียน มีการรับรู้ที่ตรงกันในทุกด้าน ทั้งการจัดอันดับที่ก่อนหลังและในรายละเอียด

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรบอกลูก ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด รองลงไป คอยดักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ เหมาะสม อันดับสาม ควรพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก อันดับสี่ปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกัน และสุดท้ายบอกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น

ในขณะเดียวกันแม่รับรู้ว่ามี การติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรและบอกลูก ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด รองลงไปคอยดักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้เหมาะสม อันดับสามปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกันและบอกลูกถึง ความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่มีต่อกันในขณะนั้นมากเท่า ๆ กัน และสุดท้ายควรพูดคุยไต่ถามทุกข์สุข ของลูก

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการติดต่อสื่อสารกับลูกนี้ แม่และลูกรับรู้ตรงกัน มากที่สุด คือ ควรและบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ รองลงไปคอยดักเตือน ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม การรับรู้ที่ไม่ตรงกัน คือ ด้านการพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสาม แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสุดท้าย ควรปรับความเข้าใจกับลูก เมื่อพบว่ามี ความเข้าใจไม่ตรงกัน ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสี่ แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสาม และ

บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่มีต่อกันในขณะนั้น ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสุดท้าย แม่รับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสาม

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าคุณควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด รองลงไปจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ อันดับสามจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และอันดับสุดท้าย จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด รองลงไปคือ จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้มากเท่า ๆ กัน อันดับสุดท้ายจัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม และจัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ มากเท่ากัน

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการให้ลูกนี้แม่และลูกมีการรับรู้ตรงกันมากที่สุด คือด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน อันดับหนึ่งรองลงไป การจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ อันดับสามจัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดคือ การจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน ลูกรับรู้ว่าคุณควรให้เป็นอันดับสุดท้าย แต่แม่รับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสอง

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าคุณอันดับหนึ่ง แม่ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน รองลงไป ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียนมากเท่า ๆ กัน อันดับสามติดตามผลการเรียนจากครู และสุดท้าย คือวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่าคุณความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของคุณ ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน และวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไป คือ ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น สุดท้าย ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และติดตามผลการเรียนจากคุณครูมากเท่า ๆ กัน

สรุปได้ว่า แม่และลูกรับรู้ในด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของครอบครัว เห็นตรงกันว่าคุณค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น อันดับสาม การติดตามผลการเรียนจากคุณครู การรับรู้ที่ไม่ตรงกัน มากที่สุดคือ วางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันแม่รับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับหนึ่งแต่ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่ง แม่ควรส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ รองลงไป ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ อันดับสาม ควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬาและส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณีมากเท่า ๆ กัน สุดท้ายควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหา การเรียน อันดับหนึ่ง ควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬามากเท่า ๆ กัน รองลงไป ควรส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณีมากเท่า ๆ กัน อันดับสามสุดท้าย ควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

สรุปได้ว่าแม่และลูก การรับรู้ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ไม่ตรงกัน ในทุก ๆ ด้าน

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่ง แม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองควรให้ลูกร่วมรับรู้สถานะภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว อันดับสาม ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน และสุดท้ายควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว และให้รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน หน่วยงานอาชีพของครอบครัว ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันดับหนึ่ง แม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองควรให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาใน การเรียน และกิจวัตรประจำวัน หน่วยงานอาชีพของครอบครัว อันดับสาม ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัวและให้ลูกร่วมรับรู้สถานะภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัวมากเท่า ๆ กัน สุดท้ายควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายให้เป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แม่และลูกรับรู้ตรงกันมากที่สุด อันดับหนึ่ง คือ มอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน

ซักผ้า รีดผ้า ส่วนด้านอื่น ๆ รับผิดชอบไม่ตรงกัน คือ การให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตรประจำวัน ช่วยงานอาชีพของครอบครัว ลูกรับผิดชอบเป็นอันดับสุดท้าย แต่แม่รับผิดชอบเป็นอันดับสอง ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ลูกรับผิดชอบเป็นอันดับสุดท้าย แม่รับผิดชอบเป็นอันดับสาม ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายให้เป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน ลูกรับผิดชอบเป็นอันดับสาม แม่รับผิดชอบเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.17 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรต่อการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 2)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลุกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	
2	-ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐิฐานะ ทางการเงิน
	-กดดันการ เรียน	-ช่วยทำ กาชบ้าน -กดดันการ เรียน	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการ เรียน	-ส่งเสริมการ เรียน	-ติดตามการ มาเรียน	-ติดตามการ มาเรียน	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยงานอาชีพ -รับฐิฐานะ ทางการเงิน
4	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่าย -รับฐิฐานะ ทางการเงิน
	-กดดันการ เรียน	-ช่วยทำ กาชบ้าน -กดดันการ เรียน	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการ เรียน	-ส่งเสริมการ เรียน	-ติดตามการ มาเรียน	-ติดตามการ มาเรียน	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่าย -รับฐิฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ			
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ		
6	-กวดขันการเรียน	-ชี้แนะ -กวดขันการเรียน	-ไปตามทุกข สุข	-ปรับความเข้าใจ	-จัดสถานที่เรียน	-จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน	-ศึกษาข้อมูล	โรงเรียน	-ใช้เวลาว่างให้	เป็นประโยชน์	บ้าน	บ้าน	-ช่วยทำงาน	ช่วยทำงาน
7	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร ไม่ควร -ปรับความเข้าใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ปรับความเข้าใจ	-จัดหน่วยการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์ -จัดสถานที่เรียน	-ค้นหาสาเหตุ	-วางแผนแก้ปัญหา	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์	เป็นประโยชน์	บ้าน	บ้าน	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยงานอาชีพ
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี	-จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน	-ส่งเสริมการเรียนรู้ เรียนรู้	โรงเรียน	-ศึกษาข้อมูล	การอ่าน	ร่วมกิจกรรม	ทางสังคม	ทางสังคม	-มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน	-มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน
8	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร ไม่ควร -ทำตามทุกข สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ทำตามทุกข สุข	-จัดหน่วยการเรียนรู้ -จัดสภาพแวดล้อมเพียง	-ส่งเสริมการเรียนรู้ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ	-วางแผนแก้ปัญหา	-มีสื่อรักการอ่าน	เป็นประโยชน์	ทางสังคม	ทางสังคม	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยงานอาชีพ

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
9	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -เด็กเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหา สาเหตุ -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน
11	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน แก้ปัญหา -ศึกษาข้อมูล -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน แก้ปัญหา -ศึกษาข้อมูล -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน

ตารางที่ 4.17 (ตจ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาไว้		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
15	-กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ได้ตามทุกข ข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ได้ตามทุกข ข	-ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ -ค้นหาสาเหตุ	-มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม	-มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม -มีส่วนร่วมทาง สังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐานะ ทางการเงิน
16	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ได้ตามทุกข ข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ได้ตามทุกข ข	-จัดทาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดทาวัด อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
18	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก -ให้ความ เข้าใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก -ให้ความ เข้าใจ	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
21	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก -ให้ความ เข้าใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก -ให้ความ เข้าใจ	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ให้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

กรอบ ครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม ส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหา การเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความ รับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
23	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
26	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้นการ เรียน -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหน่วย อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วม กัน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
27	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ชี้แนะ -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
35	-ชี้แนะ -กวดขันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้อีก ดี/ไม่ดี -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ติดตามทุก สุข	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเขาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
42	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-จัดท้าวัด อุปกรณ์	-จัดท้าวัด อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-ปรับความ เข้าใจ	-ปรับความ เข้าใจ	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม	-มีสายรักการ อ่าน	-มีสายรักการ อ่าน	-ช่วยงานอาชีพ รับฐิฐาอะ	-ช่วยงานอาชีพ รับฐิฐาอะ
	-กวดขันการ เรียน	-กวดขันการ เรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-จัดสถานที่ เรียน	-ศึกษาข้อมูล ติดตามการ	-ศึกษาข้อมูล ติดตามการ	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-พาลูกไป แหล่ง	-พาลูกไป แหล่ง
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-ตั้งเตือนลูก -ไต่ถามทุกข์ สุข	-ตั้งเตือนลูก -ไต่ถามทุกข์ สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-มาเรียน	-มาเรียน	เรียนรู้	เรียนรู้		
44	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร	-จัดท้าวัด อุปกรณ์	-จัดท้าวัด อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-ปรับความ เข้าใจ	-ปรับความ เข้าใจ	-จัดสถานที่ เรียน	-จัดสถานที่ เรียน	-แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม	-ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม
	-กวดขันการ เรียน	-กวดขันการ เรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ศึกษาข้อมูล ติดตามการ	-ศึกษาข้อมูล ติดตามการ	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-พาลูกไป แหล่ง	-พาลูกไป แหล่ง
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-ตั้งเตือนลูก -ไต่ถามทุกข์ สุข	-ตั้งเตือนลูก -ไต่ถามทุกข์ สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน			เรียนรู้	เรียนรู้		

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
45	-ชี้แนะ	-ชี้แนะ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ใช้เวลาวางใจให้	-ใช้เวลาวางใจให้	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยทำงานบ้าน
	-ช่วยทำ	-ช่วยทำ	-บอกความรู้สึก	-บอกความรู้สึก	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ติดตามการมาเรียน	-ติดตามการมาเรียน	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-บ้าน	-บ้าน
	-กดดันการ	-กดดันการ	-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-การเรียนรู้	-การเรียนรู้			-มีนิสัยรัก	-มีนิสัยรัก		
	-เรียน	-เรียน	-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี					-การอ่าน	-การอ่าน		
49	-ชี้แนะ	-ชี้แนะ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ชมรายการที่	-ชมรายการที่	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยทำงานบ้าน
	-ให้กำลังใจ	-ให้กำลังใจ	-ปรับความเข้าใจ	-ปรับความเข้าใจ			-วางแผนแก้ปัญหา	-วางแผนแก้ปัญหา	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-บ้าน	-บ้าน
	-ช่วยทำ	-ช่วยทำ	-บอกความรู้สึก	-บอกความรู้สึก	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม	-ใช้เวลาวางใจให้	-ใช้เวลาวางใจให้	-ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยงานอาชีพ
	-กดดัน	-กดดัน	-บอกความรู้สึก	-บอกความรู้สึก	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-โรงเรียน	-โรงเรียน	-เป็นประโยชน์	-เป็นประโยชน์	-รับรู้ฐานะทาง	-รับรู้ฐานะทาง
	-การเรียน	-การเรียน	-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ศึกษาข้อมูล	-ศึกษาข้อมูล	-ร่วมกิจกรรม	-ร่วมกิจกรรม	-การเงิน	-การเงิน
	-ติดตามผล	-ติดตามผล	-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ติดตามการมาเรียน	-ติดตามการมาเรียน	-ทางสังคม	-ทางสังคม	-มีส่วนร่วม	-มีส่วนร่วม
	-การเรียน	-การเรียน	-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-มาเรียน	-มาเรียน	-พาไปแหล่งเรียนรู้	-พาไปแหล่งเรียนรู้	-ครอบครัว	-ครอบครัว
			-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-มาเรียน	-มาเรียน	-พาไปแหล่งเรียนรู้	-พาไปแหล่งเรียนรู้		
			-ดี/ไม่ดี	-ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-ส่งเสริมการเรียนรู้	-มาเรียน	-มาเรียน	-พาไปแหล่งเรียนรู้	-พาไปแหล่งเรียนรู้		

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเขาใจได้		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
50	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-จัดหาวัดดู อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัดดู อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-รวมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-รวมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีสื่อในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีสื่อในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
51	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สูง	-จัดหาวัดดู อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัดดู อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-รวมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-รวมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสื่อรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีสื่อในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีสื่อในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	
53	-ให้กำลังใจ	-ชื่นชม	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-จัดสภาพแวดล้อมเสียง	-จัดสภาพแวดล้อมเสียง	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ชมรายการทีวี	-ชมรายการทีวี	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยทำงานบ้าน	-ช่วยงานอาชีพ
	-ให้กำลังใจ	-ให้กำลังใจ	-รับความเข้าใจ	-รับความเข้าใจ			โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน	บ้าน	บ้าน	

4.3 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่ การพูดคุยหรือสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นเพื่อแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของนักเรียนและพ่อ ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทครอบครัวของนักเรียนและพ่อในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 3 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.51–2.00 (ดูตารางที่ 4.18) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าย่้าระดับหนึ่ง พ่อควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับตักเตือนกวดขันการเรียน ย่้าระดับสองควรชี้แนะให้คำปรึกษา ย่้าระดับสามเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน สุตทำยควรดูแล ทำการบ้านร่วมกับลูก

ในขณะเดียวกัน พ่อรับรู้ว่าย่้าควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะ ให้คำปรึกษา ตักเตือนกวดขันการเรียน และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอนมากเท่า ๆ กัน ย่้าระดับหนึ่ง รองลงไปเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก

สรุปได้ว่า การรับรู้ใน ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนนี้พ่อและลูกมีการรับรู้ตรงกัน คือการตักเตือนกวดขันการเรียน ย่้าระดับหนึ่งการเป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ ย่้าระดับสอง ส่วนด้านอื่น ๆ รับรู้ไม่ตรงกัน คือ การชี้แนะให้คำปรึกษา ลูกรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับสอง แต่พ่อรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับหนึ่ง การดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก ลูกรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับสุตทำย แต่พ่อรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับสอง และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน ลูกรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับสาม แต่พ่อรับรู้ว่าย่้าควรเป็นย่้าระดับหนึ่ง

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าย่้าควรตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม และบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ มากที่สุด รองลงไป ควรพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก และสุตทำย ปรึบความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่าย่้ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน และบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังใจต่อกันในขณะนั้นมากเท่า ๆ กัน

ในขณะเดียวกันพ่อรับรู้ว่าย่้าการติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรคอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมย่้าระดับหนึ่ง รองลงไปควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควร

ปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ และควรปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน มากเท่า ๆ กัน อันดับสาม ควรพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก และสุดท้ายบอกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการพูดคุยติดต่อสื่อสารกับลูกนี้ พ่อและลูก มีการรับรู้ตรงกันมากที่สุดอันดับหนึ่ง คือควรคอยตักเตือนให้ลูกปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้เหมาะสม และสุดท้ายคือการบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น ส่วนด้านอื่น ๆ รับรู้ไม่ตรงกัน คือบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ ลูกรับรู้ว่าควรเป็น อันดับหนึ่ง แต่พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับรองลงไป ควรปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสาม แต่พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อเห็นควรให้เป็นอันดับสาม

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ ว่าพ่อควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนอันดับหนึ่ง รองลงไปจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม อันดับสาม จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ สุดท้ายควรจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ จัดสถานที่สำหรับการเรียน อย่างเป็นสัดส่วนมากเท่า ๆ กัน

ในขณะเดียวกันพ่อรับรู้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติมอันดับหนึ่ง รองลงไปจัด สถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และควรจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลาย สำหรับการเรียนรู้อันดับสอง อันดับสามควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน และสุดท้ายคือ จัด สภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูกนี้ พ่อและลูกรับรู้ไม่ตรงกัน เป็นส่วนมาก คือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน ลูกรับรู้ว่าควรเป็น อันดับหนึ่ง พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสาม ควรจัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อเห็นควรเป็นอันดับหนึ่ง จัดสถานที่ สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย พ่อเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ควรจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม แต่พ่อเห็นควรเป็นอันดับสอง ส่วนที่มีการรับรู้ตรงกันมีด้านเดียว คือ จัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน
 นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าอันดับหนึ่ง พ่อควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน และวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันมากเท่า ๆ กัน รองลงไปคือให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และอันดับสามสุดท้ายศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียนและติดตามผลการเรียนจากครูมากเท่า ๆ กัน

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่า ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน และติดตามผลการเรียนจากคุณครูอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน อันดับสาม และสุดท้ายควรศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก พ่อและลูก ส่วนใหญ่มีการรับรู้ตรงกันว่า อันดับหนึ่งควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนอันดับสอง ควรให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การรับรู้ที่ไม่ตรงกัน คือการวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง แต่พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสาม การศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสาม แต่พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสุดท้ายการติดตามผลการเรียนจากคุณครู ลูกรับรู้ว่าควรเป็นอันดับสาม แต่พ่อรับรู้ว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่า อันดับหนึ่งควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา อันดับสอง พ่อควรส่งเสริมให้ชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณีมากเท่า ๆ กัน อันดับสามพ่อควรส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ และควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์โบราณสถานมากเท่า ๆ กัน

ในขณะที่เดียวกันพ่อรับรู้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหาการเรียน อันดับหนึ่งควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา อันดับสอง ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้มากเท่า ๆ กัน อันดับสามควร ส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี และสุดท้ายพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาการเรียน พ่อและลูก ส่วนใหญ่มีการรับรู้ตรงกัน คือควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ รองลงไปและควรพาลูกไปแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น ให้เป็นอันดับสุดท้าย การรับรู้ที่ต่างกันคือควรส่งเสริม

ให้มีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสาม พ่อรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสอง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสอง แต่พ่อรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสาม

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าคุณอันดับหนึ่งพ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า อันดับสองรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และมีส่วนร่วมในงานอาชีพของครอบครัว เช่น ช่วยขายของ และให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของครอบครัวมากเท่า ๆ กัน อันดับสามควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัวสุดท้ายควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

ในขณะที่เดียวกันพ่อเห็นว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูกอันดับหนึ่งควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว อันดับสองพ่อควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า และให้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัวมากเท่า ๆ กัน อันดับสามให้รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพ ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนมากเท่า ๆ กัน

สรุปได้ว่า พ่อและลูกมีการรับรู้ในด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ในการแก้ปัญหาการเรียน รับรู้ตรงกัน คือควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า เป็นต้น ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับหนึ่ง พ่อรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสอง การให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ให้ลูกมีส่วนร่วมในงานอาชีพ ของครอบครัว ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสอง พ่อรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสาม ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ลูกรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับสาม พ่อรับรู้ว่าคุณควรเป็นอันดับหนึ่ง การรับรู้ที่ตรงกัน คือ ให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว ควรเป็นอันดับที่สอง และอันดับสุดท้าย ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือรื้อฟื้นปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
19	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดันการ เรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ ให้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ ให้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ ให้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ ให้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
20	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดันการ เรียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดันการ เรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ มีสิทธิ์รับการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ มีสิทธิ์รับการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ มีสิทธิ์รับการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ มีสิทธิ์รับการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาไว้ได้		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
22	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดันการ เรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ดึงเตือนลูก -ได้ถามทุกข์ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ดึงเตือนลูก -ได้ถามทุกข์ สุข	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสายรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
24	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ดึงเตือนลูก -ได้ถามทุกข์ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -ดึงเตือนลูก -ได้ถามทุกข์ สุข	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตามการ มาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีสายรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	
25	-ชี้แนะ -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกความรู้สึกละ ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึกละ ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-ค้นหาสาเหตุ -ติดตาม การเรียนรู้	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-มีส่วนร่วม ในครอบครัว					
28	-กวดขัน การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ได้ถามทุกข์ สุข	-ปรับความ เข้าใจ -ตั้งเตือนลูก	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา	-ค้นหาสาเหตุ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-รับฐานะ ทางการเงิน	
29	-ชี้แนะ -กวดขัน การเรียนรู้	-ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ ทางการเงิน	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่	การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
		ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
30	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-สงเสริม การเรียนรู้	-วางแผน แก้ปัญหา	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การเรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว
	-กอดขี้น การเรียนรู้	-ช่วยทำ การบ้าน -กอดขี้น การเรียนรู้	-รักเตือนลูก -ได้ถามทุกข์ สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดสภาพ แวดล้อมเตียง	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ติดตาม การมาเรียน	-มีนิสัยรัก การเรียนรู้ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-มีนิสัยรัก การเรียนรู้ -มีนิสัยรัก การเรียนรู้	-มีนิสัยรัก การเรียนรู้ -มีนิสัยรัก การเรียนรู้	-มีนิสัยรัก การเรียนรู้ -มีนิสัยรัก การเรียนรู้
31	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กอดขี้น การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-สงเสริม การเรียนรู้	-วางแผน แก้ปัญหา	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว
	-ติดตามผล การเรียนรู้	-กอดขี้น การเรียนรู้	-ได้ถามทุกข์ สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมเตียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเตียง	-ติดตาม การมาเรียน	-ติดตาม การมาเรียน	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
32	-ชี้แนะ -กวาดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ช่วยทำ การบ้าน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ได้ตามทุกข สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร ไม่ครบ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ได้ตามทุกข สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ติดตาม การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ติดตาม การเรียน	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้ ทางการเงิน	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
33	-ชี้แนะ -กวาดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดขัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ได้ตามทุกข สุข	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริมการ เรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัว	การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
34	-ชี้แนะ -ทำตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -เด็กเตือนลูก -ได้ถามทุก ๆ -ติดตามผล การเรียนรู้	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน มาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตามการ มาเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -รับผิดชอบต่อ ทางการเงิน
36	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวดขัน การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวดขัน การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเตือนลูก -ได้ถามทุก ๆ	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน -แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม การมาเรียน	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การมาเรียน	-ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม การมาเรียน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -รับผิดชอบต่อ ทางการเงิน	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ครอบครัวที่	ความสนใจเอาใจใส่	การพูดคุยหรือสื่อสาร	จิตสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้	กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน	การส่งเสริมการเรียนรู้	การปลูกฝังความรับผิดชอบ
	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ	ลูกตอบ	พ่อตอบ
37	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน	-วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรมทางสังคม	-ช่วยทำงานบ้าน -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน
	-กดดัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกความรู้สึกดี/ไม่ดี -ไปตามทุกข สุข	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ -จัดสถานที่เรียน	-ร่วมกิจกรรมโรงเรียน -ติดตามการมาเรียน	-ร่วมกิจกรรมทางสังคม -พาไปแหล่งเรียนรู้	
			-จัดสภาพแวดล้อมเพียง -จัดสภาพแวดล้อมบ้าน			
38	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -ศึกษาข้อมูล	-ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน
		-บอกความ ดี/ไม่ดี -ไปตามทุกข สุข	-จัดหาวัสดุอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการอ่าน	-ช่วยทำงานบ้าน -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน
			-จัดสภาพแวดล้อมบ้าน			

4.3.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทครอบครัวของแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่ม 3 ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.51–2.00 (ดูตารางที่ 4.19) พบว่า

ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ ด้านการเรียน เกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษา และตักเตือนกวดขันการเรียนมากที่สุด เป็นที่พึ่งคอย ให้กำลังใจ และติดตามผลการเรียนจากคุณครู รองลงไปสุดท้ายดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก

ในขณะที่เดียวกันแม่ รับรู้ว่ามีแม่ควรเอาใจใส่ด้านการเรียนเกี่ยวกับการเป็นที่ พึ่งคอยให้กำลังใจ มากที่สุด การชี้แนะให้คำปรึกษา รองลงไป ตักเตือนกวดขันการเรียน อันดับสาม ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอนมากเท่า ๆ กัน เป็นอันดับที่สี่

สรุปได้ว่า ในด้านความสนใจเอาใจใส่ดูแลลูก แม่และลูกมีการรับรู้ ไม่ตรงกันคือด้านการชี้แนะให้คำปรึกษา ลูกให้เป็นอันดับหนึ่ง แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสองเป็นที่ พึ่ง คอยให้กำลังใจ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง แม่ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง ติดตามผล การเรียนจากครูผู้สอน ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสาม แม่ให้เป็นอันดับสุดท้าย ตักเตือน กวดขัน การเรียน ลูกรับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับหนึ่ง แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรเป็นอันดับสาม การรับรู้ที่ตรงกันเกี่ยวกับดูแล ทำการบ้านร่วมกับลูก จัดเป็นอันดับสุดท้ายตรงกัน

ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่ามีแม่ควรบอก ลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด รองลงไปคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้เหมาะสม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูกมากเท่า ๆ กัน อันดับสาม บอกถึงความรู้สึกที่ดีและ ไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น และสุดท้ายปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีปัญหาเข้าใจ ไม่ตรงกัน

ในขณะที่เดียวกันแม่รับรู้ว่ามี การติดต่อสื่อสารกันในครอบครัว ควรปรับ ความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีปัญหาเข้าใจไม่ตรงกันมากที่สุด รองลงไปควรบอกบอกถึงความรู้สึก ที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น มากเท่ากับการพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก และน้อยที่สุด บอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ และคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม

สรุปได้ว่า ในด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว แม่และบุตรมีการรับรู้ ไม่ตรงกันเป็นส่วนใหญ่ คือในด้านการบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ ลูกรับรู้ว่ามีแม่ ควรมากที่สุด แต่แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับน้อยที่สุด การปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีปัญหาเข้าใจ ไม่ตรงกัน ลูกเห็นว่าควรเป็นลำดับสุดท้าย แต่แม่รับรู้ว่ามีแม่ควรปฏิบัติมากที่สุดอันดับหนึ่ง บอกถึง

ความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น ลูกรับรู้ว่าจะควรเป็นลำดับสาม แต่แม่เห็นว่าควรปฏิบัติอันดับสอง และคอยตักเตือนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม ลูกรับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับสอง แต่แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสาม พุดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก ลูกและแม่รับรู้ว่าจะควรเป็นอันดับสองเหมือนกัน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าจะควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มากที่สุด รองลงไปควร จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม อันดับสาม จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ มากเท่ากัน สุดท้ายจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นทางการเป็นส่วน

ในขณะเดียวกันแม่รับรู้ว่าจะ การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด รองลงไป คือ จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม และจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ อันดับสาม สุดท้ายจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นทางการเป็นส่วน

สรุปได้ว่า ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก แม่และลูก มีการรับรู้ตรงกันอันดับหนึ่ง คือด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน อันดับสอง จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น อันดับสามจัดสภาพแวดล้อมบ้านที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ และสุดท้ายการจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นทางการเป็นส่วน มีการรับรู้ไม่ตรงกัน คือ จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ผ่อนคลายผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง

ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าจะ อันดับหนึ่ง แม่ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนมากเท่ากับติดตามผลการเรียนจากครู รองลงไปคือวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันและให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น สุดท้ายศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน

ในขณะเดียวกันแม่รับรู้ว่าจะ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก ควรศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น อันดับหนึ่งรองลงไป คือ ควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน อันดับสามคือ ควรวางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันและติดตามผลการเรียนจากคุณครูมากเท่า ๆ กัน

สรุปได้ว่า ในด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก การรับรู้ไม่ตรงกันในทุกด้าน คือควรค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ลูกรับรู้ควรเป็นอันดับหนึ่งแม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง วางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ลูกเห็นควรเป็นอันดับสอง

แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสาม ให้ลูกร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสอง แต่แม่รับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่ง การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากคือ ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย แต่แม่ว่าเป็นอันดับหนึ่งและการติดตามผลการเรียนจากคุณครู ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสุดท้าย แต่แม่รับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่ง แม่ควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา รองลงไปส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากเท่ากับ ควรพาไปดูแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น อันดับสาม ควรส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี และสุดท้ายส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้

ในขณะเดียวกันแม่รับรู้ว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูก ในการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันดับหนึ่ง ควรส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี มากเท่า ๆ กัน รองลงไปคือ ส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ และพาไปดูแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน มากเท่ากัน และสุดท้ายควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แม่และลูกรับรู้ตรงกันว่า ควรส่งเสริมให้ลูกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปควรพาไปดูแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน ส่วนการส่งเสริมให้มีความรักการอ่าน หรือซื้อหนังสือมาให้ ลูกรับรู้ว่าเป็นอันดับสุดท้าย แม่รับรู้ว่าเป็นอันดับรองลงไป ส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติ ไปวัดตามเทศกาล ประเพณี ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสาม แต่แม่เห็นว่าควรให้เป็นอันดับหนึ่ง ควรส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ลูกเห็นว่าควรเป็นอันดับสอง แต่แม่เห็นว่าควรให้เป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว นักเรียนกลุ่มนี้รับรู้ว่าเป็นอันดับหนึ่ง แม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ซักผ้า รีดผ้า อันดับสองควรให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัว อันดับสาม ให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวันช่วยงานอาชีพของครอบครัว มากเท่ากับให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัวและสุดท้าย มีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน

ในขณะที่เดียวกันแม่เห็นว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันดับหนึ่ง ควรให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และ กิจวัตรประจำวัน ช่วยงานอาชีพของครอบครัว อันดับสอง แม่ควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วย ทำเป็นกิจวัตร ประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า มากเท่ากับ มีอิสระ ในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน อันดับสาม ให้ลูก ร่วมรับรู้สถานภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว สุดท้ายควรให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนด ข้อตกลงในครอบครัว

สรุปได้ว่า ในด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้ลูก ในการ แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่แม่และลูกรับรู้ไม่ตรงกัน คือควรมอบหมายงานบ้าน ให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ชักผ้า รีดผ้า ลูกเห็น ควรเป็นอันดับหนึ่ง แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง การให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตร ประจำวัน ช่วยงานอาชีพของครอบครัว ลูกเห็นควรเป็นอันดับสาม แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับหนึ่ง ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว ลูกเห็นควรเป็นอันดับสาม แม่เห็นว่าควรเป็น อันดับสุดท้าย ควรให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายให้เป็นรายสัปดาห์ หรือรายเดือน ลูกเห็นควรเป็นอันดับสุดท้าย แต่แม่เห็นว่าควรเป็นอันดับสอง ควรให้ลูกร่วมรับรู้ สถานภาพ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว ลูกเห็นควรเป็นอันดับสอง แม่เห็นว่าควรเป็น อันดับสาม

ตารางที่ 4.19 บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตรต่อวิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ในกลุ่มที่ 3)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จิตสภาพแวดล้อม		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
3	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกข การเรียน	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกข การเรียน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียน -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ส่งเสริม การเรียน -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
12	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียน -ติดตามผล การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกข การเรียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกข การเรียน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียน -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียน -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสีย -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
14	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้น การเขียน -ติดตามผล การเขียน	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวาดชั้น การเขียน -ติดตามผล การเขียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร -เด็กเดือนลูก -ได้ถามทัก สุจ -ติดตามผล การเขียน	-จัดหมวดหมู่ อุปกรณ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ติดตาม การมาเรียน แก้ปัญหา แก้ปัญหา	-ว่างแฉ แก้ปัญหา	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม ให้จ่ายเงิน	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม ให้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ให้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ให้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน
19	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวาดชั้น การเขียน -ติดตามผล การเขียน	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กวาดชั้น การเขียน -ติดตามผล การเขียน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเดือนลูก -ได้ถามทัก สุจ	-จัดหมวดหมู่ อุปกรณ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล หาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -รับฐาณะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
20	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถาม	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถาม	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-วางแผน แก้ปัญหา	-วางแผน แก้ปัญหา	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-กวดขัน การเรียน	-กวดขัน การเรียน	-ไม่ควรถาม เข้าใจ	-ไม่ควรถาม เข้าใจ	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ช่วยงาน อาชีพ	-ช่วยงาน อาชีพ
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-จัดสถานที่ เรียน	-ศึกษาข้อมูล ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล ติดตาม	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-มีส่วนร่วม ในครอบครัว
			-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-ติดตาม การเรียน	-ติดตาม การเรียน	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-การใช้จ่ายเงิน รับฐานะ	-การใช้จ่ายเงิน รับฐานะ
22	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถาม	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถาม	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ วางแผน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-ไม่ควรถาม เข้าใจ	-ไม่ควรถาม เข้าใจ	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ส่งเสริมการ เรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม	-ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม
	-กวดขัน การเรียน	-กวดขัน การเรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-จัดสถานที่ เรียน	-ศึกษาข้อมูล ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล ติดตาม	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-ในครอบครัว มีอิสระในการ	-ในครอบครัว มีอิสระในการ
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-ติดตาม การเรียน	-ติดตาม การเรียน	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ใช้จ่ายเงิน รับฐานะ	-ใช้จ่ายเงิน รับฐานะ
			-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-ตั้งเตือนลูก ถามทุกข	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ทางการเงิน ทางการเงิน	-ทางการเงิน ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหา		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
30	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -กดดัน การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ปรับความเข้าใจ	-ปรับความเข้าใจ -บอกความรู้สึกลด/ไม่ได้ -ได้ถามทุกข สุข	-จัดหาวัดดูอุปกรณ์ -จัดสภาพแวดล้อมเสียงจัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัดดูอุปกรณ์ -จัดสภาพแวดล้อมเสียงจัดสภาพแวดล้อมบ้าน	-วางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน -มีนิสัยรักการอ่าน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน
31	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร -ปรับความเข้าใจ	-ปรับความเข้าใจ -บอกความรู้สึกลด/ไม่ได้ -ได้ถามทุกข สุข	-จัดหาวัดดูอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมเสียง	-จัดหาวัดดูอุปกรณ์ -ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมเสียง	-ค้นหาสาเหตุวางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ค้นหาสาเหตุวางแผนแก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรมโรงเรียน	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ชมรายการที่เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน -ร่วมกิจกรรมทางสังคม -พาไปแหล่งเรียนรู้	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน	-ช่วยทำงานบ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมในครอบครัว -มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน -รับฐานะทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือสนับสนุนปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
32	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -รับความ เข้าใจ -กอดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ	-จัดสถานที่ อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน -ติดตาม การเรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรักการ อ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน
33	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -รับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ -บอกความรู้สึ ดี/ไม่ดี -ดีใจ -ดีใจ	-จัดหน้าที่ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน -ติดตาม การเรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลากว้างให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีฐานะ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
34	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -ช่วยงานอาชีพ
36	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ให้กำลังใจ -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ตั้งเตือนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน แวดล้อมบ้าน	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -รับฐานะ -รับฐานะ ทางการเงิน ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -รับฐานะ -รับฐานะ ทางการเงิน ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นหรือแก้ปัญหการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
37	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร ไม่ -ชักชวนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ว่างแฉะ แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การมาเรียน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ใช้เอกสารให้ เป็นประโยชน์ -ติดตาม การเรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-มีส่วนร่วมใน ครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
38	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ชักชวนลูก -ไปตามทุกที่ สุข	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ไปตามทุกที่ สุข	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ -ส่งเสริม การเรียนรู้ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อมเสียง -จัดสภาพ แวดล้อมบ้าน	-ค้นหาสาเหตุ ค้นหาสาเหตุ -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ค้นหาสาเหตุ ค้นหาสาเหตุ -ศึกษาข้อมูล -ติดตาม การมาเรียน	-ใช้เอกสารให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ใช้เอกสารให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียน		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
40	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-ปรับความ เข้าใจ	-ปรับความ เข้าใจ	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมใน ครอบครัว	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วมใน ครอบครัว
	-กดดัน การเรียน	-กดดัน การเรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-ตั้งเป้าหมาย -ได้ตามทุกข ตุ	-ตั้งเป้าหมาย -ได้ตามทุกข ตุ	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-รับฐิฐานะ ทางการเงิน	-รับฐิฐานะ ทางการเงิน
41	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-ปรับความ เข้าใจ	-ปรับความ เข้าใจ	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-แก้ปัญหา -ร่วมกิจกรรม	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว	-ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว
	-กดดัน การเรียน	-กดดัน การเรียน	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี	-จัดสถานที่ เรียน	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-ศึกษาข้อมูล -ติดตาม	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
	-ติดตามผล การเรียน	-ติดตามผล การเรียน	-ตั้งเป้าหมาย -ได้ตามทุกข ตุ	-ตั้งเป้าหมาย -ได้ตามทุกข ตุ	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสียง	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-รับฐิฐานะ ทางการเงิน	-รับฐิฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเขาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
43	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ช่วยทำ การบ้าน -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ได้ตามผู้ ครู	-ปรับความ เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -ได้ตามผู้ ครู	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อม เสียง	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -จัดสถานที่ เรียน -จัดสภาพ แวดล้อม เสียง	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การเรียนรู้	-ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การเรียนรู้	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ใช้เวลาวางให้ เป็นประโยชน์ -มีนิสัยรัก การอ่าน -พาไปแหล่ง เรียนรู้	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
46	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียนรู้	-ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กดดัน การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเดือนลูก -ได้ตามผู้ ครู	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควร เข้าใจ -บอกความรู้สึก ดี/ไม่ดี -เด็กเดือนลูก -ได้ตามผู้ ครู	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อม เสียง	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์ -จัดสภาพ แวดล้อม เสียง	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การเรียนรู้	-ค้นหาสาเหตุ -ร่วมกิจกรรม โรงเรียน -ติดตาม การเรียนรู้	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ชมรายการที่ เป็นประโยชน์ -ร่วมกิจกรรม ทางสังคม	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -ช่วยงานอาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาใจใส่		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตือรือร้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ		
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	
47	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยงาน อาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	
48	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ -ช่วยทำ การบ้าน -กวดขัน การเรียนรู้ -ติดตามผล การเรียนรู้	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-บอกสิ่งที่ควร/ ไม่ควรถูก	-จัดหน่วยวัด อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ	-ค้นหาสาเหตุ	-ชมเชยการทำงาน เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ชมเชยการทำงาน เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ชมเชยการทำงาน เป็นประโยชน์ -ใช้เวลาร่วมกัน เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยทำงาน บ้าน -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน	-ช่วยงาน อาชีพ -มีส่วนร่วม ในครอบครัว -มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน -รับฐานะ ทางการเงิน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ครอบครัว	ความสนใจเอาไว้ได้		การพูดคุยหรือสื่อสาร		จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้		กระตุ้นแก้ปัญหาการเรียนรู้		การส่งเสริมการเรียนรู้		การปลูกฝังความรับผิดชอบ	
	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ	ลูกตอบ	แม่ตอบ
52	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-ชี้แนะ -ให้กำลังใจ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร ไม่ครบ	-บอกสิ่งที่ควร/ไม่ควร ไม่ครบ	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์	-จัดหัวข้อ อุปกรณ์	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ค้นหาสาเหตุ -วางแผน	-ชมอาการที่ เป็นประโยชน์	-ชมอาการที่ เป็นประโยชน์	-ช่วยทำงาน บ้าน	-ช่วยทำงาน บ้าน
	-ช่วยทำ การบ้าน	-ช่วยทำ การบ้าน	-บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี	-บอกความรู้สึกล ดี/ไม่ดี	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-ส่งเสริม การเรียนรู้	-แก้ปัญหา -รวมกิจกรรม	-แก้ปัญหา -รวมกิจกรรม	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ใช้เวลาร่วมกัน ให้	-ช่วยงานอาชีพ	-ช่วยงานอาชีพ
	-กดดัน การเรียนรู้	-กดดัน การเรียนรู้	-ได้ถามทุกข สุข	-ได้ถามทุกข สุข	-จัดสถานที่ เรียน	-จัดสถานที่ เรียน	โรงเรียน	โรงเรียน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีนิสัยรัก การอ่าน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน	-มีอิสระในการ ใช้จ่ายเงิน
	-ติดตามผล การเรียนรู้	-ติดตามผล การเรียนรู้	-ได้ถามทุกข สุข	-ได้ถามทุกข สุข	-จัดสภาพ แวดล้อมเสี่ยง	-จัดสภาพ แวดล้อมเสี่ยง	-ติดตาม การเรียนรู้	-ติดตาม การเรียนรู้	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-พาไปแหล่ง เรียนรู้	-รับรู้ฐานะ ทางการเงิน	-รับรู้ฐานะ ทางการเงิน

ตอนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทครอบครัวของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การรับรู้บทบาทครอบครัวที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดของนักเรียนและพ่อแม่ในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ การรับรู้ของพ่อกับลูก และแม่กับลูก ต่อบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยรวม

ผู้วิจัยได้ประมวลคำตอบการรับรู้ของพ่อกับลูกและการรับรู้ของแม่กับลูกต่อบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยรวม โดยพิจารณาคำตอบที่ตรงกันของพ่อกับลูกและแม่กับลูก รวมทั้งคำตอบที่ไม่ตรงกันในแต่ละประเด็นหลักและแต่ละรายการของประเด็นย่อยโดยพิจารณาคำตอบเฉพาะครอบครัวที่ตอบคำถามทั้งพ่อแม่และนักเรียน 43 ครอบครัว (คำตอบของครอบครัวนักเรียนที่ไม่มีข้อมูลจากพ่อเนื่องจากพ่อแม่แยกกันอยู่โดยไม่หย่า หย่าร้างหรือพ่อตายไม่นำมาพิจารณาเพราะจะมีความคลาดเคลื่อนในการเปรียบเทียบคำตอบ และได้ทำการจัดอันดับของความถี่ของคำตอบดังกล่าวจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ) ดูตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 จำนวนและอันดับของคำตอบที่ตรงกัน และคำตอบที่ไม่ตรงกันตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกต่อบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

บทบาทครอบครัว	คำตอบที่ตรงกัน		คำตอบที่ไม่ตรงกัน	
	พ่อ - ลูก	แม่ - ลูก	พ่อ - ลูก	แม่ - ลูก
1. ความสนใจ เอาใจใส่การเรียน				
1.1 ชี้แนะให้คำปรึกษา	30(1)	30(1)	12	10
1.2 เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ	17	28(2)	19(2)	11(3)
1.3 ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก	8	17	24(1)	18(1)
1.4 ตักเตือน กวดขันการเรียน	27(2)	28(2)	14	11(3)
1.5 ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน	20(3)	21(3)	17(3)	13(2)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

บทบาทครอบครัว	คำตอบที่ตรงกัน		คำตอบที่ไม่ตรงกัน	
	พ่อ - ลูก	แม่ - ลูก	พ่อ - ลูก	แม่ - ลูก
2. การติดต่อสื่อสารในครอบครัว				
2.1 บอกลูกถึงสิ่งที่ควร/ไม่ควรปฏิบัติ	29(1)	32(1)	13	12
2.2 ปรับความเข้าใจกับลูก	15	17	23(2)	18(3)
2.3 บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดี/ไม่ดีต่อกัน	12	18(3)	24(1)	20(1)
2.4 คอยดักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	27(2)	25(2)	14	17
2.5 พุดคุยไต่ถามทุกข์ สุขของลูก	18(3)	25(2)	19(3)	19(2)
3. จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ				
3.1 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนรู้	21(2)	26(1)	13	15(3)
3.2 จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้	23(1)	22(2)	15	15(3)
3.3 จัดสถานที่ สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน	14	15	16(3)	22(1)
3.4 จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ	7	12	17(2)	22(1)
3.5 จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลาย	14(3)	17(3)	19(1)	21(2)
4. ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน				
4.1 ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน	24(1)	21(2)	18	17
4.2 วางแผน แก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน	12	16	21(2)	24(1)
4.3 ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	17(3)	17	19(3)	21(3)
4.4 ศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหา การเรียน	13	22 (1)	24 (1)	13
4.5 ติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน	18 (2)	18 (3)	21 (2)	23 (2)
5. การส่งเสริมการเรียนรู้				
5.1 ส่งเสริมให้ชมรายการที่เป็นประโยชน์	16 (3)	22 (2)	17	17(3)
5.2 ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	23	24 (1)	18 (3)	14
5.3 ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน	18 (2)	20 (3)	21 (2)	17 (3)
5.4 ร่วมกิจกรรมทางสังคม ประเพณี	10 (3)	19	22 (1)	21 (1)
5.5 พาไปแหล่งเรียนรู้	12 (3)	14	18 (3)	18 (2)
6. การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว				
6.1 มอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตร	27 (1)	38 (1)	18 (3)	7
6.2 แบ่งเวลาในการเรียน ช่วยงานอาชีพ	17 (3)	26 (2)	22 (1)	17
6.3 มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง	16	17	18 (3)	18 (3)
6.4 มีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว	13	18	20 (2)	20 (2)
6.5 ร่วมรับรู้ฐานะทางการเงินของครอบครัว	18 (2)	19 (3)	17	22 (1)

หมายเหตุ (1) หมายถึง อันดับ 1 (2) หมายถึง อันดับ 2 (3) หมายถึง อันดับ 3

จากตารางที่ 4.20 จำนวนและอันดับของคำตอบที่ตรงกัน และคำตอบที่ไม่ตรงกันตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกต่อบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยรวม จัดอันดับความถี่ของคำตอบจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คำตอบที่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก ในประเด็นหลักและแต่ละรายการย่อยของประเด็นหลักนั้น อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษา ตักเตือน กวดขันการเรียน และติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน ตามลำดับ อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัวเกี่ยวกับการบอกลูกถึงสิ่งที่ควร หรือไม่ควรปฏิบัติ คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก ตามลำดับ อันดับสาม คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวเกี่ยวกับการมอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตร ร่วมรับรู้ฐานะทางการเงินของครอบครัว การแบ่งเวลาในการเรียน หน่วยงานอาชีพของครอบครัว ตามลำดับ แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะประเด็นย่อย อันดับหนึ่ง คือ ชี้แนะให้คำปรึกษา อันดับสอง บอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ อันดับสาม คือ ตักเตือนกวดขันการเรียน คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตรความถี่เท่า ๆ กัน ส่วนคำตอบที่ตรงกันมากที่สุดของแม่กับลูก ในประเด็นหลักและแต่ละรายการย่อยของประเด็นหลักนั้น อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนเกี่ยวกับการชี้แนะให้คำปรึกษา ในรายการย่อยอันดับสอง คือ เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และตักเตือนกวดขันการเรียน และอันดับสาม คือ ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน อันดับสองในประเด็นหลัก คือ การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวเกี่ยวกับมอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตร แบ่งเวลาในการเรียน หน่วยงานอาชีพของครอบครัว และร่วมรับรู้ฐานะทางการเงินของครอบครัว ตามลำดับ อันดับสามในประเด็นหลัก คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัวเกี่ยวกับการบอกลูกถึงสิ่งที่ควรหรือไม่ควรปฏิบัติ ในรายการย่อยอันดับสองของประเด็นนี้ คือ คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก ความถี่เท่า ๆ กัน อันดับสาม บอกความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อกัน แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะประเด็นย่อย คำตอบที่ตรงกันของแม่กับลูก อันดับหนึ่ง คือ มอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตร อันดับสอง บอกลูกถึงสิ่งที่ควร หรือไม่ควรปฏิบัติ อันดับสาม เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ และตักเตือนกวดขันการเรียน

ส่วนคำตอบที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก ในประเด็นหลักและแต่ละรายการย่อยของประเด็นหลักนั้น อันดับหนึ่ง คือ ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนเกี่ยวกับศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียน การวางแผนแก้ปัญหาการเรียน ร่วมกันติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน และให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น อันดับสอง คือ ด้าน การส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับร่วมกิจกรรมทางสังคมประเพณี ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน

ลำดับสามในรายการย่อย เกี่ยวกับส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพาไปแหล่งเรียนรู้ ความถี่เท่ากัน อันดับสาม คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวเกี่ยวกับแบ่งเวลาในการเรียน หน่วยงานอาชีพของครอบครัว มีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว ลำดับสามในรายการย่อยเกี่ยวกับมอบหมายงานบ้านให้ทำเป็นกิจวัตร และมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงของครอบครัว ส่วนคำตอบที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของแม่กับลูก ในประเด็นหลักและแต่ละรายการย่อยของประเด็นหลักนั้น อันดับหนึ่ง คือ ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนเกี่ยวกับการวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน การติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน และให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น อันดับสอง คือด้านจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการเกี่ยวกับจัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วนและจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ ความถี่เท่า ๆ กัน ลำดับสอง เกี่ยวกับจัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลาย และลำดับสามจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ความถี่เท่า ๆ กัน อันดับสาม คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมทางสังคมประเพณี พาไปแหล่งเรียนรู้ ลำดับสาม ในรายการย่อยส่งเสริมให้ชมรายการที่มีประโยชน์ และส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่านเท่ากัน แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะรายการย่อย พบว่า คำตอบที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก อันดับหนึ่ง คือ การดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อกัน และศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน ความถี่เท่า ๆ กัน ส่วนคำตอบที่ไม่ตรงกันของแม่กับลูกมากที่สุด คือ วางแผนแก้ปัญหาการเรียน

สรุปได้ว่า คำตอบที่ตรงกันของพ่อกับลูก ตอบทบทวนครอบครัวในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมากที่สุด อันดับหนึ่ง คือด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว คำตอบที่ตรงกันของแม่กับลูก ตอบทบทวนครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมากที่สุด อันดับหนึ่ง คือด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน ซึ่งตรงกันกับของพ่อ อันดับสอง คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว และอันดับสามคือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว คำตอบที่ไม่ตรงกันของพ่อกับลูก อันดับหนึ่ง คือด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน อันดับสอง ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ อันดับสาม คือด้าน การปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว คำตอบที่ไม่ตรงกันของแม่กับลูก อันดับหนึ่ง คือด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน ซึ่งตรงกันกับของพ่อ อันดับสอง คือด้านจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ อันดับสาม คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ที่ตรงกันของพ่อ กับลูกและแม่กับลูก ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 1, 2 และ 3

ผู้วิจัยวิเคราะห์บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ที่ตรงกันของพ่อแม่และลูก ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ประกอบด้วยประเด็นหลัก 6 ด้านคือ ความสนใจ เอาใจใส่การเรียน การติดต่อสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความสะดวกหรือร้อนของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวในแต่ละประเด็นหลักและในแต่ละรายการของประเด็นย่อยที่การรับรู้ตรงกันของนักเรียนกับพ่อและนักเรียนกับแม่เป็นรายครอบครัวในกลุ่มที่ 1, 2 และ 3 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 สรุปผลการวิเคราะห์ การรับรู้ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกในกลุ่มที่ 1 จำนวน 6 ครอบครัว ดังตารางที่ 4.21

จากตารางที่ 4.21 จะเห็นได้ว่าบทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกันในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 1 พบว่าการรับรู้ของพ่อกับลูกที่ตรงกันมากที่สุดในประเด็นหลัก มีสองด้านเท่ากัน คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ และด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว และถ้าพิจารณาในแต่ละรายการย่อยของแต่ละประเด็นหลัก พบว่า การรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว เกี่ยวกับการบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ และด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ เกี่ยวกับคอยชี้แนะให้คำปรึกษา ส่วนการรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของแม่กับลูก ในประเด็นหลักและพิจารณาในแต่ละรายการย่อย คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้และด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว จำนวนคำตอบเท่ากัน ระหว่างคำตอบของพ่อกับลูกและของแม่กับลูกจำนวนเท่ากัน แต่ถ้าพิจารณาคำตอบที่พ่อแม่ลูกตอบตรงกัน อันดับหนึ่ง คือ ด้านจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ อันดับสอง คือด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสามคือด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้

5.2.2 สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัว ตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 2 จำนวน 17 ครอบครัว ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกัน ในกลุ่มที่ 2

2	ครอบครัว	2. การตัดสินใจ		3. จัดสภาพแวดล้อม		4. ความกระตือรือร้น		5. การส่งเสริมการเรียนรู้		6. ปลูกฝังความรับผิดชอบ	
		พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่
1.1	ชี้แนะให้คำปรึกษา	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
1.2	เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
1.3	ดูแลรักษาความสัมพันธ์กับลูก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
1.4	ดูแลตนเอง กวดขันการเรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
1.5	ติดตามผลจากระยะเรียนจากผู้สอน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
2.1	บอกถึงสิ่งที่ควร/ไม่ควรปฏิบัติ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
2.2	ปรับความเข้าใจกับลูก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
2.3	บอกถึงความรู้สึกดี/ไม่ดีต่อลูก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
2.4	คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
2.5	พูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3.1	จัดหาอุปกรณ์การเรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3.2	จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3.3	จัดหาหนังสือเรียนของลูกเป็นสัดส่วน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3.4	จัดหาพวงมาลัยที่ไม่มีเสียงรบกวนขณะนอนหลับ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3.5	จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลาย	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4.1	ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4.2	วางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4.3	ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4.4	ศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4.5	ติดตามการรายงานจากผู้สอน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
5.1	ส่งเสริมให้หมั่นทบทวนบทเรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
5.2	ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
5.3	ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
5.4	ร่วมกิจกรรมทางสังคมประเภทกีฬา	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
5.5	พาไปแหล่งเรียนรู้	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
6.1	มอบหมายงานบ้านให้เป็นกิจวัตร	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
6.2	แบ่งเวลาในการเขียนข้อสอบ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
6.3	มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อสอบ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
6.4	มีข้อละในการบริหารเวลาที่ใช้เรียน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
6.5	ร่วมชมผลงานบนกระดาน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹

หมายเหตุ ☹ หมายถึง คำตอบที่ตรงกันของพ่อ กับลูก
 ☺ หมายถึง คำตอบที่ตรงกันของแม่กับลูก

จากตารางที่ 4.22 จะเห็นได้ว่าบทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกันในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 2 พบว่า การรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก อันดับหนึ่ง คือ ด้านปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสอง คือ ด้าน ความสนใจเอาใจใส่การเรียน และด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว จำนวนเท่ากัน อันดับสาม คือ ด้านความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของแม่กับลูก อันดับหนึ่ง คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ความสนใจเอาใจใส่การเรียน แต่ถ้าพิจารณาคำตอบที่พ่อแม่ลูกตอบตรงกัน อันดับหนึ่ง คือ ด้านปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียนสรุปได้ว่าบทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และลูกที่ตรงกันมากที่สุดในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักเรียนในกลุ่มที่ 2 อันดับหนึ่ง คือ ด้านปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสามคือ ด้าน ความสนใจเอาใจใส่การเรียน

5.2.3 สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทครอบครัว ตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 3 จำนวน 20 ครอบครัว ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูกและแม่กับลูกที่ตรงกัน ในกลุ่มที่ 3

ตัวชี้วัด	2. การตัดสินใจ		3. จัดสภาพแวดล้อม		4. ความกระตือรือร้น		5. การส่งเสริมการเรียนรู้		6. ปฏิบัติตามรับผิดชอบ	
	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่	พ่อ	แม่
1.1 ชี้แนะให้คำปรึกษา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
1.2 เป็นที่พึ่งคอยให้กำลังใจ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
1.3 ดูแลทั้งการบ้านร่วมกับลูก	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
1.4 ตักเตือน กวดขันการเรียน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
1.5 ติดตามผลการเรียนจากผู้สอน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
2.1 บอกถึงสิ่งที่ควร/ไม่ควรปฏิบัติ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
2.2 ปรึกษาร่วมๆ ปรึกษา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
2.3 บอกถึงความรู้สึก/ไม่รู้สึกกับ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
2.4 คอยศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
2.5 พยายามทำความเข้าใจ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
3.1 จัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
3.2 จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
3.3 จัดหาที่สำหรับเรียนอย่างเป็นสัดส่วน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
3.4 จัดหาแว่นสายตาแว่นแว่นตา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
3.5 จัดหาแว่นตาแว่นแว่นตา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
4.1 คำนวณหาผลของปัญหาการเรียน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
4.2 วางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
4.3 ให้อุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสม	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
4.4 ศึกษาข้อดีข้อเสียของปัญหาการเรียน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
4.5 ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
5.1 ส่งเสริมให้เรียนภาษาเป็นประโยชน์	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
5.2 ส่งเสริมให้เรียนภาษาเป็นประโยชน์	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
5.3 ส่งเสริมให้เรียนภาษาเป็นประโยชน์	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
5.4 ส่งเสริมให้เรียนภาษาเป็นประโยชน์	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
5.5 พาไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
6.1 มอบหมายให้ไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
6.2 มอบหมายให้ไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
6.3 มอบหมายให้ไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
6.4 มอบหมายให้ไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
6.5 มอบหมายให้ไปเล่นกีฬา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

หมายเหตุ ☺ หมายถึง ค่าตอบที่ตรงกันของพ่อ กับลูก
☺ หมายถึง ค่าตอบที่ตรงกันของแม่กับลูก

จากตารางที่ 4.23 จะเห็นได้ว่า บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อกับลูก และแม่กับลูกที่ตรงกันในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มที่ 3 พบว่าการรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของพ่อกับลูก อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านความรับผิดชอบในครอบครัว การรับรู้ที่ตรงกันมากที่สุดของแม่กับลูกในประเด็นหลักอันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสอง คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว แต่ถ้าพิจารณาคำตอบที่พ่อแม่ลูกตอบตรงกัน อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสอง คือ ด้านการพูดคุยติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

สรุปได้ว่า บทบาทครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และลูกที่ตรงกันในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักเรียนในกลุ่มที่ 1,2 และ 3 อันดับหนึ่งของนักเรียนในกลุ่มที่ 1 คือ ด้านจิตสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม ความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนในกลุ่มที่ 2 คือ อันดับหนึ่ง คือ ด้านปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน นักเรียนในกลุ่มที่ 3 คือ อันดับหนึ่ง คือ ด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสอง คือ ด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว อันดับสาม คือ ด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว และจะพบว่าด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว จัดเป็นอันดับสองตรงกันตามการรับรู้บทบาทครอบครัวของพ่อแม่และลูกในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำทั้งในกลุ่มที่ 1,2 และ 3

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัด นครปฐม” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.1.2 เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.1.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อ และบุตรกับแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ พ่อแม่และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน บางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 64 คน

2) กลุ่มตัวอย่างคือพ่อแม่และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 โรงเรียน บางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 53 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ต้องอาศัย อยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริง เป็นกลุ่มตัวอย่าง 53 ครอบครัว มีพ่อจำนวน 43 คน แม่จำนวน 53 คน นักเรียน จำนวน 53 คนรวมทั้งหมดเป็นจำนวน 149 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามบทบาทของครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนักเรียนสำหรับ พ่อและแม่ แบบสอบถามพ่อและแบบสอบถามแม่มีลักษณะเหมือนกัน จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน เป็นข้อคำถาม ชนิดเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วย สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย และลักษณะชุมชน บริเวณที่พักอาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพ่อ แม่ กับนักเรียน เป็นคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดตามความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของลูก โดยทั่วไป คนในครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด คนในครอบครัวที่ขัดแย้งกับลูกมากที่สุด สิ่งที่พ่อแม่ชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตัวลูก ความคาดหวัง และวิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นดังที่คาดหวัง

ตอนที่ 3 พ่อแม่คิดว่าปัญหาด้านการเรียนของลูกมีสาเหตุมาจากอะไร

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 6 ด้าน เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

แบบสอบถามนักเรียน จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถาม ชนิดเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วย สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ คือ เพศ อายุระดับการศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษาที่ผ่านมาปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว จำนวน 4 ข้อ เป็นข้อคำถามให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิ่งที่นักเรียนชอบและไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ พ่อแม่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน อย่างไร นักเรียนคาดหวังอย่างไรกับอนาคตของตนเอง และจำทำอย่างไรให้เป็นไปตามที่คาดหวัง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถาม ให้เขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดตามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ชอบเรียนมากที่สุดวิชาที่ไม่ชอบเรียนมากที่สุด ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนมีสาเหตุมาจากอะไร เพราะเหตุใด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียน ที่มีปัญหาการเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 6 ด้าน เป็นข้อคำถามชนิดเลือกตอบ (checklist) และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย ความสนใจเอาใจใส่การเรียน การสื่อสารในครอบครัว การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ความกระตือรือร้นของครอบครัว ในการแก้ปัญหาการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-ปีที่ 3 และพ่อแม่ของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม โดยชี้แจงให้ทราบความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับ

2) ประสานงานกับครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 โดยให้แบบสอบถามไว้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้พ่อแม่ของนักเรียนที่ถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ในวันที่โรงเรียนนัดประชุมผู้ปกครอง โดยใช้เวลาหลังจากผู้ปกครองพบครูที่ปรึกษาแล้ว และเก็บกลับคืนในวันเดียวกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากครูที่ปรึกษาสำหรับพ่อแม่ของนักเรียนที่ไม่มาประชุม ก็ฝากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้นำกลับไปให้พ่อแม่ทำที่บ้าน และนำมาส่งคืนผู้วิจัยโดยตรง

3) การเก็บข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการเก็บด้วยตนเองโดยใช้เวลาในชั่วโมงอิสระของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาประมาณ 15 วัน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)

2) ความคิดเห็นของพ่อแม่ และบุตร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (content analysis)

1.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม"

1. ข้อมูลทั่วไป

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 62.26 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 37.73 มีอายุ 13-16 ปี มีอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.83 อายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.73 อายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.66 และอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.77 อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 คิดเป็นร้อยละ 22.64 และ 77.35 ตามลำดับ มีผลการเรียนเฉลี่ยส่วนใหญ่ ระหว่าง 1.51-2.00 คิดเป็นร้อยละ 47.16 รองลงมาผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 1.01-1.50 คิดเป็นร้อยละ 41.50 และผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 0.50-1.00 คิดเป็นร้อยละ 11.32 ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ คิดเป็นร้อยละ 83.01 อยู่กับแม่คิดเป็นร้อยละ 16.98 ไม่มีนักเรียนที่อาศัยอยู่กับพ่อโดยลำพัง

ข้อมูลทั่วไปของพ่อโดยรวมมีอายุระหว่าง 30-60 ปี อายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.48 รองลงไป อายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.58 และ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.93 สถานภาพการสมรส พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 97.67 แยกกันอยู่ไม่ได้หย่า คิดเป็นร้อยละ 2.32 รายได้ของพ่อต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.51 รองลงมาได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.88 และมีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไปมีน้อยมากคิดเป็นร้อยละ 2.32 ระดับการศึกษา พ่อส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 65.11 รองลงไประดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 13.95 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 11.62 ต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 4.65 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 2.32 โดยมีอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงไปมีอาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 23.25 ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 18.60 รับจ้างรายวันร้อยละ 9.30 รับราชการคิดเป็นร้อยละ 6.97 ไม่มีอาชีพร้อยละ 2.32

ข้อมูลทั่วไปของแม่นักเรียนโดยรวมพบว่า แม่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.49 รองลงไป อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.96 และ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.54 สถานภาพการสมรสแม่และพ่ออยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 79.24 แยกกันอยู่โดยไม่ได้หย่า คิดเป็นร้อยละ 9.43 หย่าร้างและคู่สมรสเสียชีวิตเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 5.66 รายได้ของแม่ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.71 รองลงมาได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.18 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 9.43 มีรายได้ 20,001-30,000 บาทร้อยละ 3.37 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 1.88 ระดับการศึกษา แม่ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 66.03 รองลงไประดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 11.32 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่าประถมศึกษา

เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.43 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 1.88 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.84 รองลงไปที่มีอาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 26.41 ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 24.52 รับจ้างรายวันร้อยละ 9.43 รับราชการคิดเป็นร้อยละ 3.77

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 79.24 และมาจากครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 20.75 โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.73 รองลงไปที่มีจำนวนสมาชิก 5 คนคิดเป็นร้อยละ 22.64 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 และสมาชิกในครอบครัว 7 คนคิดเป็นร้อยละ 1.88 เท่ากัน สภาพที่อยู่อาศัยโดยมากเป็นบ้านของตนเองลักษณะเป็นบ้านปูนชั้นเดียวคิดเป็นร้อยละ 30.18 บ้านไม้ชั้นเดียวคิดเป็นร้อยละ 24.52 บ้านปูนสองชั้นคิดเป็นร้อยละ 7.54 บ้านไม้สองชั้นคิดเป็นร้อยละ 3.77 อาคารพานิชตึกสามชั้นคิดเป็นร้อยละ 1.88 เป็นบ้านพักของทางราชการหรือบ้านพักบริษัทคิดเป็นร้อยละ 26.41 บ้านของตายาย คิดเป็นร้อยละ 3.77 และเป็นบ้านเช่าคิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุมชนแวดล้อมที่พักอาศัยของนักเรียนในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ใกล้ตลาดแหล่งค้าขายคิดเป็นร้อยละ 43.39 รองลงไปที่อยู่ใกล้วัดและสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.41 อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 22.64 อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งเท่ากับอยู่ใกล้โรงพยาบาลบางเลน คิดเป็นร้อยละ 3.77

2. *ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในครอบครัว*
 นักเรียนส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด รองลงไปที่ใกล้ชิดกับพ่อและพี่น้อง อันดับสุดท้ายจะใกล้ชิดกับน้า ย่าและตายาย ผู้ที่ขัดแย้งกับนักเรียนมากที่สุด คือ น้องและพี่ เวลามีปัญหาปรึกษาแม่มากที่สุดและผู้ที่จะช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด จะได้คำตอบไม่ตรงกันคือ นักเรียนกลุ่มที่ 1 จะบอกว่าผู้ที่จะช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ ครู และพ่อ นักเรียนกลุ่มที่ 2 จะบอกว่าผู้ที่จะช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ แม่ และนักเรียนกลุ่มที่ 3 จะบอกว่าผู้ที่จะช่วยเหลือด้านการเรียนมากที่สุด คือ พี่ในส่วนความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับอุปนิสัยของลูกพ่อแม่ส่วนใหญ่คิดว่าลูกมีนิสัย ร่าเริง ชอบสนุกสนาน ไม่ขัดใจใคร รองลงไปที่คิดว่าลูกคือเงาแต่ใจตนเอง ซึ่งก็ยังไม่ชอบทำงาน ติดเพื่อน เอาอย่างเพื่อน มีเล็กน้อยที่เห็นว่าลูกกล้าแสดงออก ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของลูก พ่อแม่ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับสูง มีงานทำ อาชีพที่ระบุมากที่สุด คือ รับราชการตำรวจ ทหาร ครู พยาบาล ส่วนความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของนักเรียนส่วนมาก คาดหวังเรียนให้จบ มีงานทำ อาชีพที่ระบุส่วนใหญ่เกี่ยวกับช่างต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเสริมสวย งานคอมพิวเตอร์ เป็นต้น วิธีการส่งเสริมลูกตามที่คาดหวัง

พ่อแม่ส่วนใหญ่ ใช้วิธีชี้แนะอบรมสั่งสอนว่ากล่าวตักเตือนให้ตั้งใจเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษา ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน ให้ดูตัวอย่างคนที่ประพฤติดีคนที่รับราชการ คนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

3. *ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ* คือ ชอบให้พ่อแสดงความห่วงใย สนใจเอาใจใส่ ช่วยเหลือเอาใจใส่เรื่องเรียน พาไปเที่ยว ชอบให้แม่แสดงความรักดูแลทุกคนในครอบครัว แม่ทำงานบ้าน สอนในสิ่งที่ไม่รู้ ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาสิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติมากที่สุด คือ พ่อกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน รองลงมาทะเลาะกับแม่ไม่ชอบให้แม่ขี้บ่น จู้จี้ ไม่ทำงานบ้าน ทะเลาะกับพ่อ สิ่งที่พ่อแม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้ลูกช่วยทำงานบ้าน รองลงมาช่วยงานอาชีพของครอบครัว มีความรับผิดชอบหน้าที่ ดูแลเวลาเจ็บป่วยน้อยที่สุด คือ กล้าแสดงออก และใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุด คือ ลูกติดเกม ดูโทรทัศน์นาน รองลงมา คือ เอาแต่ใจ ไม่อ่านหนังสือ ไม่ทำการบ้านทะเลาะกับพี่น้อง ซื่อสิ่งของที่ไม่จำเป็นน้อยที่สุด คือ ไม่ช่วยงานของครอบครัวและเห็นความสำคัญของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการเรียน พ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้วิธีติดตามผลการเรียน ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน ส่งเสริมสนับสนุนเรื่องเรียน แม่เพิ่มเรื่องบอกให้ทำการบ้าน ช่วยสอนทำการบ้าน

4. *สาเหตุปัญหาการเรียนของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและพ่อแม่* ได้คำตอบตรงกัน คิดว่า สาเหตุมาจากตัวนักเรียนเองมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าขี้เกียจ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานส่งครู ไม่กล้าถามอายเพื่อนที่ทำไม่ได้ อันดับสองคิดว่าครูและเพื่อน โดยให้เหตุผลว่าครูสอนน่าเบื่อ ไม่ใช้สื่อการสอน ให้งานยาก สิ่งงานมาก ใช้คำพูดไม่เหมาะสมเวลาโกรธ เพื่อนร่วมชั้นเรียน ชอบชวนคุย ชวนไปเที่ยว ชวนกันไม่เข้าเรียน อันดับสามคิดว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนในชั้นยากเกินไป อันดับสี่คิดว่าสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กติดเกม ห่วงเที่ยวมากกว่าอ่านหนังสือ อันดับห้าคิดว่ากิจกรรมการเรียนโดยบอกว่าโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนนอกห้องเรียนน้อยอันดับที่หกคิดว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนมีน้อยและไม่เพียงพอ ไม่น่าสนใจ อันดับเจ็ดคิดว่าคนในครอบครัว โดยเฉพาะพี่น้องชอบชวนทะเลาะ

5. *การรับรู้ที่ตรงกันและไม่ตรงกันของพ่อและบุตรกับแม่และบุตร* เกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1) บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรกับแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ตรงกันระหว่างพ่อกับบุตรในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับหนึ่งคือความสนใจเอาใจใส่การเรียน อันดับสองคือการติดต่อสื่อสารในครอบครัว และอันดับสามคือการปลุกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ส่วนการรับรู้

ที่ตรงกันระหว่างแม่กับบุตรในแต่ละด้านคืออันดับหนึ่งคือความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ อันดับสองคือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว และอันดับสามคือการติดต่อสื่อสารในครอบครัว ในทางตรงข้าม บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ไม่ตรงกันระหว่างพ่อกับบุตร อันดับหนึ่งคือความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน อันดับสองคือการส่งเสริมการเรียนรู้ และอันดับสามคือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ในขณะที่การรับรู้ที่ไม่ตรงกันระหว่างแม่กับบุตร อันดับหนึ่งคือความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน อันดับสองคือการส่งเสริมการเรียนรู้ อันดับสามคือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว

2) บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อและบุตรกับแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ตรงกันทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม พบว่า ในกลุ่มที่ 1 จำนวน 6 ครอบครัว อันดับหนึ่งคือการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ อันดับสองคือการพูดคุยติดต่อสื่อสารในครอบครัว และอันดับสามคือความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ กลุ่มที่ 2 จำนวน 17 ครอบครัว อันดับหนึ่งคือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว อันดับสองคือการติดต่อสื่อสารในครอบครัว และอันดับสามคือความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ และกลุ่มที่ 3 จำนวน 20 ครอบครัว อันดับหนึ่งคือความสนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ อันดับสองคือการติดต่อสื่อสารในครอบครัว และอันดับสามคือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว เมื่อพิจารณาร่วมกัน ทั้งสามกลุ่มจะเห็นได้ว่า การติดต่อสื่อสารในครอบครัวเป็นการรับรู้อันดับสองของพ่อแม่และบุตร เกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง "บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่ และบุตรในการช่วยเหลือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัด นครปฐม" มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับสมาชิก ภายในครอบครัว นักเรียนส่วนใหญ่มองมีความใกล้ชิดกับแม่มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาท สัมผัสใหม่ของมารดาในการเลี้ยงดูบุตร คือให้บุตรสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ สร้างบรรยากาศ ในบ้านให้เต็มไปด้วยความสุขสดชื่นและความรัก เพื่อช่วยให้บุตรรู้สึกอบอุ่นและมั่นคง ปราศจาก ความหวาดกลัวและกังวลใจ และสร้างสิ่งแวดล้อมในบ้านให้เป็นสิ่งเร้าเพื่อช่วยในการเจริญเติบโต ทางจิตโดยพยายามหาเวลาว่างสนุกหรือเพลิดเพลินกับบุตรเป็นเพื่อนเล่น เพื่อนคุย และตอบ

คำถามของลูกได้ทุกโอกาส ประกอบกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนยังเป็นชนบท นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ทำให้แม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกได้มาก นอกจากนั้น ครอบครัวส่วนหนึ่งมีอาชีพทางการเกษตรกรรม ทำให้มารดาเป็นคนใจเย็น เข้าใจและมองเห็นทัศนคติของบุตรได้อย่างชัดเจน ช่วยให้มารดาแก้ปัญหาได้อย่างสงบ และมีอารมณ์ขัน อ่อนโยน และยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ บุตรที่มีมารดาเช่นนี้จะเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพสูง เจริญเติบโตอย่างทางร่างกายและอารมณ์เต็มที่ รักและไว้วางใจในบิดามารดา (พริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ 2544 : 42)

ในขณะที่ผลการวิจัย พบว่าผู้ที่ขัดแย้งกับนักเรียนมากที่สุด คือน้องและพี่นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นอกจากพ่อแม่แล้ว ในครอบครัวส่วนใหญ่ นักเรียนจะมีพี่น้องอาศัยรวมอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยธรรมชาติแล้วเด็กในวัยนี้จะมีความต้องการพื้นฐาน เช่น การกิน การเล่น เหมือน ๆ กัน ทำให้บางครั้งเด็กที่ไม่มีความผูกพันกันมากมักจะหลบหนีจากพี่น้องมากกว่าที่จะหลบหนีจากพ่อแม่ เพราะเด็กวัยนี้ความรู้สึกไว ไม่สามารถทนความรบกวนจากที่ ๆ น้อง ๆ ได้ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันขึ้นได้บ่อยครั้ง ซึ่งจากการวิจัยของ สังวาล สมสนิท (อ้างถึงในพรรณธิดา เนื่องทวี 2544) ที่ศึกษาวิจัยความขัดแย้งกับบิดามารดาของเด็กวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย พบว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีความขัดแย้งกับบิดามารดาน้อยกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาหย่าร้างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบุตรได้อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาทั้งบิดามารดาจะทำให้บุตรมีความอบอุ่น ไม่มีปมด้อย และอาจแสดงออกมาถึงความสัมพันธ์ที่ดีโดยไม่มีดื้อรั้นหรือมีพฤติกรรมต่อต้าน

2. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของลูก พบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับสูงมีงานทำ อาชีพที่ระบุนมากที่สุด คือ ราชการตำรวจ ทหาร ครู พยาบาล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พ่อแม่ต้องการให้ลูกมีอาชีพที่มีความมั่นคง มีรายได้ขั้นต่ำเป็นประจำที่แน่นอน ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่าครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ รับจ้างรายวัน มีอาชีพรับราชการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ส่วนความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตของนักเรียนส่วนมากก็คาดหวังที่จะเรียนให้จบมีงานทำ อาชีพที่ระบุส่วนใหญ่เกี่ยวกับช่างต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเสริมสวย งานคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเป็นผู้ที่ไม่ชอบเรียนวิชาการที่ต้องใช้กระบวนการคิดซับซ้อน ดังเช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จึงไม่ต้องการที่จะเรียนวิชาในสายสามัญ แต่ชอบที่จะเรียนในสายอาชีพที่เน้นการทำงานในภาคปฏิบัติมากกว่า

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ คือ ชอบให้พ่อแสดงความห่วงใย สนใจเอาใจใส่ ช่วยเหลือเอาใจใส่เรื่องเรียน พาไปเที่ยว ชอบให้แม่แสดงความรัก ดูแลทุกคนในครอบครัว แม่ทำงานบ้าน สอนในสิ่งที่ไม่รู้ ให้คำปรึกษาช่วยแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วัยรุ่นต้องการความรักจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น จาก พ่อแม่ญาติ พี่น้อง จากครู จากเพื่อน ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ การต้องการความรักนี้อาจเป็นเพราะตัวเองคิดว่ามีคนสนใจและรักตัวเองน้อยลง ซึ่งเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจที่ไม่ค่อยมั่นคง ไม่มั่นใจในคุณค่าของตนเอง คิดว่าคนอื่นจะมองไม่เห็นสิ่งเหล่านี้จึงอยากเรียกร้องให้เขารักและสนใจตัวเองมากขึ้น (วิทยา นาควัชระ 2540 : 61)

ในขณะที่สิ่งที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติมากที่สุด คือ พ่อกินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน รongลงมาทะเลาะกับแม่ ไม่ชอบให้แม่ขี้บ่น จู้จี้ ไม่ทำงานบ้าน ทะเลาะกับพ่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วัยรุ่นแม้จะชอบความเป็นอิสระ แต่ก็ยังต้องการแบบอย่างที่ดี อยากได้คำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่ดี อยากเลียนแบบผู้ใหญ่ ซึ่งจะเห็นได้จากเด็กชายที่ต้องการพ่อมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เด็กหญิงก็ต้องการแม่เช่นกัน ฉะนั้น ผู้ใหญ่จึงต้องทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กต้องคอยนำทาง คอยตักเตือนเมื่อเด็กทำผิดและให้รางวัลเมื่อทำดี (วิทยา นาควัชระ 2540 : 61)

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า สิ่งที่พ่อแม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือให้ลูกช่วยทำงานบ้าน รongลงมาช่วยงานอาชีพของครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และดูแลเวลาเจ็บป่วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปทำให้ทั้งสามีและภรรยาต้องออกไปทำงานเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวให้เพียงพอกับรายจ่ายที่สูงขึ้นทุกปี บางครั้งสามีเองก็ต้องเปลี่ยนบทบาทมาช่วยเลี้ยงลูกและช่วยงานบ้านด้วย จากข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวจะเห็นได้ว่า ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนน้อยที่รับราชการ ที่พ่อแม่จะมีเวลาดูแลทำงานบ้านเองมากกว่า ซึ่งครอบครัวของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และเกษตรกรรม ทำให้พ่อแม่ต้องทำงานหนัก ไม่มีเวลาที่ทำงานบ้านได้เต็มที่นัก จึงต้องการให้บุตรช่วยงานบ้าน บางส่วนเพื่อแบ่งเบาภาระประจำวันลงไป โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษากำลังอยู่ในวัยที่มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานที่ต้องใช้ทักษะไม่สูงนักได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยพ่อแม่ได้แล้ว ยังก่อให้เกิดผลดีต่อตัวนักเรียนเอง จากการศึกษาของสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ (2540) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าปัจจัยทางด้านครอบครัว คือการเห็นความสำคัญของการศึกษาของบิดามารดา การมอบหมายให้ช่วยงานบ้าน ส่งผลต่อการออกกลางคันลดลงของนักเรียนซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่าหากครอบครัวให้ความสำคัญต่อการให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในครอบครัวแล้วก็จะช่วยให้นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น

ในขณะที่สิ่งที่พ่อแม่ไม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดคือ ลูกติดเกม ดูโทรทัศน์นาน รongลงมาคือเอาแต่ใจ ไม่อ่านหนังสือ ไม่ทำการบ้าน ทะเลาะกับพี่น้อง ชื่อสิ่งของที่ไม่จำเป็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการเล่นเกม หรือดูโทรทัศน์นาน เด็กก็จะไม่ใส่ใจต่อการอ่านหนังสือ และไม่ทำการบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของพ่อแม่ส่วนใหญ่ ที่ต้องการให้ลูกช่วยทำงานบ้าน หรืองานอาชีพของครอบครัว เพราะครอบครัวของนักเรียนที่เป็น ตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ผิดกับครอบครัวที่รับราชการ พ่อแม่จะมี เวลาดูแลทำงานบ้านเองมากกว่า

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ระหว่างพ่อกับบุตร และแม่กับบุตร ด้านที่ ตรงกันมากที่สุด คือความสนใจเอาใจใส่การเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการให้พ่อแม่ เอาใจใส่ด้านการเรียนด้วยการชี้แนะให้คำปรึกษา และตักเตือนกวดขันการเรียน และการทำการบ้าน ร่วมกับลูก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แม้ลูกคิดว่าพ่อแม่ไม่สามารถอธิบายวิธีทำโจทย์ปัญหาหรือตอบ คำถามในแบบฝึกหัดที่ถูกต้องได้เนื่องจากพ่อแม่ส่วนใหญ่จะมีความรู้ในระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ในขณะที่พ่อแม่คิดว่าควรทำการบ้านร่วมกับลูก ทั้งๆ ที่พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลา ให้กับลูกมากนัก ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษา ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าการดูแลช่วยเหลือของพ่อแม่จะช่วยให้เด็กมาโรงเรียนด้วยความพร้อมที่จะเรียนรู้และทำการบ้านเรียบร้อยมากขึ้น และเด็กจะอ่านหนังสือกับพ่อแม่ และอ่าน หนังสือด้วยตนเองที่บ้านอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น ดังนั้น พ่อแม่จึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ในการศึกษาของลูกได้ ซึ่งนอกจากเป็นการทบทวนบทเรียนแล้วยังสามารถช่วยตักเตือนกวดขัน การเรียน ควบคุมการดูโทรทัศน์ และการเล่นเกมของลูกไปในตัวด้วย (2540: 3)

ในขณะที่ บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการ ช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ตรงกันเป็นอันดับสอง ระหว่างพ่อกับบุตร คือการติดต่อ สื่อสารในครอบครัว ส่วนการรับรู้ของแม่กับลูก คือการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวนั้น ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าบทบาทของพ่อที่เห็นหัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้มีลักษณะในการคอยบอกคอยเตือน คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ในขณะที่แม่จะเป็นผู้ดูแลบ้าน ทั้งงานบ้าน ตั้งแต่ การทำความสะอาดบ้านเรือน ซักรดเสื้อผ้า การจัดหาและปรุงอาหาร การกินการอยู่ของทุกคนดังนั้น บทบาทของแม่จึงจะเป็นไปในลักษณะของความรับผิดชอบในครอบครัวมากกว่า

6. จากผลการวิจัยที่ พบว่าบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ระหว่างพ่อกับบุตร และแม่กับบุตรที่ไม่ตรงกัน มากที่สุดคือความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียน นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

พ่อแม่ของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่จะต้องประกอบอาชีพที่ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลบุตรมากนัก จะเห็นได้ว่าพ่อแม่ของนักเรียนกลุ่มนี้จะประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม รับจ้าง ทำงานโรงงาน ทำธุรกิจ มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ประกอบอาชีพประจำ เช่น รับราชการ ดังนั้นกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจในแต่ละวันก็เย็นแล้วยังต้องดูแลครอบครัวอีก ดังนั้น พ่อแม่ส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาที่ช่วยติดตามผลการเรียนของลูก และไม่สนใจที่จะอบรมหรือสอนระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ๆ ตลอดจนไม่กระตุ้นให้เด็ก ๆ รักและเอาใจใส่ต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ออบสัน (Obson, 1990 b:18-19) ที่ระบุว่าพ่อแม่จำนวนมากยังไม่มีเวลาในการดูแลลูกหรือร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพราะต้องใช้เวลามากไปกับการทำงาน ในขณะที่บุตรเห็นว่าพ่อควรให้เวลาในการช่วยค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ติดตามผลการเรียนจากครู ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จัดขึ้น ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน และวางแผนแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ซึ่งการรับรู้ที่ไม่ตรงกันทำให้เด็ก ๆ ทำอะไรก็ได้ที่เขาต้องการ จนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมสืบเนื่องในระยะยาวที่ไม่สามารถตามแก้ปัญหาได้ในเวลาอันสั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวดี สิงห์พันธุ์ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้งและการเสริมสร้าง สัมพันธภาพในครอบครัว ศึกษาเฉพาะกรณีครอบครัวที่มีบุตร พบว่าบิดามารดาที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนบุตรต่างกัน มีลักษณะความสัมพันธ์กับบุตรต่างกัน

7. จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตร ทั้งสามกลุ่มในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า การติดต่อสื่อสารในครอบครัวเป็นการรับรู้อันดับสองของพ่อแม่และบุตรเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การติดต่อสื่อสารในครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตในแต่ละวันของคนที่ต้องการแสดงความต้องการหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน การติดต่อสื่อสารภายในครอบครัวมีทั้งแบบที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำหยาบ การใช้อารมณ์ พุดแบบปากกับใจไม่ตรงกัน พยายามเอาชนะกัน การติดต่อที่ไม่เหมาะสมอาจมีผลทำให้ครอบครัวแตกร้าง แตกความสามัคคี เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน เมื่อในบ้านไม่มีความสุขก็จะเป็นสาเหตุผลักดันให้ลูกต้องไปหาความสุขนอกบ้าน และอาจทำให้ต้องหันไปหายาเสพติดในที่สุด ดังนั้นถึงแม้ว่าพ่อแม่จะมีเวลาไม่มากนัก แต่ถ้าสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่และลูกได้ ก็จะสามารถสร้างความผูกพันได้ดีกว่าการใช้เวลานานๆ เสียอีก (Liebert 1981) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่และลูกมีความเห็นตรงกันว่าพ่อแม่ควรบอกลูกถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด เพราะสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจากสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ และตัวแบบที่ปรากฏให้เห็นทุกวันในชีวิตประจำวัน ปรากฏการณ์บางอย่างแปลกใหม่

จนลูกไม่เข้าใจว่าเป็นสิ่งดีหรือถูกต้องหรือไม่ บางครั้งก็เกิดความสับสนว่าเรื่องที่ไมดีแต่ทำไมคนส่วนใหญ่จึงยังคงปฏิบัติกันอยู่ ทั้งนี้ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2520, อ้างถึงใน พระชูชาติ คงสีดา 2544: 37) กล่าวว่า การที่พ่อแม่อธิบายสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผลให้เด็กได้รับรู้จะช่วยให้เด็กรู้จักผิดชอบชั่วดี มีพัฒนาการทางความรู้สึก ละเอียดต่อการกระทำผิด ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตของลูกด้วย

8. จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่จะเป็นด้านของการสื่อสารในครอบครัวเกี่ยวกับบอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีที่มีต่อกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพ่อและแม่เห็นว่า ควรบอกลูกถึงสิ่งที่ลูกควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครอบครัวจะมีสัมพันธภาพและความรักในครอบครัวดีระหว่างสามีภรรยา ระหว่างบิดามารดากับบุตร การสื่อสารอาจจะมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและท่าทาง การดำเนินกันก็ทำได้แต่ควรใช้ถ้อยคำที่น่าฟังและมีเหตุผล ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีเวลาไม่มากนัก แต่ถ้าสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันได้ ก็จะสามารถสร้างความผูกพันได้ดีกว่าการใช้เวลานาน ๆ เสียอีก ดังนั้นสิ่งสำคัญคือการบอกถึงสิ่งที่ลูกควรหรือไม่ควรปฏิบัติ เพราะสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจากสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ และตัวแบบที่ปรากฏให้เห็นทุกวันในชีวิตประจำวัน ปรากฏการณ์บางอย่างแปลกใหม่จนลูกไม่เข้าใจว่าเป็นสิ่งดีหรือถูกต้องหรือไม่ บางครั้งก็เกิดความสับสนว่าเรื่องที่ไมดีแต่ทำไมคนส่วนใหญ่จึงยังคงปฏิบัติกันอยู่

ในขณะที่การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกับแม่ในประเด็นหลักและพิจารณาในแต่ละรายการย่อย พบว่าความกระตือรือร้นของครอบครัวในการแก้ปัญหาการเรียนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนแก้ปัญหาในการเรียนร่วมกัน การติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาของนักเรียนส่วนใหญ่จะต้องประกอบอาชีพ ซึ่งบิดามารดาของนักเรียนกลุ่มนี้จะประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม รับจ้าง ทำงานโรงงาน ทำธุรกิจ มีเพียงเล็กน้อยที่ประกอบอาชีพประจำ เช่น รับราชการ กว่าจะเสร็จภารกิจในแต่ละวันก็เย็นแล้วยังต้องดูแลครอบครัวอีก ดังนั้น มารดาส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาที่จะช่วยติดตามผลการเรียนของลูก และไม่สนใจที่จะอบรมหรือสอนระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ๆ ตลอดจนไม่กระตุ้นให้เด็ก ๆ รักและเอาใจใส่ต่อการเรียน พวกเด็ก ๆ ยังสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ที่เขาต้องการ จนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมสืบเนื่องในระยะยาวที่ไม่สามารถตามแก้ปัญหาได้ในเวลาอันสั้น

9. จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว

ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนของนักเรียน ระหว่างพ่อกับนักเรียนในกลุ่มที่ 2 มีมากที่สุด ในประเด็นหลักคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ถ้าพิจารณาในแต่ละรายการของแต่ละประเด็นหลักพบว่า ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกับพ่อ ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และด้านการปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ในเรื่องการแบ่งเวลาเรียนช่วยงานอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ธรรมชาติของเด็กวัยรุ่นนั้นจะมีพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมเปลี่ยนแปลงไป สำหรับการใช้ชีวิตในครอบครัว เด็กวัยนี้มักชอบอยู่ตามลำพัง ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงภายในตัวคือการเปลี่ยนแปลงทางเพศ อารมณ์ ความคิด การที่เด็กไม่ชอบรวมกลุ่มกับสมาชิกภายในครอบครัวอาจเป็นเพราะต้องการอิสระ จะทำงานของตนแต่กับสังคมภายนอกเขาจะทำงานร่วมกับเพื่อนฝูง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่างของนักเรียนเองด้วย เมื่อพิจารณาย้อนไปถึงคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่พ่อแม่ชอบให้ลูกปฏิบัติมากที่สุดจะเห็นว่าพ่อต้องการให้ลูกช่วยทำงานบ้าน รองลงมาช่วยงานอาชีพของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลารีวีย์ (Lareau 1989 อ้างถึงใน กุลวิชาติพิริบสุข 2546 : 23) ที่พบว่าในครอบครัวของผู้ใช้แรงงานมีแนวโน้มที่จะแยกชีวิตครอบครัวออกจากสถานบันการศึกษา โดยพ่อแม่จะมอบภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดไว้ที่โรงเรียน ในทางกลับกันพ่อแม่ที่มีฐานะทางสังคมดีมีแนวโน้มจะให้เวลาและเตรียมเด็กสำหรับสังคมโรงเรียนมากขึ้น เช่น การจ้างครูพิเศษ การระบุดูที่สอนลูกตน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วย

ในขณะที่การรับรู้ที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกับแม่ในประเด็นหลักและพิจารณาในแต่ละรายการย่อยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ในการจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม่ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ และรับจ้างรายวัน และรายได้ของแม่ต่อเดือนส่วนใหญ่ ประมาณ 84.89 มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งในแต่ละวันก็มีค่าใช้จ่ายประจำอยู่แล้ว ดังนั้นการที่จะนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อจัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูกจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้น้อย

10. จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว

ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนของนักเรียนและพ่อลูกในกลุ่มที่ 3 มีมากที่สุด ในประเด็นหลัก คือการส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ถ้าพิจารณาในแต่ละรายการของแต่ละประเด็นหลักพบว่า ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกับพ่อคือด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ในเรื่องการร่วมกิจกรรมทางสังคมประเพณี ทั้งนี้ ในลักษณะอาชีพของมารดาส่วนใหญ่มีประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.84 รองลงไปมีอาชีพรับจ้างบริษัท ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

คิดเป็นร้อยละ 26.41 ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 24.52 รับจ้างรายวัน ร้อยละ 9.43 ซึ่งจะไม่มีเวลาที่จะหยุดงานเพื่อพาลูกไปร่วมกิจกรรมทางสังคมประเพณีได้บ่อยนัก

ในขณะที่ ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันมากที่สุดของนักเรียนกับแม่ในประเด็นหลัก และพิจารณาในแต่ละรายการย่อยพบว่า เป็นด้านการจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการ ในเรื่องบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมที่บ้านมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ อาจเกิดจากอุณหภูมิ ความร้อน แสง เสียง มลพิษ ที่ก่อให้เกิดความเครียด ความหงุดหงิด และไม่สบายใจ ในขณะที่ลักษณะของครอบครัวที่ห่างเหิน ก็ก่อให้เกิดความว้าเหวและขาดความอบอุ่น (วารสารณ ประทีปธีรานุรักษ์ 2544: 39) ซึ่งจากข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างโดยมากเป็นบ้านของตนเอง ที่มีลักษณะเป็นบ้านปูนหรือบ้านไม้ชั้นเดียว มีพื้นที่ไม่มากนัก ดังนั้น การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ให้สอยภายในบ้านย่อมมีจำกัด จึงเป็นเรื่องยากที่จะจัดเป็นพื้นที่เพื่อผ่อนคลายได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครอบครัวให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตามการรับรู้ของพ่อกับบุตรและแม่กับบุตรที่ตรงกันมากที่สุด คือด้านความสนใจเอาใจใส่การเรียน และด้านการติดต่อสื่อสารในครอบครัว โดยจากการรับรู้ในสิ่งที่นักเรียนชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติคือ ชอบให้พ่อแสดงความห่วงใย สนใจเอาใจใส่ ช่วยเหลือเรื่องเรียน ชอบให้แม่แสดงความรัก ดูแลทุกคนในครอบครัว ทำงานบ้าน สอนในสิ่งที่ไม่รู้ ให้คำปรึกษาร่วมแก้ปัญหา ดังนั้น พ่อแม่ของนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน เช่น เข้าค่ายแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนหรือสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมหรือเสริมการเรียน จากครูประจำวิชาที่นักเรียนมีปัญหา และให้นักเรียนรุ่นพี่มาช่วยแนะนำสอนรุ่นน้องด้วย เพื่อปรับแก้ผลการเรียนให้ผ่านทุกวิชาก่อนเปิดภาคเรียนใหม่

3.1.2 โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือนักเรียนแก่พ่อแม่และครอบครัว รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวนักเรียน โดยมีการวางแผนกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชา กับพ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียน โดยอาจจัดเป็นค่ายสามสายใยรัก เพื่อให้ครู พ่อแม่ และนักเรียน มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำความเข้าใจในความคิดของแต่ละฝ่ายซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือไปในทิศทางเดียวกัน

3.1.3 โรงเรียนควรให้ความสนใจกับปัญหาการเรียนของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน โดยจากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนของพ่อและนักเรียนในกลุ่มที่มีระดับผลคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน 1.51-2.00 มีมากที่สุดในการส่งเสริมการเรียนรู้ นั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนกลุ่มนี้มากขึ้นกว่าปกติ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการใช้กิจกรรมหรือสื่อที่น่าสนใจ เป็นการช่วยเหลือทางครอบครัวของนักเรียนที่ต้องประกอบอาชีพจนทำให้ไม่มีเวลาให้การดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่บ้านได้

3.1.4 โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับนักเรียนโดยตรง ควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับพ่อแม่ นักเรียน และตัวนักเรียนเอง ในลักษณะของโครงการที่บูรณาการผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งอาจจัดในลักษณะของการประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียนในแต่ละระดับชั้น หรือดำเนินการในลักษณะของเครือข่ายผู้ปกครองเป็นรายชั้น

3.1.5 โรงเรียนควรใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการเข้าไปทำความรู้จักกับครอบครัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ทราบข้อมูลชัดเจนโดยตรงและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการทำความรู้จักและทำความเข้าใจในปัญหาของนักเรียนมากกว่าการทำงานตามหน้าที่ หรือเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร ซึ่งในปัจจุบันระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้จัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนและมีการคัดกรองนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงไว้แล้ว ขึ้นอยู่กับ การนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาวิจัยปัจจัยพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและคุณลักษณะของนักเรียนที่สัมพันธ์กับบทบาทการช่วยเหลือนักเรียนของพ่อแม่ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือนักเรียน ให้มีความสนใจในการเรียนตามศักยภาพของนักเรียน

3.2.2 ศึกษาวิจัยบทบาทครอบครัวในการส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี เพื่อเป็นแนวทางให้ครอบครัวนักเรียนที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้นำไปปฏิบัติใช้ต่อไปได้

3.2.3 ศึกษาวิจัยเชิงลึกเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมและช่วยเหลือการเรียนของบุตรที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เพื่อสถานศึกษาจะได้แนวทางการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนได้เหมาะสมกับผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สูดประเสริฐ "คุณภาพการศึกษา" *วิทยากรย์* 76 (กรกฎาคม-กันยายน 2532) หน้า 32
กรมสุขภาพจิต *คุณภาพชีวิตและความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย*
กรุงเทพมหานคร บิยอนด์พับลิชชิง 2546
- กรมสุขภาพจิต *ผูกพันสายใย ครอบครัวไทย ห่างไกลยาเสพติด* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
กองสุขภาพจิตสังคม 2547
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม "ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว 2540
- ก่อ สวัสดิพานิชย์ *ความสัมพันธ์ในครอบครัวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518*
กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2519
- กุลวิภา ชีพรับสุข "อนาคตภาพการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในทศวรรษหน้า" วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร 2546
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ *ครอบครัวแสนสุข : สร้างกิจกรรมครอบครัวให้สนุกจนลูก ๆ ดิด*
กรุงเทพมหานคร สถาบันอนาคตเพื่อการพัฒนา 2548
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home School)"
เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง Home School 14 ตุลาคม 2540
- _____ *รายงานการวิจัยการส่งเสริมการเรียนรู้ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา*
กรุงเทพมหานคร ฟีนีพับลิชชิง 2544
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ "ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรม
ของนักเรียนวัยรุ่นไทย" *รายงานการวิจัยสถาบันพฤติกรรมศาสตร์* มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2534
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันประชากรศาสตร์ *อภิธานศัพท์ประชากรศาสตร์* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531
- ชัยอนันต์ สมุทรวานิช *การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ปฏิบัติการศึกษาไทย* กรุงเทพมหานคร
โครงการวิจัยที่ศัน 2542

ทรงภูมิ ภูมิพัฒน์ *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม 2541

นภเนตร ธรรมบวร "บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา" รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541
 นวรัตน์ ศรีธัญเพชร "สัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกกับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างบุคคลของวัยรุ่น" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2539

นันทา ผู้รักษา "รายงานการวิจัยโครงการการศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาเสพติดของวัยรุ่น : แนวทางป้องกันและแก้ไข" กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สภาการวิจัยแห่งชาติ 2546

นัยพินิจ คชภักดี *มี IQ ปราศจาก EQ ก็ไร้ผล* <http://www.fomumandme.com/article.php?a=558>
 เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2547

บุญลือ วันทายนต์ *ครอบครัวและวงศาวาน* กรุงเทพมหานคร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523

เบญจพร ปัญญา ยาง *ความรุนแรงในครอบครัว* http://www.thaimental.com/article_htdocs/article_detail.asp?number=302 เข้าถึงเมื่อ 30/12/2006

ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน *รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน* กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2544

ประสงค์ ต่อโชค "การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียนและครูสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 11" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533

ปิยะวดี สิงห์พันธ์ "แนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้งและการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ศึกษาเฉพาะกรณีครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2544

พรธนิพา เนื่องทวี "การบริหารจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสังคมไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2547

- พิริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ บทบาทบิดา บทบาทมารดา และการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่น"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2546
- เพลินพิศ จันทรงค์ดี "ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวกับสุขภาพจิต
 ของเด็กวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม" วิทยานิพนธ์
 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ "บทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน*
 หน้า 66-69 กรุงเทพมหานคร รุ่งเรืองศิลป์การพิมพ์ 2525
- มงคล ปลื้มจิต และคณะ "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย จังหวัด นครปฐม พ.ศ.2539" *วารสารวิชาการสาธารณสุข* ปีที่ 5 ฉบับที่ 4
 (ตุลาคม-ธันวาคม 2539) หน้า 526-534
- ราชบัณฑิตยสถาน *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์ 2526
- วงศ์เดือน สายสุวรรณ "ประวัติการถูกลงโทษ พฤติกรรมก้าวก้าวร้ายของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
 การลงโทษบุตรของมารดา" กรุงเทพมหานคร การประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติ
 ครั้งที่ 3 วันที่ 25-27 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ หน้า 317-318
- วราภรณ์ ประทีปธีรานันท์ "ปัจจัยทางจิตวิทยาและสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
 ความรุนแรงของนักโทษเด็ดขาด" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
 และการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2544
- วารุณี ศรีลาปัง "ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพันธกิจของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่าง
 บุตรวัยรุ่นกับบิดามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญา
 คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546
- วิชัย เทียนถาวร และคณะ "การศึกษาสภาวะครอบครัวที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ของประเทศไทย"
วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีที่ 22 ฉบับที่ 4 ตุลาคม -
 ธันวาคม 2542 <http://advisor.anamai.moph.go.th/224/22403.html> เข้าถึง
 เมื่อ 25 ตุลาคม 2549
- วิทยา นาควัชระ *ตอบปัญหาชีวิตและครอบครัว* กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาตนเอง
 และนักบริหาร 2540

ศึกษาศึกษา, กระทรวง กรมวิชาการ **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) 2544

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น กรมสุขภาพจิต "วัยแรกเริ่มเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง"

http://www.thaimental.com/article_htdocs/article_detail.asp?number=313

เข้าถึงเมื่อ 30/12/2006

สมยศ เชื้อไทย **หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น** กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน 2540

สามัญศึกษา, กรม **คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4**

(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2546

สามัญศึกษา, กรม "เอกสารประกอบการอบรมการพัฒนางานปกครองนักเรียน" 13-16

กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงแรม ดีลักซ์เพลส กรุงเทพมหานคร

สุชา จันทร์เอม **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2534

สุพัตรา สุภาพ **ปัญหาสังคม** กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2543

สุภาสิณี นุ่มเนียน "ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบ

ต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" ใน **รางวัลผลการวิจัยและพัฒนาระบบ**

พฤติกรรมไทยประจำปี กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2547

สุนน อยู่สิน "ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์" ใน **เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม**

นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2539

สุรางค์ ไคว์ตระกูล **จิตวิทยาการศึกษา** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2548

สุวดี บุญชาติ "พฤติกรรมมารับชมรายการโทรทัศน์ของสมาชิกในครอบครัวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา :

กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

วิชาเอกพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

โสภา (ซูพิกุลชัย) ซิลมันน์ และคณะ "ครอบครัว : ปัจจัยปกป้องหรือผลักดันปัญหาเสพติดของ

วัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร" กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการศึกษาวิจัยปัญหาสังคม 2547

อภิญา เวชชัย **การมีส่วนร่วมของพ่อแม่-ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา**

กรุงเทพมหานคร คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2544

อมรวิทย์ นาคทรรพ "สรุปสถานการณ์เด็กไทยปี 2548-2549" **มติชน** ปีที่ 29 ฉบับที่ 10519

(28 ธันวาคม 2549)

อมราวดี ณ อุบล "สุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธ์ภาพในครอบครัวต่างกัน" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2544

อาภรณ์ รัตน์ชช "รายงานการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบบุคลิกภาวะทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดากับนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดามารดา : จังหวัด นครศรีธรรมราช" กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการการวิจัยการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ 2546

อารีย์ พันธุ์มณี จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร บริษัทเลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด 2531
 อุษษา จารุสวัสดิ์ และคณะ "ลักษณะบุคลิกภาพ CPI ของนักเรียนที่ใช้สิ่งเสพติดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่" เชียงใหม่ ม.ป.พ. 2535

Bloom, Benjamin S. *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill Book, 1976.

Bloom, Benjamin H. *All Our Children Learning : A Primer for Parents Teachers and Other Educators*. New York : McGraw-Hill, 1981.

Cronbach, Lee J. *Educational Psychology*. 3rd ed. New York : Harcourt Brace Javanovich, 1977.

Epstein, Job L. *Preparing Educators for School-Family-Community Partnerships : Resultss of a National Survey of Colleges and Universities*. USA: Johns Hopkins University, 1995.

Fullan, Michael. *The Meaning of Educational Change*. New York : Teacher's college Press, 1982

Robert J. Harvighurst and Bernice L. Neugarten, *Society and Education*. Boston : Allyn and Bacon, 1969.

Hoover-Demsey, Kathleen V. and Sandler, Howard M. "Parental Involvement in Children's Education : Why does it make a Difference?." *Teacher College Record*. 95 : 1995, 310-331.

Levine, Daniel U. and Levine, Rayna F. "Home Environment, The Family and Cognitive Development." *Society and Education*. 9th ed., USA. : Simon and Schuster, 1996.

Lindgren, Henry Clay. *Educational Psychology in Classroom*. 6th ed. New York : Oxford University Press, 1991.

Wentzel, Kathryn R. "Family Functional and Academic Achievement in Middle School : A Social-emotional Perspective". *Journal of Early Edolescence* 14 (1994) : 268-291.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.21/ ๗ / ๖๑

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๘ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์เยาวนาฏ ผลิตนนท์เกียรติ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวประภาพรณ พักประไพ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มีปัญหาด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของพ่อแม่และนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียน
บางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักการและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษาและ
ให้คำปรึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จิตตินันท์ เดชะคุปต์

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/๑/๖๐.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๘ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์จรีพร สามารถ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เรื่องด้วย นางสาวประภาพรณ พักประไพ นักศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มีปัญหาด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของพ่อแม่และนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียน
บางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักการและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลการศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย
สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จิตติพันธ์ เดชคุปต์

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชคุปต์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/0160,

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๙ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวประภาพรณ พักประไพ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มีปัญหาด้านการเรียน ตามความคิดเห็นของพ่อแม่และนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียน
บางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือ
ที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักการและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษาและ
การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จิตตินันท์ เดชะคุปต์

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับพ่อ แม่ และนักเรียน

แบบสอบถามพ่วงเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว
ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ปกครองของ.....ระดับชั้น.....ห้องเรียนที่.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัวนักเรียน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของลูก จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
จำนวน 6 ข้อ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม
ตามความเป็นจริง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจกับ
สภาพปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ		สำหรับผู้วิจัย
1.1 อายุ.....ปีเต็ม		☐ ☐
1.2 สถานภาพการสมรส		☐
☐ 1. อยู่ด้วยกัน	☐ 2. แยกกันอยู่ไม่ได้หย่า	
☐ 3. หย่า		
1.3 รายได้/เดือน (บาท)		☐
☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท	☐ 2. 5,000-10,000 บาท	
☐ 3. 10,001-20,000 บาท	☐ 4. 20,001-30,000 บาท	
☐ 5. 30,001-40,000 บาท	☐ 6. 40,001-50,000 บาท	
☐ 7. มากกว่า 50,000 บาท		

		สำหรับผู้วิจัย
1.4 ระดับการศึกษา		☐
☐ 1. ไม่ได้เรียน	☐ 2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	
☐ 3. ประถมศึกษา	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนต้น	
☐ 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 6. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	
☐ 7.ปริญญาตรี	☐ 8. สูงกว่าปริญญาตรี	
☐ 9. อื่นๆ (ระบุ).....		
1.5 อาชีพ		☐
☐ 1. รับราชการ	☐ 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ	
☐ 3. รับจ้าง บริษัท	☐ 4. รัฐวิสาหกิจ	
☐ 5. เกษตรกรรม	☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....	
2. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกันประจำ.....คน ประกอบด้วยใครบ้าง		☐ ☐
☐ 1. พ่อ	☐ 2. แม่	
☐ 3. บุตร.....คน	☐ 4. อื่น ๆ (ระบุ).....	
3. สภาพที่อยู่อาศัยของท่านในปัจจุบันเป็นอย่างไร		☐
☐ 1. บ้านตนเอง (ระบุลักษณะ).....		
☐ 2. บ้านเช่า (ระบุลักษณะ).....		
☐ 3. อื่น ๆ (ระบุลักษณะ).....		
4. ลักษณะชุมชนบริเวณที่พักอาศัยของท่านอยู่ใกล้สถานที่ใดต่อไปนี้		☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		☐ ☐ ☐
☐ 1. โรงงานอุตสาหกรรม	☐ 6. ชุมชนแออัด	
☐ 2. ตลาด/ร้านค้า	☐ 7. สถานบันเทิง	
☐ 3. สวนสาธารณะ	☐ 8. วัด	
☐ 4. สถานศึกษา	☐ 9. โรงพยาบาล	
☐ 5. แหล่งอบายมุข	☐ 10. อื่น ๆ (ระบุ).....	

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของพ่อกับนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. อุปนิสัยของลูกโดยทั่วไปเป็นอย่างไร (ระบุ).....
เพราะ.....
2. คนในครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดคือใคร (ระบุ).....
3. คนในครอบครัวที่ขัดแย้งกับเด็กมากที่สุดคือใคร (ระบุ).....
4. สิ่งที่พ่อชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับตัวลูกคืออะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ชอบ	ไม่ชอบ
☐ 1. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	☐ 1. ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน
☐ 2. ช่วยพ่อแม่ทำงานในอาชีพของครอบครัว	☐ 2. ไม่ช่วยงานของครอบครัว
☐ 3. ดูแลพ่อแม่เวลาเจ็บป่วย	☐ 3. ทะเลาะกับพี่น้อง
☐ 4. ช่วยทำงานบ้าน	☐ 4. เห็นความสำคัญของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่
☐ 5. ไม่ก้าวร้าว พุดจาไพเราะ	☐ 5. เอาแต่ใจตนเอง
☐ 6. ไม่พูดโกหก	☐ 6. พูดโกหก
☐ 7. เล่นกีฬา/ดนตรี/วาดรูป	☐ 7. ติดเกม/ดูโทรทัศน์นาน ๆ
☐ 8. กล้าแสดงออก	☐ 8. ชอบเที่ยวกลางคืน นอนดึก
☐ 9. ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	☐ 9. ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น
☐ 10. อื่น ๆ	☐ 10. อื่น ๆ .....

5. ความคาดหวังและวิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นดังที่ท่านต้องการเป็นอย่างไร

5.1 สิ่งที่ท่านคาดหวังให้ลูกเป็น .....

5.2 วิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นอย่างที่คาดหวัง

1. ....
2. ....
3. ....

ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของคุณ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. ท่านคิดว่าปัญหาด้านการเรียนของคุณมีสาเหตุมาจากในครอบครัวในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไร

1. สาเหตุจากตัวเด็ก เพราะ .....
2. สาเหตุจากคนในครอบครัว เพราะ .....

2. ท่านคิดว่าปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจากโรงเรียนในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

1. สาเหตุจากครู เพราะ .....
2. สาเหตุจากเนื้อหา เพราะ .....
3. สื่อประกอบการเรียน เพราะ.....
4. กิจกรรมการเรียน เพราะ .....
5. เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพราะ .....

3. ท่านคิดว่าปัญหาการเรียนของคุณมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร

1. สิ่งแวดล้อมได้แก่.....
เพราะ.....
2. อื่น ๆ เพราะ.....

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. พ่อควรสนใจเอาใจใส่ดูแลลูกด้านการเรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - 1. ชี้แนะให้คำปรึกษา
  - 2. เป็นที่พึ่ง คอยให้กำลังใจ
  - 3. ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก
  - 4. ตักเตือน กวดขันการเรียน
  - 5. ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน
  - 6. อื่น ๆ .....
2. พ่อควรมีการพูดคุยหรือสื่อสารกับลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - 1. บอกลูกถึงสิ่งที่ลูกควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ
  - 2. ปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน
  - 3. บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น
  - 4. คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม
  - 5. พูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก
  - 6. อื่น ๆ .....
3. พ่อควรจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - 1. จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก
  - 2. จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้
  - 3. จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน
  - 4. จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ
  - 5. จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้
  - 6. อื่น ๆ .....

4. พ่อควรมีความกระตือรือร้นเพื่อแก้ปัญหา การเรียนของลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนของลูก
- 2. วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันกับลูก
- 3. ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- 4. ศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก
- 5. ติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน
- 6. อื่น ๆ .....

5. พ่อควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้
- 2. ส่งเสริมให้ลูกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา
- 3. ส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน โดยจัดหา หรือซื้อหนังสือมาให้
- 4. จัดกิจกรรมทางสังคม ประเพณี เช่น การพบปะกับญาติ เพื่อนฝูง หรือเพื่อนร่วมงาน
- 5. พาลูกไปแหล่งเรียนรู้
- 6. อื่น ๆ .....

6. พ่อควรปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตร ประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ซักผ้า รีดผ้า เป็นต้น
- 2. ให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ช่วยงานอาชีพครอบครัว
- 3. ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว
- 4. ให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน
- 5. ท่านให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว
- 6. อื่น ๆ .....

7. ข้อคิดเห็นเพิ่ม

7.1 เมื่อลูกมีปัญหาด้านการเรียนท่านคิดว่าจะช่วยเหลือลูกได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

7.2 เมื่อลูกมีปัญหาด้านการเรียนท่านคิดว่าโรงเรียนจะช่วยเหลือลูกของท่านได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือค่ะ

**แบบสอบถามแม่เกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว
ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**

ผู้ปกครองของ.....ระดับชั้น.....ห้องเรียนที่.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัวนักเรียน จำนวน 4 ข้อ
 ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน จำนวน 5 ข้อ
 ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของลูก จำนวน 3 ข้อ
 ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 จำนวน 6 ข้อ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ	สำหรับผู้วิจัย
1.1 อายุ.....ปีเต็ม	☐ ☐
1.2 สถานภาพการสมรส	☐
☐ 1. อยู่ด้วยกัน	☐
☐ 2. แยกกันอยู่ไม่ได้หย่า	
☐ 3. หย่า	
1.3 รายได้/เดือน (บาท)	☐
☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท	☐
☐ 2. 5,000–10,000 บาท	
☐ 3. 10,001–20,000 บาท	☐
☐ 4. 20,001–30,000 บาท	
☐ 5. 30,001–40,000 บาท	☐
☐ 6. 40,001–50,000 บาท	
☐ 7. มากกว่า 50,000 บาท	

		สำหรับผู้วิจัย
1.4 ระดับการศึกษา		☐
☐ 1. ไม่ได้เรียน	☐ 2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	
☐ 3. ประถมศึกษา	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนต้น	
☐ 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 6. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	
☐ 7. ปริญญาตรี	☐ 8. สูงกว่าปริญญาตรี	
☐ 9. อื่นๆ (ระบุ).....		
1.5 อาชีพ		☐
☐ 1. รับราชการ	☐ 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ	
☐ 3. รับจ้าง บริษัท	☐ 4. รัฐวิสาหกิจ	
☐ 5. เกษตรกรรม	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....	
2. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกันประจำ.....คน ประกอบด้วยใครบ้าง		☐ ☐
☐ 1. พ่อ	☐ 2. แม่	
☐ 3. บุตร.....คน	☐ 4. อื่น ๆ (ระบุ).....	
3. สภาพที่อยู่อาศัยของท่านในปัจจุบันเป็นอย่างไร		☐
☐ 1. บ้านตนเอง (ระบุลักษณะ).....		
☐ 2. บ้านเช่า (ระบุลักษณะ).....		
☐ 3. อื่นๆ (ระบุลักษณะ).....		
4. ลักษณะชุมชนบริเวณที่พักอาศัยของท่านอยู่ใกล้สถานที่ใดต่อไปนี้		☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		☐ ☐ ☐
☐ 1. โรงงานอุตสาหกรรม	☐ 6. ชุมชนแออัด	
☐ 2. ตลาด/ร้านค้า	☐ 7. สถานบันเทิง	
☐ 3. สวนสาธารณะ	☐ 8. วัด	
☐ 4. สถานศึกษา	☐ 9. โรงพยาบาล	
☐ 5. แหล่งอบายมุข	☐ 10. อื่น ๆ (ระบุ).....	

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของแม่กับนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. อุปนิสัยของลูกโดยทั่วไปเป็นอย่างไร (ระบุ).....
เพราะ.....
2. คนในครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดคือใคร (ระบุ) .....
3. คนในครอบครัวที่ขัดแย้งกับเด็กมากที่สุดคือใคร (ระบุ).....
4. สิ่งที่แม่ชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับตัวลูกคืออะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ชอบ	ไม่ชอบ
☐ 1. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	☐ 1. ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้าน
☐ 2. ช่วยพ่อแม่ทำงานในอาชีพของครอบครัว	☐ 2. ไม่ช่วยงานของครอบครัว
☐ 3. ดูแลพ่อแม่เวลาเจ็บป่วย	☐ 3. ทะเลาะกับพี่น้อง
☐ 4. ช่วยทำงานบ้าน	☐ 4. เห็นความสำคัญของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่
☐ 5. ไม่ก้าวร้าว พุดจาไพเราะ	☐ 5. เอาแต่ใจตนเอง
☐ 6. ไม่พูดโกหก	☐ 6. พูดโกหก
☐ 7. เล่นกีฬา/ดนตรี/วาดรูป	☐ 7. ติดเกม/ดูโทรทัศน์นาน ๆ
☐ 8. กล้าแสดงออก	☐ 8. ชอบเที่ยวกลางคืน นอนดึก
☐ 9. ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	☐ 9. ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น
☐ 10. อื่น ๆ	☐ 10. อื่น ๆ .....

5. ความคาดหวังและวิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นดังที่ท่านต้องการเป็นอย่างไร

5.1 สิ่งที่ท่านคาดหวังให้ลูกเป็น .....

5.2 วิธีการส่งเสริมให้ลูกเป็นอย่างที่คาดหวัง .....

1. ....

2. ....

3. ....

ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนของลูก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. ท่านคิดว่าปัญหาด้านการเรียนของลูกมีสาเหตุมาจากในครอบครัวในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

1. สาเหตุจากตัวเด็ก เพราะ .....
2. สาเหตุจากคนในครอบครัว เพราะ .....

2. ท่านคิดว่าปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจากโรงเรียนในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

1. สาเหตุจากครู เพราะ .....
2. สาเหตุจากเนื้อหา เพราะ .....
3. สื่อประกอบการเรียน เพราะ .....
4. กิจกรรมการเรียน เพราะ .....
5. เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพราะ .....

3. ท่านคิดว่าปัญหาการเรียนของลูกมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร

1. สิ่งแวดล้อม ได้แก่.....
เพราะ.....
2. อื่น ๆ เพราะ .....

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกหรือเขียนข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. แม่ควรสนใจเอาใจใส่ดูแลลูกด้านการเรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ชี้แนะให้คำปรึกษา
- 2. เป็นที่พึ่ง คอยให้กำลังใจ
- 3. ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก
- 4. ตักเตือน กวดขันการเรียน
- 5. ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน
- 6. อื่น ๆ .....

2. แม่ควรมีการพูดคุยหรือสื่อสารกับลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. บอกลูกถึงสิ่งที่ลูกควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ
- 2. ปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน
- 3. บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลังมีต่อกันในขณะนั้น
- 4. คอยตักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม
- 5. พูดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก
- 6. อื่น ๆ .....

3. แม่ควรจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมทางวิชาการให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก
- 2. จัดหาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้
- 3. จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน
- 4. จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ
- 5. จัดบรรยากาศของบ้านให้ผ่อนคลายสำหรับการเรียนรู้
- 6. อื่น ๆ .....

4. แม่ควรมีความกระตือรือร้นเพื่อแก้ปัญหาการเรียนของลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียนของลูก
- 2. วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกันกับลูก
- 3. ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- 4. ศึกษาข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียนของลูก
- 5. ติดตามการมาเรียนจากครูผู้สอน
- 6. อื่น ๆ .....

5. แม่ควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ส่งเสริมให้ลูกชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้
- 2. ส่งเสริมให้ลูกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา
- 3. ส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน โดยจัดหา หรือซื้อหนังสือมาให้
- 4. จัดกิจกรรมทางสังคม ประเพณี เช่น การพบปะกับญาติ เพื่อนฝูง หรือเพื่อนร่วมงาน
- 5. พาลูกไปแหล่งเรียนรู้
- 6. อื่น ๆ .....

6. แม่ควรปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวให้แก่ลูกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำเป็นกิจวัตร ประจำวัน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ซักผ้า รีดผ้า เป็นต้น
- 2. ให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และกิจวัตรประจำวัน ช่วยงานอาชีพครอบครัว
- 3. ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในครอบครัว
- 4. ให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน
- 5. ทานให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์ หรือฐานะทางการเงินของครอบครัว
- 6. อื่น ๆ .....

7. ข้อคิดเห็นเพิ่ม

7.1 เมื่อลูกมีปัญหาด้านการเรียนท่านคิดว่าจะช่วยเหลือลูกได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

7.2 เมื่อลูกมีปัญหาด้านการเรียนท่านคิดว่าโรงเรียนจะช่วยเหลือลูกของท่านได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือค่ะ

แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทครอบครัว
ในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อนักเรียน.....ระดับชั้น.....ห้องเรียนที่.....

- คำชี้แจง** แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้นักเรียนและครอบครัวร่วมกันให้ความสำคัญทางการศึกษา ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่ง
ว่านักเรียนจะตอบคำถามด้วยความจริงทุกประการ โดยอ่านข้อความแต่ละข้ออย่าง
ละเอียด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบหรือในช่องว่างหน้าตัวเลือกพร้อมทั้ง
แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการศึกษา
ต่อไปแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน จำนวน 3 ข้อ
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว จำนวน 4 ข้อ
- ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัว ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา 1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษาที่ผ่านมา.....
5. ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับใคร
 1. พ่อแม่ 2. พ่อ 3. แม่

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

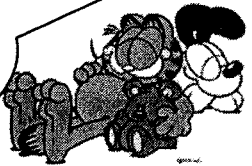

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน

1. วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด(เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

1.1 วิชา..... เพราะ.....

1.2 วิชา..... เพราะ.....

1.3 วิชา..... เพราะ.....

2. วิชาที่ไม่ชอบเรียนมากที่สุด(เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

2.1 วิชา..... เพราะ.....

2.2 วิชา..... เพราะ.....

2.3 วิชา..... เพราะ.....

3. ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนมีสาเหตุมาจากอะไร เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1 ตนเอง เพราะ.....

3.2 ครูผู้สอน เพราะ.....

3.3 เนื้อหาวิชา เพราะ.....

3.4 สื่อประกอบการเรียน เพราะ.....

3.5 กิจกรรมการเรียน เพราะ.....

3.6 เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพราะ.....

3.7 คนในครอบครัว ระบุ..... เพราะ.....

3.8 อื่น ๆ ระบุ..... เพราะ.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว

ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับคนในครอบครัว

1. ผู้ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด.....
2. ผู้ที่นักเรียนมีเรื่องขัดแย้งกันบ่อยที่สุด.....
3. ผู้ที่นักเรียนปรึกษาหาหรือเวลาที่มีปัญหามากที่สุด.....
4. ผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนมากที่สุด.....
5. อื่น ๆ ระบุ.....

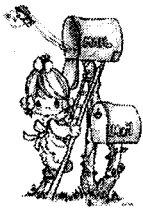

2. สิ่งที่นักเรียน ชอบ/ไม่ชอบ ให้พ่อแม่ปฏิบัติ

2.1 สิ่งที่นักเรียนชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ (เรียงลำดับชอบจากมากที่สุด)

พ่อ	
1..	
2.	
3.	

แม่	
1.	
2.	
3.	

2.2 สิ่งที่นักเรียนไม่ชอบให้พ่อแม่ปฏิบัติ (เรียงลำดับไม่ชอบมากที่สุดลงมา)

พ่อ	แม่
1.	1.
2.	2.
3..	3.

3. พ่อแม่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนอย่างไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

4. นักเรียนคาดหวังอย่างไรกับอนาคตของตนเอง และจะทำ
อย่างไรให้เป็นไปตามที่คาดหวัง

สิ่งที่นักเรียนคาดหวัง	วิธีการทำให้เป็นไปตามที่คาดหวัง
1.	
2.	
3.	

ตอนที่ 4 บทบาทของครอบครัวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือกที่พ่อแม่ควรปฏิบัติกับนักเรียน โดยคิดถึง
บทบาทที่ควรจะเป็นของทั้งพ่อและแม่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

บทบาทที่พ่อแม่ควรปฏิบัติ	พ่อ	แม่	เฉพาะผู้วิจัย	
			พ่อ	แม่
1. พ่อแม่ควรสนใจเอาใจใส่ดูแลลูกด้านการเรียน อย่างไร				
1) ชี้แนะให้คำปรึกษา	☐	☐	☐	☐
2) เป็นที่พึ่ง คอยให้กำลังใจ	☐	☐	☐	☐
3) ดูแลทำการบ้านร่วมกับลูก	☐	☐	☐	☐
4) ดักเตือน กวดขันการเรียน	☐	☐	☐	☐
5) ติดตามผลการเรียนจากครูผู้สอน	☐	☐	☐	☐
6) อื่น ๆ ระบุ.....	☐	☐	☐	☐
2. พ่อแม่ควรมีการพูดคุยหรือสื่อสารกับลูกอย่างไร				
1) บอกลูกถึงสิ่งที่ลูกควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	☐	☐	☐	☐
2) ปรับความเข้าใจกับลูกเมื่อพบว่ามีความเข้าใจ ไม่ตรงกัน	☐	☐	☐	☐
3) บอกลูกถึงความรู้สึกที่ดีและไม่ดีที่กำลัง มีต่อกันในขณะนั้น	☐	☐	☐	☐
4) คอยดักเตือนลูกให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้เหมาะสม	☐	☐	☐	☐
5) พุดคุยไต่ถามทุกข์สุขของลูก	☐	☐	☐	☐
6) อื่น ๆ ระบุ	☐	☐	☐	☐

บทบาทที่พ่อแม่ควรปฏิบัติ	พ่อ	แม่	เฉพาะผู้วิจัย	
			พ่อ	แม่
<p>3. พ่อแม่ควรจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ลูกอย่างไร</p> <p>1) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน ☐</p> <p>2) จัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม) ☐</p> <p>3) จัดสถานที่สำหรับการเรียนอย่างเป็นสัดส่วน ☐</p> <p>4) จัดสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ ☐</p> <p>5) จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้น่าอยู่ ☐</p> <p>6) อื่น ๆ ระบุ..... ☐</p>				
<p>4. พ่อแม่ควรมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการเรียนของลูกอย่างไร</p> <p>1) ค้นหาสาเหตุของปัญหาการเรียน ☐</p> <p>2) วางแผนการแก้ปัญหาการเรียนร่วมกัน ☐</p> <p>3) ให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ☐</p> <p>4) ศึกษาข้อมูลในการแก้ปัญหาการเรียน ☐</p> <p>5) ติดตามผลการเรียนจากครู ☐</p> <p>6) อื่น ๆ ระบุ..... ☐</p>				
<p>5. พ่อแม่ควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่อีกอย่างไร</p> <p>1) ส่งเสริมให้ชมรายการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ☐</p> <p>2) ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี กีฬา ☐</p> <p>3) ส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านหรือซื้อหนังสือมาให้ ☐</p> <p>4) เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะกับญาติไปวัดตามเทศกาล ประเพณี ☐</p> <p>5) พาลูกไปแหล่งเรียนรู้ (เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน) ☐</p> <p>6) อื่น ๆ ระบุ ..... ☐</p>				

บทบาทที่พ่อแม่ควรปฏิบัติ	พ่อ	แม่	เฉพาะผู้วิจัย	
			พ่อ	แม่
6. พ่อแม่ควรปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัว ให้ลูกอย่างไร				
1) มอบหมายงานบ้านให้ลูกช่วยทำ (เช่น ทำความ สะอาดบ้าน ล้างถ้วยจาน ซักผ้า รีดผ้า)	☐	☐	☐	☐
2) ให้ลูกรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและกิจวัตร ประจำวัน ช่วยงานอาชีพครอบครัว	☐	☐	☐	☐
3) ให้ลูกมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง ในครอบครัว	☐	☐	☐	☐
4) ให้ลูกมีอิสระในการบริหารจัดการค่าใช้จ่าย ส่วนตัว เช่น จ่ายเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน	☐	☐	☐	☐
5) ให้ลูกร่วมรับรู้สถานการณ์ หรือฐานะทางการเงิน ของครอบครัว	☐	☐	☐	☐
6) อื่น ๆ ระบุ.....	☐	☐	☐	☐

ขอบคุณในความร่วมมือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวประภาพรณ พักประไพ
วัน เดือน ปีเกิด	20 ตุลาคม 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2531 คหกรรมศาสตรบัณฑิต (โภชนาการชุมชน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2549 มนุษยนิเวศศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบางเลนวิทยา จังหวัดนครปฐม
ตำแหน่ง	ครู อันดับ คศ. 2 หัวหน้างานบุคลากรโรงเรียน